

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੰਜਿਕਾ

(ਮਾਸਿਕ ਪੰਜਾਬੀ)

ਜੁਲਾਈ 2010

ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ

ਸੰਸਾਰਪਾਲ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪਿਲਾਨੀ, ਪ੍ਰੋ: ਹੁਗਨੂਰ ਸਿੰਘ ਨਾਨੈ ਹੋਰ ਸਾਂਗ

ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਹੋਆਲੀ

(ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਤ ਪੀ. ਏ. ਏ. ਡੀ. ਕਾਨੂੰ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਮੁਖੀ, ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਬੇਜ ਵਿਭਾਗ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਾਲਜ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੜ੍ਹੇਗੇ।

16 ਜੂਨ 2010, ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਝਲਕੀਆਂ

ਸਲਾਹਕਾਰ ਪ.ਸ. ਤੁਪਾਲ ਜੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਰਪਾਇ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਸਲਾਹਕਾਰ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ, ਫਿਡਿਆਂਵਾਲਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿਰਪਾਇ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਸਹੀ ਸੰਪਾਦਕ ਸ. ਮੌਸਲ, ਕਵੀ ਦੇਸਰਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਕਵੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਵੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

ਕਵੀ ਨਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਮਲ, ਸ. ਤੁਪਾਲ ਪਾਸੋਂ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਕਵੀ ਬੰਦੂ ਸਿੰਘ ਸੈਟੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਤੇ ਸਿੱਧੂ ਸਾਹਿਬ

ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਿਲਨਪੁਰ ਜੀ, ਕਵੀ ਫਿਤਹਜੰਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਕਵੀ ਗੁਰਬਖ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਚੰਦੇਵਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ. ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜ. ਸਕਤਰ

ਕਵਿਤਾਕਾਰੀ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਹਿਰਦੇ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

(ਮਾਸਿਕ, ਪੰਜਾਬੀ)

ਸਾਲ: 1

ਜੁਲਾਈ : 2010

ਅੰਕ: 4

ਸੰਪਾਦਕ: ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ

9465216530

ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ: 1. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਪੁਰੀ
9316133498 (ਆਨਨਦੀ)
2. ਇੰਜ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੰਸਲ
9815549523 (ਆਨਨਦੀ)

ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

1. ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਹਿਰਾਵਾਲਾ (ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ)
2. ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਜ 3. ਸ. ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਕਜ਼ੇਕੀ
4. ਸ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਭੁਪਾਲ 5. ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਜਰ
6. ਸ. ਫਤਿਹ ਜੰਗ ਸਿੰਘ 7. ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ
8. ਡਾ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੋਮਲ 9. ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਿਸ਼ਨਪੁਰਾ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ

1. ਸ. ਜਸਮੀਤ ਸਿੰਘ (ਡੱਬਟੀ ਭਾਰਤ) 9993376566
2. ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਲੋੜ (ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ) 9463490964
3. ਏਸ ਰਜ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ (ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ) 9815731013
4. ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰੀ U.S.A 0014089039952

ਚੰਦਾ ਭੇਜਣ ਦਾ ਪਤਾ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

712, ਅਨੰਦਪੁਰ ਕੰਪਲੈਕਸ,
ਕਜ਼ੇਕੀ, ਪੂ.ਟੀ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ | 160036
ਫੋਨ:- 0172-2623163, 9465216530

E-Mail:- bhaiditsinghpatrika@yahoo.com
website:- www.bhaiditsinghpatrika.com

ਚੰਦਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

ਸਮਾਂ	ਏਸ ਵਿਚ	ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ
ਸਾਲਾਨਾ	200/-	\$ 30
ਪੰਜ ਸਾਲ	900/-	\$150
ਲਈਡ ਮੈਂਬਰ	5000/-	\$1000

ਇੱਕ ਕਾਪੀ:- 20 ਰੁਪਏ

ਤਤਕਾਰਾ

+ ਸੌਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰੋਟਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ	ਸੰਪਾਦਕੀ	2
+ ਐ ਪੇਬ ਤੇਰੇ ਸੁਧਰਨ ਲਈ ਉਤਮ ਸਮਾਂ ਹੈ	ਗੁਰਪੁਰ ਨਿਵਾਸੀ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ	4
+ ਪੰਨਾ ਈ-ਨਾ ਖਾਲਸਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਲਾਹੌਰ		
991 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾ		
+ ਲਾਹੌਰ ਤੇ ਦੈਸ਼ਾਂਤੀ ਖ਼ਬਰਾਂ		
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼	ਖਾਲਸਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਲਾਹੌਰ ਈ ਜੂਨ ੧੯੯੯	6
+ ਪੇਂਡ ਪ੍ਰੇਕਾਂ ਦੇ ਪੇਂਡ	ਖਾਲਸਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਲਾਹੌਰ ਈ ਜੂਨ ੧੯੯੯	7
+ ਵੈਟ ਪਾਇੰਟ ਲਈ ਉਮਰ ਕਿਸੀ ਹੋਵੇ	ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੁੰਗਵਾਲੀ	11
+ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਕਵੀ ਦਰਖ਼ਤ ਸਦੋਂ		
ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਛੋਹ ਗਿਆ		
+ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸਿਧਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ	ਐਨ ਐਸ ਸੇਵਕ	13
ਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ		
ਤਿਆਰ ਹੋ	ਸ. ਟਿੱਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ	14
+ ਕਾਵਿ ਰਿਆਰੀ	ਪ੍ਰ. ਜਸਰੰਤ ਸਿੰਘ ਕੈਲਵੀ ਤੇ ਹੋਰ	17
+ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਉਦੇਸ਼	ਗਿਆਨੀ ਧਰਮ ਸਿੰਘ	22
+ ਪ੍ਰੰਤ ਗੇਤਾ	ਸ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਿਡਿਆਵਾਲਾ	23
+ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ	ਬੀ. ਸਵਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ	24
+ ਆਚਿ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਾਰੇ ਘਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੀਏ	ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਪੁਰੀ	25
+ ਮਨਾ ਕਾਵਿ ਚਾਰ ਮੁਏ ਤੇ ਕਿਆ ਭਇਆ	ਸ. ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ	26
+ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਚਾਰਕ	ਡਾ. ਜਗਜੀਵਨ ਸਿੰਘ	28
+ ਦੂਹੀਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੋਫੇਸਰ ਦਾ		
ਸਪ੍ਰੈਂਡ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਹਿਲਾ		
ਕੁਆਲੀਏਂਡ ਡਾਕਟਰ	ਇੰਜ. ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੰਸਲ	29
+ ਮਹੁੰ ਹੋਣ ਦਾ ਅਤੇਸ਼ ਤੇ ਜਿਊਂਣ ਦੀ ਝੁਬ	ਡਾ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੋਮਲ	32
+ ਅਧੂਰਾ ਸਫਰ	ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਪੁਰੀ	34
+ ਬਿਹਿਰ ਭਇਆ ਛੋਡਿ ਚਲਿਓ ਪਛਤਾਏ	ਸ. ਹਾਰੀ ਸਿੰਘ ਕੂਵੈਤ	36
+ ਸਹਿਜੇ ਸੁਨੋਹੇ		38

ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰੇ ਨਿਜੀ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨਿਪਟਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਫਾਫਕ, ਸ. ਸਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ. ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ ਨੇ ਮਾਲਕ ਸ. ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਸੈਟਿਕ ਪ੍ਰੈਸ, ਬੇ. ਸਾਪ 7, ਫੇਜ਼ 7 ਮੁਹਾਲੀ, (ਪੰਜਾਬ) ਫੋਨ:- 0172-2674340 ਤੋਂ ਫਾਫਕ ਕੇ #712, ਅਨੰਦਪੁਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਕਜ਼ੇਕੀ (ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ) ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਸੰਪਾਦਕ ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ।

“ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਹੈ ਹੁਣ ਸਮਝਦਾਰੀ”

ਐਨ. ਐਸ. ਸੇਵਕ

ਸਾਡਾ ਸੁਭਾਅ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੇਟਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਕੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ‘ਤੇ ਪਛਤਾਉਂਦੇ ਵੀ ਹਾਂ, ਪਰ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਫੇਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਅਖੇ ਲੱਗ ਕੇ, ਅਹਿਸਾਨ ਮੰਨ ਕੇ, ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਕੇ, ਫੇਰ ਉਹੀ ਗਲਤੀ ਕਰ ਬੈਠਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਚੋਣਾਂ ਉਤੇ ਗੁੰਡਾ ਗਰਦੀ, ਧੱਕਾ ਸ਼ਾਹੀ, ਪੈਸਾ, ਸ਼ਰਾਬ ਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ੇ ਭਾਰੂ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਡਰਾ ਕੇ, ਭਰਮਾ, ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਵੀ ਬਹੁਤੀ ਜਨਤਾ ਗਰੀਬ ਹੈ ਜਾਂ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਜਾਂ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵੇਟ ਦਾ ਮੁੱਲ ਨਾ ਪਹਿਚਾਣਦੀ ਹੋਈ ਵਿੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਅਨਸਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਘੂਸਪੈਠ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਚੋਰ, ਠੱਗ, ਲੁਟੇਰੇ, ਕਾਤਲ, ਜੇਲ ਕੱਟ ਰਹੇ ਸਵਾਰਬੀ ਨੇਤਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਚਲਾਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਈ-ਈ-ਈ ਸਾਲ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ ਵੀ ਅਸੀਂ ਉਹ ਮਾਰਕੇ ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਸਕੇ ਜੋ ਮਾਰਨੇ ਬਣਦੇ ਸਨ। ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪਛੜਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਸਿਰਫ਼ ਆਬਾਈ ਪੱਖਾਂ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤਵਤਖੇਰੀ ਪੱਖਾਂ ਤਰੱਕੀ ਕਰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਭੈਮੋਕਰੇਸੀ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜੇਹਾ ਹੈ ਨਹੀਂ। ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ, ਪੁੱਤਰਵਾਦ, ਭਤੀਜਾਵਾਦ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀਵਾਦ, ਗੁੰਡਾ ਗਰਦੀ ਵਾਦ, ਜਾਤਵਾਦ, ਧਰਮਵਾਦ ਆਦਿ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਧਰਮ ਨੂੰ ਰਲਗਡ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਗੁੰਮੰਗਹ ਕਰਕੇ, ਵੇਟਾਂ ਵਟੋਰਨ ਦਾ ਸਿਲਸਲਾ ਲਗਾਤਾਰ

ਚਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਦੀ ਪੰਥ ਦਾ ਵਾਸਤਾ, ਕਦੀ ਧਰਮ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਤੇ ਕਦੀ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਲੈ ਕੇ, ਕਦੀ ਈ-ਈ ਦੇ ਦੰਗੇ ਆਦਿ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰ ਕੇ ਵੇਟਾਂ ਵਟੋਰਨ ਦਾ ਸਿਲਸਲਾ ਚਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਜਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਤੁੱਕਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧੁ ਬਣਾਕੇ ਹਕੂਮਤ ਹਥਿਆਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਪਿਛੇ ਚਲੇ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਜੋ ਕਿ ਨਵੰਬਰ, ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਵੀ ਜਨੂੰ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਕ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਜੋ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੇ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਲੜਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਚੋਣਾਂ ਲੜਦੀ ਹੈ ਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੰਗੇ ਕਾਰਜ ਵੀ ਹੋਏ ਹਨ।

ਪੰਥ ਰਤਨ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ੨ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੱਦ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਆਪਣੇ ਬਲਬੁਤੇ ਤੇ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਫਾਵਾ ਕਲਚਰ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋਂਦ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਤ ਇਹੜੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਵਿਵਾਦ ਜਨਮ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ. ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪੁਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਲੈਣ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੰਨਾ ਕੁਂ ਵਡਾਦਾਰ ਹਨ।

ਦੂਜੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਹੈ ਪਰ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਉਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਅਲੀ ਵੇਟਾਂ, ਸ਼ਰਾਬ, ਨਸ਼ਾ ਆਦਿ ਦੀ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਸ਼ਰੇਆਮ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਿੰਨੀ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਚੋਣਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਤੇ ਲੰਗਰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਚਲਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਵਾਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਾਬਤ ਸੁਰਤ ਸਿੱਖ ਭਾਵ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਕੇਸ ਹਨ, ਦਾਹੜੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਕੇਸ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਭਰਵਟੇ ਨਹੀਂ ਕਟਦੀਆਂ ਆਦਿ, ਹੀ ਵੇਟ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਜੇ ਉਸ ਤੇ ਪੁਰਾ ਉਤਿਰਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਕਿ ਆਪਣੀ ਵੇਟ ਦਾ ਫਾਰਮ ਆਪ ਲੈ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਜੇਹਾ ਕੁੱਝ, ਕੀਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਹਿਰਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਮੀਦ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਸਹੀ ਵੇਟਾਂ ਭੁਗਤ ਸਕਣ। ਇਹ ਹੁਣ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿਮੌਵਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀਲੇ ਵਸੀਲੇ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵੇਟਰ ਨੇ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਹੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਗਲਤ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਤੌਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁਣ ਵੇਟਰ ਕਾਫੀ ਸਿਆਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਹੀ ਵੇਟ ਬਣਾਉਣੀ ਹੈ ਤੇ ਪਾਉਣੀ ਹੈ। ਫੇਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦਬਾਉ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਠੀਕ ਫੈਸਲਾ

ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਵੇਟ ਨਾ ਹੀ ਬਣਾਈਏ। ਪਰ ਹਰ ਸਿੱਖ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਠੀਕ ਫੈਸਲੇ ਕਰੇ, ਠੀਕ-ਗਲਤ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਸਮਝੇ ਤੇ ਸੋਚ ਸਮਝ ਨਾਲ ਹੀ ਵੇਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇ।

ਸੋ ਆ ਰਹੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਸੂਚੇਤ ਹੋਇਆ ਜਾਵੇ। ਮੁਢਲੀ ਪ੍ਰਕਿਆ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਵਾਦਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸਾਰ ਰੋਲ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪੇਰਿਆ ਜਾਵੇ, ਗਲਤ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਅਤ ਰੱਖਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਲਾਈਲੰਗ ਪ੍ਰਵੇਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਕੀਂਵੀ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਾਅਰਕੇ ਮਾਰੇ ਹਨ।

ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਤਨ, ਮਨ ਧਨ ਨਾਲ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸੱਚੇ ਸੂਚੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਾਲੇ, ਇਮਾਨਦਾਰ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਪਰਪੱਕ, ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਭੇਜੇ ਜਾਣ। ਜੇ ਇਹ ਸਮਾਂ ਵੀ ਗੁਆ ਲਿਆ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਫੇਰ ਕਦੋਂ ਮੌਕਾ ਲੱਗੇ, ਲੱਗੇ ਵੀ ਜਾਂ ਨਾ ਲੱਗੇ।

ਸੋ ਆਉ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਵਾਰਸੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣਦੇ ਹੋਏ, ਡਿਗ ਰਹੀ ਸਿਖੀ ਦੀ ਸ਼ਾਖ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ੨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰੀਏ।

9465216530

ਦਾਨੀ ਸੱਜਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ (ਮਾਸਿਕ, ਪੰਜਾਬੀ) ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੱਚੀ ਸੁਣੌਰੀ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਸਾਫ਼ ਸੁਖਰਾ ਨਿਰੋਆ ਸਮਾਜ ਤੇ ਉਸਾਰੂ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਵਰਗੇ ਮਹਾਨ ਵਿਸ਼ੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ) ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਵੱਲਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾਨੀ ਸੱਜਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ੨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮਾਇਆ ਭੇਜਣ ਲਈ ਪਤਾ:- ਸੰਪਾਦਕ, ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ, A/C No. 65077080586, ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਟਿਆਲਾ, ਸ਼ਾਖਾ ਕਜ਼ਹੜੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

MY FATHER WAS THE ACKNOWLEDGED LUTHER OF THE SIKHS AND MILTON OF THE PUNJAB.

DR. BALDEV SINGH
(SON OF BHAI DIT SINGH)

ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਲਾਹੌਰ

9 ਜੂਨ 1899

ਐ ਪੰਜ ਤੇਰੇ ਸੁਧਰਨ ਲਈ ਉਤਮ ਸਮਾਂ ਹੈ

ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਝਾਂ ਪਰ ਜਦ ਸਾਡਾ ਖਯਾਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਦ ਹਰ ਇੱਕ ਮਹਾਤਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨੇ ਖਯਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੀ ਭਾਰੀ ਇੱਕਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜਿਸਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸੱਚ ਆਖਨਾ ਮੌਤ ਦਾ ਪਯਾਲਾ ਪੀਣਾ ਦਿਸਦਾ ਸੀ ॥ ਕਬੀਰ ਭਗਤ ਨੇ ਜਦ ਅਗਯਾਨੀ ਲੋਗਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਰ ਅਗਿਆਨਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਨਾ ਚਾਹਿਆ, ਤਦ ਉਸ ਦੀ ਉਹ ਦੁਰਦਿਸ਼ਾ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ ਕਥਨ ਤੇ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਨੰਗ ਭੁੱਖ ਦੇ ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਉਹ ਸਦਾ ਹੀ ਸਤਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਫਿਰ ਜੁਲਾਹਾ 2 ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਮਗਰ ਫਕੜੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ, ਇਸਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਲੋਗਾਂ ਨੇ ਪਕੜਕੇ ਗੰਗਾ ਵਿੱਚ ਗੋਤੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਅਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੁਖ ਦੇਕੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੇ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਪੁਰਖਾਰਥ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦੇਈਏ ॥ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਵਿਦਾਸ ਭਗਤ ਨੂੰ ਚੁਮਾਰ 2 ਅਤੇ ਢੇਡ 2 ਕਰਕੇ ਪਏ ਪੁਕਾਰਦੇ ਸਨ ਜਿਸਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬਾਤ ਨੂੰ ਸੁਨਨੀ ਭੀ ਪਾਪ ਜਾਨਦੇ ਸਨ, ਇੱਕ ਵੇਰ ਉਸ ਗਰੀਬ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਪੱਖਰ ਮਾਰੇ ਅਰ ਅਜੇਹਾ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਜਿਸਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨੱਕ ਵਿੱਚ ਦਮ ਆਗਿਆ ਸੀ ॥ ਫਿਰ ਨਾਮੋਂ ਭਗਤ ਦੇ ਹਾਲ ਨੂੰ ਜਦ ਦੇਖੀਦਾ ਹੈ ਤਦ ਵੱਡਾ ਭਯਾਨਕ ਪਾਈਦਾ ਹੈ ਜਿਸਤੇ ਪਹਲੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇਵਾਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਧੱਕੇ ਮਾਰਕੇ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸਾ ਜਿਸਤੇ ਮਗਰੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸਾ ਜਿਸ ਪਰ ਉਸ ਨੇ _____ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ _____ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਸਾ, ਜਿਸਦੇ _____ ਨੂੰ ਮੁਸਕਾ ਦੇਕੇ ਖੂਨੀ ਹਾਥੀ ਅੱਗੇ ਪਾਇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਚੀਰਕੇ ਟੁਕੜੇ 2 ਕਰ ਦੇਵੇ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਉਥੇ ਭੀ ਉਸ ਦੀ ਰੱਖਯਾ ਕੀਤੀ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਮਗਰੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੀ 2 ਆਖਕੇ ਦੁਖ ਦੇਂਦੇ ਸਨ ਜਿਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਨਾ ਭੀ ਕਠਨ ਸਾ, ਅਰ ਤੁਰਕੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਮਕ ਉਪਕਾਰਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਕੈਦਖਾਨਾ ਅਰ ਚੱਕੀ ਦਾ ਪੀਸਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸਾ ॥ ਇਸੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਪੈਨ ਤੇ ਮਨਸੂਰ ਜੈਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਾਧੂ ਭੀ ਜੋ ਕੇਵਲ ਇਤਨੀ ਹੀ ਬਾਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸੇ ਕਿ ਇਨਸਾਨ

ਦਾ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ ਅਰਥਾਤ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ “ਐਨਲ ਹੱਕ” ਅਰਥਾਤ ਮੈਂ ਖੁਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਵੇਦਾਂਤੀ ਲੋਗ “ਅਹੰਬੁਧ ਆਸਤਿ” ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਹਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਸੂਲੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ॥ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਸਰਮੱਧ ਨਾਮੋਂ ਫਕੀਰ ਪਰ ਜਿਸਨੇ “ਕੁੰਬੋਇਜ਼ਨੀ” ਆਖ ਕੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਜਿੰਦਾ ਕੀਤਾ ਸਾ ਕਾਜ਼ੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਫਤਵਾ ਲਗਾਕੇ ਕਿ ਇਸਨੇ “ਅਪਨੇ ਹੁਕਮ” ਤੇ ਲੜਕਾ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਖੁਦਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਾਫ਼ਰ ਆਖਕੇ ਸਿਰ ਕਟਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਫਿਰ ਸੀਮਸੁ ਤਬਿਰੇਜ਼ ਦੀ ਪੁੱਠੀ ਖੱਲ੍ਹੇ ਮੁਲਤਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰੀ ਜਾਨੀ ਇੱਕ ਆਮ ਤੌਰ ਪਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਗ ਅੱਗ ਭੀ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਕਾਫ਼ਰ ਹੈ ॥ ਜਦ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲਾਂ ਮਹਾਤਮਾਂ ਦੇ ਅਜੇਹੇ ਹਾਲਾਤ ਦੇਖਦੇ ਹਥ ਤਦ ਏਹੋ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਦ ਕੋਈ ਅਪਨਾ ਖਯਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸਾ ਤਦ ਉਹ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਸਾ ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਗਈ ਸੀ ॥ ਦਸਮੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਜਦੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੱਤਾ ਤਦੋਂ ਪਹਾੜੀਏ ਰਾਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਉਲਟ ਹੋ ਗਏ ਜਿਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨੰਦਪੁਰ ਛੱਡਨਾ ਪਿਆ ਅਰ ਲੱਖਾਂ ਪਿਆਰੇ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਧੰਨ ਦੌਲਤ ਅਪਨੀ ਸੁਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਸੇਮੇਤ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨੇ ਪਏ ॥ ਜਦ ਅਸੀਂ ਅਪਨੇ ਦੇਸੀ ਮਹਾਤਮਾਂ ਯਾ ਕੈਮ ਸੁਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਜੇਹੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅੱਗੇ ਅਪਨੇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਤਦ ਮਹਾਂ ਭਯਾਨਕ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਪਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੋਫਨਾਕ ਸਮਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਂਦਾ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇਹੇ ਦੁੱਖ ਮਿਲੇ ਭੀ ਸੇ ਕਿੰਤੂ ਫਿਰ ਭੀ ਉਹ ਅਪਨੇ ਰਿਦੇ ਦੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਲਕੇ ਕੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਗਏ ਸਨ ਅਰਥਾਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭੀ ਉਹ ਖਯਾਲ ਸਭ ਪਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਪ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਨਾਮ ਸੁਰਜ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਹੇ ਹਨ ॥ ਜਦ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਕਲ ਸਰਕਾਰ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅਮਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਵੱਲ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਤਦ ਇੱਕ ਸਤਗੁਰ ਦਾ ਨਮੂਨਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਅਪਨੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ

ਆਪਨੀ ਉਨੱਤੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਰੋਕ ਟੋਕ ਤੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਗਿਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੇ ਇਸ ਰਾਜ ਦੀ ਬਰਕਤ ਤੇ ਅੱਜ ਅਪਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਫਿਰ ਸੰਭਾਲ ਲੀਤਾ ਹੈ, ਜੈਸਾ ਕਿ ਛੇ ਸੱਤ ਸੌ ਸਾਲ ਥੋੰ ਦਬੀ ਹੋਈ ਹਿੰਦੂ ਕੌਮ ਅਰ ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤਕ ਥੋੰ ਭੀ ਬੇਖ਼ਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਬਰਕਤ ਨੂੰ ਪਾਕੇ ਸਭਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਾਂ ਬਨਾ ਲਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਧਰਮ 2 ਅਤੇ ਵੇਦ 2 ਕੂਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੌਮ ਜੋ ਥੋੰ ਹੀ ਸਾਲ ਹੋਏ ਹਨ ਹਕਾਰਤ ਨਾਲ ਦੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਰ ਧਰਮ ਅਤੇ ਵਿੱਦਸਾ ਵਿੱਚ ਗਿਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਸੋ ਭੀ ਇਸ ਗਵਰਨਮੰਟ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅੱਜ ਕੱਲ ਅਪਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜੇਹਾ ਸੰਭਾਲ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਜਗ੍ਹਾ 2 ਦੀਨ ਅਤੇ ਕੁਰਾਨ ਦਾ ਚਰਚਾ ਜਾਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਜ ਦੇ ਪਰਤਾਪ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਹੋਰਨਾਂ ਕੌਮਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਅਪਨਾ ਆਪ ਸੰਭਾਲ ਲੀਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਖਾਲਸਾ ਕੌਮ ਨੇ ਅਜੇਹਾ ਤਕ ਅਪਨੀ ਨੀਂਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਤਿਆਰਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਤਨਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸੋ ਕੇਵਲ ਸੀਰੀ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹੈ ਨਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨੌਗਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਧਰਮ ਦਾ ਨਾਮ ਤਕ ਭੀ ਨਹੀਂ ਜਾਲਦੇ ਅਤੇ ਰਹਿਤ ਤੋਂ ਸੌ 2 ਕੋਹ ਨੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੀਂਦ ਦੇ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਲਈ ਖਾਲਸਾ ਵਿੱਚ ਸੱਚੇ ਉਪਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਦੂਰ 2 ਅਤੇ ਪਿਕਾਰ 2 ਤਾਂ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਓ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿੰਤੂ ਸਰਕਾਰ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਪਰਤਾਪ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰ ਨਾਮੋਂ ਭਗਤ ਅਰ ਮਨਸੂਰ ਜੈਸਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ ਜਿਸਤੇ ਖਾਲਸਾ ਗਾਲੀ ਖਾਕੇ ਅਤੇ ਫਿਟਕਾਂ ਸਹਾਰ ਕੇ ਭੀ ਅਪਨੇ ਧਰਮ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰ ਇਸ ਰਾਜਜ ਦੀ ਬਰਕਤ ਤੇ ਲਾਭ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਤੇ ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ “ਐ ਪੰਥ ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਉਤਮ ਸਮਾਂ ਹੈ” ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੂੰ ਅਪਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

111 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਪਰ ਲੱਗਦੀ ਅੱਜ ਦੀ ਗਾਥਾ ਹੈ, ਹੁ-ਬ-ਹੁ ਅਸਲ ਹੈ, ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਨਕਲ ਹੈ

ਪਿਛਲੇ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ 111 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸੈਲੀ ਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਕੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤੇ ਅੱਜ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਪਰ ਹੋਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਈ ਕਰਮਾਤੀ ਸਨ ਜੋ ਇਕ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਸਮੇਂ ਅਸਲੀਅਤ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ, ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾ ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਭਿਗ ਰਹੀ ਸ਼ਾਖ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਕਤ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਹ ਉਪਰਾਲੇ ਬੇਅਰਥ ਹੁੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਏ ਹਨ। ਸੋ ਲੋੜ ਹੈ ਪੰਥ ਦਰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਰੇ ਸਿਰਤ, ਸਿਦਕ ਤੇ ਲਲੇਗੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਲੈਕੇ ਅਦਾਰਾ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤਿਕਾ ਤੁਰਿਆ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਸ਼ਰੇਆਮ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਆਉ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰੇ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਅਲੰਬਤਦਾਰੇ ਗੁਰੂਆਂ ਵਲੋਂ ਦਰਸਾਏ ਰਸਤੇ ਤੇ ਚਲੀਏ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਹੁਲਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਣਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਈਏ।

(ਸੰਪਾਦਕ)

111 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾ, 9 ਜੂਨ 1899 'ਚੋ'

ਨੀਤੀ ਬਚਨ ਦੋਹਿਰਾ

ਜ ਭੂਪਤ ਨਿਰ ਭਰ ਕਰੇ ਮੂੜਨ ਬਚਨ ਪ੍ਰਮਾਨ। ਕਹੋ ਕੋਨ ਬਿਧ ਨਾ ਲਹੇ ਸਦਾ ਜਗਤ ਮਹਿ ਰਾਨ॥
ਇਸ ਨੀਤੀ ਬਚਨ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਭਾਗ ਅਤੇ ਯਸ ਹੈ ਨਿਰਭਰ ਕੇਵਲ ਮੰਤ੍ਰੀਆਂ ਪਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਏਨਾਂ ਦੇ ਹੀ ਅਧੀਨ ਰਾਜਾ ਦਾ ਯਸ ਅਤੇ ਅਪਯਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਰਾਜਾ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਨੇ ਪਾਸ ਸਦਾ ਹੀ ਅੱਛੇ ਲਾਇਕ ਮੰਤ੍ਰੀ ਰੱਖੇ ਜੋ ਸਰਬ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨੀਤੀ

ਵੇਤਾ ਹੋਨ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਰਾਜਾ ਪਾਸ ਨੀਤੀ ਗਾਹਤਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤਦ ਉਹ ਕੁਮੰਤੀਆਂ ਦੇ ਅਪਨਿ ਹੋਕੇ ਅਪਨੇ ਰਾਜ ਭਾਗ ਅਤੇ ਯਸ ਨੂੰ ਖੋ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਰਾਜਾ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਦਾ ਹੀ ਅੱਛੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦਾ ਸਤਕਾਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਮੂਰਖ ਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਅੱਡੇ ਨਾ ਚੜ੍ਹ ਜਾਏ॥

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤਿਕਾ

5

ਜੁਲਾਈ 2010

ਲਾਹੌਰ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ

ਪਿਛਲੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸਭਾ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਾਰੀ ਜੋੜ ਮੇਲ ਹੋਇਆ। ਭਾਈ ਲਛਮਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਲਰਕ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰੇਸ ਨੇ ਇੱਕ ਮਨੋਹਰ ਵਿਖਾਨ ਦਿੱਤਾ ਇਸ ਵਿਖਾਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਧਰਮ ਦੀ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸ੍ਰੇਸ਼ਤਾ ਦੱਸੀ ਅਰ ਅੰਨਮਤੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੇ ਛੁਟਣ ਲਈ ਯਤਨ ਦੌਸੇ ਅਰ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਸਿਦਕ ਅਤੇ ਪੁਰਖਾਰਥਕ ਬਨ ਕੀਤੇ।

ਸਰਦਾਰ ਵਧਾਵਾ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਸੂਬੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਗਣੇਸ਼ਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਮਾਂਦਾਰ ਪਲਟਨ ਨੰ: ੨੩ ਨੇ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਰਸਦ ਅਰਦਾਸ ਕਰਾਈ।

ਜੇਠ ਸੁਦੀ ਚੌਥ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਦਾ ਮੇਲਾ — ਸਾਹਿਬ ਵੱਡੀ ਪੂਮਧਾਮ ਮਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਗਰੋਂ ਮੁਜ਼ਗਾਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜੋੜ ਮੇਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਰਦੇ ਗਿਰਦੇ ਅਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਗੀਆਂ ਅਰ ਛੁਬੀਲਾਂ ਦੀ ਰੋਣਕ ਕਰਨ ਗੀਆਂ।

ਭਾਈ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਭੋਗ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਅਰ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਮੇਲ ਹੋਇਆ।

ਦੇਸ਼ਾਂਤ੍ਰੀ ਖਬਰਾਂ

ਖਾਲਸਾ ਵਿੱਦਯਾਰਥੀ ਸਭਾ ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ ਨੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਗੱਦੀ ਬੈਠਨ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੁਹਿੱਲੀ ਧਰਮਸਾਲਾ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ। ਭਾਈ ਲਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪਰ ਵਿੱਖਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਭਾਈ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਕੱਤ ਵਿੱਦਯਾਰਥੀ ਸਭਾ ਲਿਖਦੇ ਹਨ।

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਕਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼

ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਰਚਨਾ ਪਰ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਮਨ ਕਲਖਤ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਜੋਗ ਅਤੇ ਅਜੋਗਤਾ ਦਾ ਕਲਪਨਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪੰਡੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਪਰ ਇਤਨਾ ਹੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਯਥਾ:-

“ਇਸਤੇ ਹੋਇ ਸੁ ਨਾਹੀ ਬੁਰਾ॥

ਉਚੇ ਕਹਹੁ ਕਿਨੈ ਕਿਛੁ ਕਰਾ॥

ਆਪਿ ਭਲਾ ਕਰਡੂਤਿ ਅਤਿਨੀਕੀ॥

ਆਪਿ ਜਾਨੈ ਆਪਨੇ ਜੀਕੀ॥

ਆਪ ਸਾਚੁ ਪਾਰੀ ਸਭ ਸਾਚੁ॥

ਓਤਿ ਪੋਤਿ ਆਪਨ ਸੰਗਿ ਰਾਚ॥

ਤਾਕੀ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਕਰੀ ਨ ਜਾਇ॥

ਦੂਸਰ ਹੋਇ ਤਾ ਸੋਝੀ ਪਾਇ॥

ਤਿਸਕਾ ਕੀਆ ਸਭ ਪਰਵਾਨ॥

ਗੁਰਮੁਸਾਰਦ ਨਾਨਕ ਇਹ ਜਾਨ॥”

ਇਸ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਅਸਟਪਦੀ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵੱਲੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਭਾਵੇਂ ਸੰਸਾਰਕ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਨੇ ਸੁਖ ਅਤੇ ਦੁਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਨ ਕਰਕੇ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪੰਡੂ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਚੇ ਹੋਰ ਕੌਨ ਹੈ ਜੋ ਐਸਾ ਕਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪ ਭਲਾ ਹੈ ਅਰ ਉਸਦੀ ਕਰਨੀ ਭੀ ਭਲੀ ਹੈ, ਜਿਸਤੇ ਉਹ ਆਪ ਸੱਤ ਹੈ ਅਰ ਉਸਦੀ ਰਚਨਾ ਭੀ ਸੱਤ ਹੈ ਜਿਸਤੇ ਇਧਰ ਉਧਰ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਬਧਾਪਕ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਗਤ ਅਤੇ ਮਿਤੀ ਆਖੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ, ਜਿਸਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਉਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਉਸਦਾ ਸ਼ਗੀਕ ਦੁਸਰਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਅਰ ਉਸਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕੇ, ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਉਸਦੇ ਜੇਹਾ ਯਾ ਉਸਤੇ ਵੱਡਾਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਮੰਨਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋਈ ਪਰਵਾਨ ਹੈ, ਪੰਡੂ ਇਹ ਬਧਾਨ ਇਸ ਮਨੁੱਖਯ ਨੂੰ ਮਹਾਤਮਾ ਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕਫਾ ਇਸ ਪਉੜੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਭੀ ਕਦੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿੱਚ ਰੁਝ ਨੁਕਸ ਨਿਕਾਲਨ ਦੇ ਜੋਗ ਅਪਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਝਨਗੇ॥

ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਲਾਹੌਰ

9 ਜੂਨ 1899

ਪੱਤ੍ਰ ਪ੍ਰੇਰਕਾਂ ਦੇ ਪੱਤ੍ਰ

ਪੱਤ੍ਰ ਪ੍ਰੇਰਕ ਅਪਨੀ ਰਾਇ ਦੇ ਆਪ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।

ਮੁਲਤਾਨ ਛਾਉਨੀ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ

ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਜੀ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਸਦਰ ਬਜ਼ਾਰ ਧਰਮਸਾਲਾ ਲਾਲਾ ਗਨੇਸ਼ੀ ਲਾਲ ਵਿੱਚ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਦੋ ਜੂਨ ਨੂੰ ਪਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਸੁਰਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਥਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਖਾਲਸੇ ਲਈ ਰਹਤ ਬਿਬੇਕ ਦਾ ਰੱਖਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਥਨ ਕੀਤਾ ਫਿਰ ਸੰਧਯਾ ਨੂੰ ਜੋੜ ਮੇਲ ਹੋਇਆ ਅਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਗੁਰ ਪੁਰਬਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਦੇ ਇਸਤਹਾਰ ਛਪਵਾਕੇ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਫਿਰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵੱਡੀ ਪੁਮਧਾਮ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮਝ ਪਲਟਨ ਨੰ: ੯ ਦੇ ਸ੍ਰਦਾਰ ਭੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੇ ਫਿਰ ਧਰਮਸਾਲਾ ਵਿੱਚ ਆਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਏਥੇ ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਭਾ ਲੱਗਿਆ ਕਰੋ ਜਿਸ ਦੀ ਤਾਈਦ ਲਾਲਾ ਗਨੇਸ਼ੀ ਲਾਲ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਰ ਭਾਈ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵਿੱਖਯਾਨ ਦਿੱਤਾ॥

ਲੇਖਕ ਦਾਸ ਮਾਲਾ ਸਿੰਘ
ਪੈਂਚੀਡੱਟ ਸਭਾ ਮੁਲਤਾਨ

ਗੁਰਮਤ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਪਰ ਆਨੰਦ

ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ॥ ਮੈਨੇ ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਨੰ: ੪ ਵਿੱਚ ਫਿੰਗਾ ਸਭਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਚਿੰਠੀ ਪੜ੍ਹੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਯਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਗੁਰਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਦੀ ਤਾਂ ਨਾ ਹੋਈ ਪਰ ਲਾਲਾ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਜੀ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਲਾਲਾ ਰਾਮਜੀਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸਭਾ ਦਾ ਵਧਾਨ ਬੰਨ੍ਹਯਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਇਸ ਪਰ ਵੱਡੇ ਸ਼ੋਕ ਨਾਲ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਥਾ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਬਾਤ ਹੈ ਜੋ ਬਯਾਹ ਤਾਂ ਗੈਰ ਮਜ਼ਹਬ ਰੀਤੀ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਟਕਥਾਂ ਪਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਬੈਠੋ, ਭਲਾ ਜੇ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਕਾ

ਕੋਈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭੀ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧਾਨ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇਂਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਨਕਾਹੁ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਕਰੋ ਹੁਨ ਦੱਸੋ ਜੋ ਫਿਰ ਖਾਲਸਾ ਏਹੋ ਕਰੇਗਾ ਯਾ ਨਾ?

ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਰ ਲਾਲਾ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਲਾਲਾ ਰਾਮਜੀ ਦਾਸ ਜੀ ਸਯਾਣੇ ਨਿਕਲੇ ਅਤੇ ਸਭਾ ਫਿੰਗਾ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਵਿੰਗੇ ਰਹੇ। ਮੈਂ ਆਸ਼ਾ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਖਾਲਸਾ ਲਾਲਚ ਯਾ ਲਿਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਅਪਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ॥

ਆਪਦਾ ਰਿਤਕਾਰੀ

ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਕੱਤਰ

ਸਭਾ ਤਸੋਤ ਰਿਆਸਤ ਪਟਿਆਲਾ

ਖਾਲਸੇ ਲਈ ਦਾਨ

ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ॥

ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ੨ ਜੋਨ ਦੇ ਪਰਚੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਇੱਕ ਅਮੀਰਚੰਦ ਨਾਮੀਂ ਹਿੰਦੂ ਪਾਸੋਂ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਦਾਨ ਲੈਨਾ ਲਿਖਯਾ ਹੈ ਜੋ ਭਾਈ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਲੀਤਾ ਸਾ ਸੋ ਮੇਰੇ ਖ਼ਾਲਾਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਅੰਨਮਤੀ ਦੇ ਦਾਨ ਲੈਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜੋ “ਦਾਨ ਚਾਂਘੇ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਭਲੋ” ਕਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਹੀ ਦਾਨ ਦੇਵੇ, ਜੈਸਾ ਕਿ ਕਥਨ ਹੈ “ਲੈਨਾ ਦੇਨਾ ਖਾਲਸੇ ਅਉਰ ਦੇਵ ਸਭ ਝੂਠ” ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ “ਪੰਥ ਰਚਯੋਂ ਮੈਂ ਧਰਮ ਹਿੱਤ ਪੂਜਾਦਾਨ ਨ ਖਾਗ” ਪੁਨ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ “ਜਿਉਂ ਜਨਨੀ ਨਿਜ ਤਨਜ ਕੇ

ਨਿਰਖ ਜ਼ਹਰ ਨਹੀਂ ਦੇਤ । ਤਿਉਂ ਪੂਜਾ ਕੀ ਅੰਸ ਕੇ ਯਹ ਸਭ
ਦੁਖ ਕੇ ਹੋਤ ” ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਖਾਲਸਾ ਖਾਲਸਾ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਾ
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੇਵੇ ਅਰ ਨਾ ਲੇਵੇ ॥

ਲੇਖਕ ਦਾਸ ਅਰਥੇਲ ਸਿੰਘ
ਡਾਕਗਲਾ ਨਿਵਾਸੀ

ਸਭਾ ਪਿੰਡੀ ਵਿੱਚ ਆਰਤੀ ਪਰ ਵਿਚਾਰ
ਪਿਆਰੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ
ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫੜੇ ਹੈ ॥

ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭੋਗ ਪਿਆਰਾ
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਆਰਤੀ ਪਰ ਬਿਬਾਦ ਹੋਇਆ, ਕੋਈ
ਉਸ ਸਮਝ ਆਖਦਾ ਸਾ ਕਿ ਆਰਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
ਅਰ ਕੋਈ ਆਖਦਾ ਸੀ ਨਹੀਂ ਫਿਰ ਕੋਈ ਆਖਦਾ ਸਾ ਧੂਪ
ਦੇਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕੋਈ ਆਖਦਾ ਸਾ ਕਿ ਨਹੀਂ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਕੋਈ ਆਖਦਾ ਸਾ ਕਿ ਦਸਮੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਦੇਵੀ ਪੂਜੀ ਹੈ ਅਰ
ਕੋਈ ਆਖਦਾ ਸਾ ਨਹੀਂ, ਸੇ ਆਪ ਗੁਰਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੇ
ਕਿ ਕਿਸਾ ਕਰਨਾ ਜੋਗ ਹੈ ॥

ਲੇਖਕ ਦਾਸ ਸਕੱਤ੍ਰ ਸਭਾ ਪਿੰਡੀ
ਭਾਕਥਾਨ, ਤਰਨ ਤਰਨ

ਨੋਟ:-

ਅਸੀਂ ਅਪਨੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਤਿ ਇਤਨਾ ਹੀ
ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਰਤੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਇਸ
ਵਾਸਤੇ ਉਹੋ ਕਰਨੀ ਜੋਗ ਹੈ, ਜੈਸਾ ਕਿ ਜਗਨ ਨਾਥ ਵਿੱਚ
ਦੀਵਿਆਂ ਦੀ ਆਰਤੀ ਦੇਖ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ, ”ਗਗਨ ਮੈਂ ਥਾਲ
ਰਵਿਚੰਦ ਦੀਪਕ ਬਣੈ ਤਾਰਕਾ ਮੰਡਲਾ ਜਨਕ ਮੇਤੀ” ਦਾ
ਰੁਪਕ ਦਿਖਾਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸਾ ਜੋ ਇਹ ਪਰਮ ਪਵਿੱਤ੍ਰ
ਆਰਤੀ ਹੈ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਸਰਧਾ ਜੋਗ ਹੈ। ਫਿਰ ਧੂਪ ਇੱਕ
ਸੁਗੰਧਿ ਵਸਤੂ ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੁਰਗੰਧੀ ਦੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ
ਕੀਤੀ ਜਾਏ ਤਾਂ ਕੋਈ ਬੁਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਇਸ
ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਦੇਵੀ ਦੀ ਬਾਬਤ
ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਵੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਪੁਸਤਕ ਹੁਨ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਕਾ

ਬੜਾ ਜੇਹਾ ਛੱਪਨਾ ਰਹ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੇ ਇਹ
ਸੰਕਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਏਗੀ ॥

ਐਡੀਟਰ ਖਾਲਸਾ ਅਖਿਆਰ

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪਰ ਗਣੇਸ਼ ਦੀ ਮੁਰਤੀ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਯਾਨੀ ਜੋਗ ਮਾਲੂਮ ਹੋਵੇ ਕਿ
ਪੰਜਾਬ ਹਾਤਾ ਨੰ: ੨ ਪਲਟਨ ਦਾ ਖਾਲਸਾ ਜਦ ਭੋਗ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ
ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਦ ਉਪਰ ਗਣੇਸ਼ ਦੀ ਮੁਰਤ ਪਾਉਂਦਾ
ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਅਜੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗਣੇਸ਼ ਮਹੋਸੂ ਮੰਨਨ ਦੀ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਦੀ ਆਗਾਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਸਰੇ ਰਸਾਲੇ ਵਿੱਚ ਜਦ
ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਮੰਗਲਾਚਾਰ ਕਰਦੇ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਤਦ ਹਰੇ ਰਾਮ ਰਹੇ
ਕਿਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਖਾਲਸਾ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਦਾ ਜਦ ਤਕ ਤਿਆਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਦ ਤਕ
ਖਾਲਸਾ ਕਹਾਉਣ ਦੇ ਜੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ॥

ਲੇਖਕ ਦਾਸ ਮਾਨ ਸਿੰਘ
ਪਲਟਨ ਨੰ: ੨ ਸਿੰਘ

ਕੱਕਤਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅੰਨਮਤੀ ਜ਼ੋਰ

ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫੜੇ ਹੈ ॥

ਇਸ ਜਗਾ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦਾ ਜੋੜ ਮੇਲ
ਹੋਇਆ ਅਰ ਭਾਈ ਸਾਵਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਾਹੌਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ
ਵੱਖਧਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸਤੇ ਮਗਰੋਂ ਜਦ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗੇ ਤਦ
ਅੰਨਮਤੀ ਲੋਗ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਅਰ ਆਖਨ ਲੱਗੇ ਕਿ
ਅਸੀਂ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਗਾਉਣ ਦੇਨੇ ਜੋ ਇਹ ਲੁੱਚ ਪੁਣਾ ਹੈ, ਇਸ
ਪਰ ਅਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਪਰ ਇਤਨਾ ਜੂਲਮ
ਇਹ ਅੰਨਮਤੀ ਕਹੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਆ ਹੁਨ ਸਡੇ ਭਾ ਦੇ
ਇਹ ਤੁਰਕ ਬਣਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਖਾਲਸਾ ਅੱਗੇ
ਪੁਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਛੇਤੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਵੇ
ਨਹੀਂ ਇਹ ਖਾਜਾਨਗੇ ॥

ਲੇਖਕ ਦਾਸ ਗਮ ਸਿੰਘ
ਸਕੱਤ੍ਰ ਸਭਾ ਕੱਕਤਵਾਲ,
ਰਿਆਸਤ ਪਟਿਆਲਾ

ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਅਨਮਤੀ ਜਾਲ ਤੇ ਛਡਾਉਣਾ

ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਤ ਪਰਮ ਮਤਮਾਨ ਮੈਸ਼ਟ ਬੁਧੀਮਾਨ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ, ਆਪ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਮਜ਼ਮੁਨ ਕੇ ਅਪਨੀ ਅਮੇਲਕ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹ ਦੇਕਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੋ॥

ਦੋਹਿਰਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਜੀ ਖਲ ਖੰਡਨ ਤੁਰਕਿੰਦ।
ਮਾਲਕ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਖਿੰਦ ਮ੍ਰਿਗੰਦ॥੧॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਛਕ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਜੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ। ਪਾਵੇ ਮੁਕਤੀ ਅੰਤ ਮੈਂ
ਪਾਠ ਕਰੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ॥੨॥

ਚੌਪਈ

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਸ਼ਰਨੀ ਲਾਗੈ। ਤਿਸ ਜਨ ਕੇ
ਦੁਖ ਸਗਲੇ ਭਾਗੈ॥ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਕਾ ਪਾਠ ਸੋ ਕਰੋ। ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ
ਮੁਖ ਸੇ ਉਚਰੋ॥ ਆਪ ਜਪੇ ਅੱਠੋਂ ਕੇ ਜਪਾਵੇ। ਸੱਤ ਧਰਮ
ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਨਾਵੇ॥ ਮੰਦ ਕੁਮ ਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਹਟਾਵੇ॥ ਸੋ ਦਸਮ
ਗੁਰੂ ਕਾ ਸਿੰਘ ਕਹਾਵੇ॥ ਖਾਲਸਾ ਧਰਮ ਕਰੇ ਪ੍ਰਚਾਰ - ਜਗ
ਵਿੱਚ ਹੋਕਾ ਦੇਹਿ ਪੁਕਾਰ॥ ਉਪਕਾ--- ਜਨ ਕਥ ਲਾਵੈ॥
ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਕਾ ਜਸ ਫੈਲਾਵੈ॥ ਧਰਮ ਸਿੰਘਨ ਕਾ ਕਰੇ
ਸੁਧਾਰ। ਕੜੇ ਕਢ ਕਾ ਕਰੇ ਪ੍ਰਚਾਰ॥ ਹੈ ਸੋ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਕਾ
ਪਿਆਰਾ॥ ਮਾਨੈ ਪੰਥ ਤਿਸੀ ਕੇ ਸਾਰਾ॥੩॥

ਦੋਹਿਰਾ

ਐਸੇ ਸਿਦਕੀ ਸਿੰਘ ਜਬ ਹੋਵੇਂ -- ਮਤਾਰ। ਪੰਥ
ਨਖਾਲਸ ਹੋਇ ਤਬ ਜਾਤ ਪਾਤ ਕੇ ਢਾਰ॥੪॥ ਖੁਦਗਰਜ਼
ਪੁਰਖ ਛੱਡ੍ਹ ਅਗੇ ਹੋਤ ਬੀਚ ਬਰਸਾਤ। ਪੂਪ ਲਗੇ ਸਬ ਮਰਤ
ਹੈ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਪਾਰਬਸਤ॥੫॥

ਚੌਪਈ

ਐਸੇ ਸਭ ਅਨਮਤੀ ਲਜੈ। ਪੰਥ ਤੀਸਰਾ ਜਬਹੀ
ਗਜੈ॥ ਬਹੁਤ ਕਰਤ ਹੈ ਅਬ ਭੀ ਸੋਚਨ। ਛੋਡੇ ਕਪਟ ਦਿਲਾਂ
ਕਾ ਲੋਚਨ। ਪਰ ਜੋ ਕੁਛਕ ਕਰਤ ਹੈ ਲਜਿਆ। ਅੰਨਮਤੀਆ
ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਭਜਿਆ॥ ਪਰ ਜੋ ਸ਼ਰਮ ਦਾਏ ਮਨ ਛੋਰ। ਸੁਧਰੇ
ਪੰਥ ਬੀਚ ਦਿਨ ਬੋਰ॥ ਤਾਂਤੇ ਕਰੋ ਪੰਥ ਅਬ ਐਸੇ। ਸੁਧਰ
ਜਾਏ ਕਾਰਜ ਸਬ ਜੈਸੇ॥ ਮਨ ਕੀ ਬੋਰੋ ਸਬ ਮਗਰੂਰੀ। ਸਰਨ
ਪੜੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜ਼ਰੂਰੀ॥ ਗੁਰੂ ਤੁਮਾਰਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ। ਪਰੋ
ਸਰਨ ਸਭ ਮਿਲਕੇ ਪੰਥ॥੬॥

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਦੋਹਿਰਾ

ਜਬ ਐਸੇ ਤੁਮ ਕਰੋਗੇ ਕਾਰਜ ਗੁਰ ਮਰਯਾਦਿ।
ਅਨਮਤੀਏ ਸਬ ਸਰਨ ਹੈ ਸੁਨੇ ਪੰਥ ਹੋਆ ਸਾਦਿ॥੭॥ ਐਸੀ
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਪ੍ਰਭੇ ਸੁਧਰ ਜਾਇ ਸਬ ਪੰਥ॥ ਅੱਤ ਗੁਰੂ ਮਾਨੇ
ਨਹੀਂ ਬਿਨਾਂ ਏਕ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ॥੮॥

ਪੰਥ ਦਾ ਦਸ
ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਐਲ. ਐਸ.
ਸਦਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੱਤਾ ਖੇਲ

ਦਮਦਮੇਂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ

ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ।
ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ॥

ਜਿਲਾ ਬਰਨਾਲਾ ਰਿਆਸਤ ਪਟਿਆਲਾ ਭੱਗਰ ਤਾਜੇ ਵਿੱਚ
ਮਾਈ ਮਤਾਬ ਕੌਰ ਦਾ ਜੋੜਮੇਲ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਤ
ਮਹੰਤ ਬਹੁਤ ਸਨ, ਦਮਦਮਾਂ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ, ਹੋਰ ਧਮਧਾਣ
ਸਾਹਿਬ ਹੋਰ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ ਹੋਰ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਅੱਤੇ
ਸੰਗਤ ਦੂਰ ੨ ਦੀ ਕੱਠੀ ਹੋਈ, ਉਸ ਸੁਭ ਮੌਕੇ ਪਰ ਦਾਸ ਨੇ
ਦੀਵਾਨ ਅੱਗੇ ਅਰਜ਼ ਕਰੀ ਸੀ ਦੋ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਬਾਬਤ ਇੱਕ ਤੋਂ
ਬਿਵਾਹ ਸੰਸਕਾਰ ਬਾਬਾਤ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ
ਪਾਸੋਂ ਫੇਰੇ ਲੈਣੇ ਯੋਗ ਹੈਂ ਧਾ ਆਨੰਦ ਪੜ੍ਹਾਨਾ ਯੋਗ ਹੈ ਤਾਂ
ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਦਾਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ ਸੁਣਕੇ ਸਰਬੱਤ ਸੰਗਤ ਪ੍ਰਤੀ
ਆਗਿਆ ਇੱਤੀ ਕਿ ਅਨੰਦ ਪੜ੍ਹਾਨਾ ਯੋਗ ਹੈ ਤੇ ਫੇਰੇ ਲੈਣੇ
ਮਨਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਸਰੇ ਦੇਹ ਦੇ ਚਲਾਣੇਵਾਸਤੇ ਅਰਜ਼
ਕਰੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਹੈ, ਦੁਸੈਹਰਾ
ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਹੈ ਧਾ ਕਿਰਿਯਾ ਕਰਮ ਪਿੰਡ ਪੱਤਲ ਦੀਵਾ
ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਆਗਿਆ ਇੱਤੀ ਕਿ ਦੁਸੈਹਰਾ
ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਹੈ ਪਿੰਡ ਪੱਤਲ ਕਰਨਾ ਮਨਮਤ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ
ਮਗਰੋਂ ਮਹੰਤ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮੇਂ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਨੇ ਗੁਰੂ
ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਰਉਪਕਾਰਾਂ ਪਰ ਵਿਖਿਯਾਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਸ ਤੇ
ਮਗਰੋਂ ਦਾਸ ਨੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੋ ਮਹੰਤ ਸਾਹਿਬ ਇਸ
ਜਗ੍ਹਾਂ ਪਰ ਅਸਥਾਪਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਭ ਅਨਮਤੀ
ਕਾਰਰਵਾਈ ਮਾਈ ਮਤਾਬ ਕੌਰ ਨੇ ਨਿਮੱਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ
ਪਰ ਮਹੰਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤਨਖਾਹੀ ਏ ਬਨਾ ਕਰ ਦੀਵਾਨ ਨੇ

ਖੜੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਮਹੰਤ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੀਵਾਨਵਿੱਚ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਮਤ ਦੀ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਪਰ ਮਹੰਤ ਨੇ, ਜਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਉਤਮ ਸਿੰਘ ਸੀ, ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਅਗ੍ਰਭਾਗ ਹੋ ਕਰ ਤਨਖਾਹ ਬਖਸ਼ਾ ਲਈ ਜਿਸ ਪਰ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ੧੧ ਰੁਪਏ ਤਨਖਾਹ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ, ਇਸ ਤੇ ਉਪਰੰਤ ਇੱਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਹੰਤ ਮਲਵਾਈ ਬੁੰਗੇ ਦੇ ਉਤਮ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮੋਂ ਸਾਹਿਬ ਮੌਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੇਰੇ ਲਏ ਹੈਂ, ਗਾਵਣ ਵਾਲੇ ਚੂੜ੍ਹੇ ਨਾਲ ਜੰਵ ਲੈਕੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਪਰ ਉਹ ਕਸੂਰਵੰਦ ਹਨ ਤਾਂ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਆਗਾਂਦਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਏਹ ਤਨਕਾਹੀਏ ਹਨ ਤਾਂਤੇ ਖੜੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਏ ਹਨ। ਫਿਰ ਉਨਕੇ ਖੜੇ ਕਰਕੇ ਤਨਖਾਹ ਲਗਾਈ ਗਈ ੨੫ ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ, ਸੰਗਤ ਦਾ ਜੋੜ ਮੇਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲੀਤਾ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਸਰਬ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਦਾਸ ਨੂੰ ਦੇਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉਤ੍ਰ ਮਿਲ ਗਿਆ ਦਾਸ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਤੇ ਏਹ ਜਾਣ ਲੀਤਾ ਕਿ ਅਬ ਸਾਡੇ ਭਾਈਆਂ ਦੇ ਨੇੜ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਭੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਇਤਫਾਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਲੇਖਕ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਦਾਸ
ਅੜ ਸਿੰਘ

ਗੁਰਵਾਕਾਰਾ ਅਤਲਾ ਕਲਾ
ਭਾਕਖਾਨਾ ਤੀਖੀ, ਰਿਆਸਤ ਪਟਿਆਲਾ

ਨੋਟ:-

ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਮਹੰਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੋਪ ਲੀਲਾ ਦੇ ਫੇਰੇ ਅਨਮਤ ਸਮਝਕੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਨੇ ਹੁਨ ਆਨੰਦ ਕਰਾਏ ਹਨ ਕਿ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਨਹੀਂ ਕਰਾਏ ਤਾਂ ਕਰਾਨੇ ਯੋਗ ਹਨ।

✽✽✽

ਗੁਰ ਪੁਰਖ

ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ।

ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਲਸਾ ਵਿੱਦਯਾਰਥੀ ਸਭਾ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਖਾਲਸਾ ਧਰਮਸਾਲਾ ਵਿੱਚ ਮਨਯਾ ਅਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਚਰਤ ਪਰ ਇੱਕ ਮਨੋਹਰ ਵੱਖਯਾਨ ਹੋਇਆ।

ਲੇਖਕ ਪੰਥ ਦਾ ਦਾਸ

ਸਰੰਝ ਖਾਲਸਾ ਵਿੱਦਯਾਰਥੀ ਸਭਾ
ਵੀਰੋਜ਼ਪੁਰ

✽✽✽

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਗੁਰਰੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਦੀਆਂ

ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ
ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ॥

ਕ੍ਰਾਪਾ ਕਰਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਚੰਦ ਸਤਰਾਂ ਅਪਨੇ ਮਨੋਦਰ ਅਖਬਾਰ ਮੌਹੈ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਕਿਤਾਰਥ ਕਰੋ॥

ਮੌਜ਼ੀਆਂ ਮੁਰਾਦ ਪੁਰ ਮੁਤਸਿਲ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਮੌਹੈ ਭਾਈ ਜੁਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਿਸਤ੍ਰੀ ਨੇ ਅਪਨੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਗੁਰ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਅਨਮਤੀ ਕਾਰਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਦੋ ਮਈ ਨੂੰ ੪ ਬਜੇ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾ, ਔਰ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਇਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਵਕਤ ਬਾਬੂ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਵਰਸੀਅਰ ਮਹਿਕਮਾਂ ਨਹਿਰ ਹਾਲ ਵਾਰਦ ਰਸੂਲਪੁਰ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੌਹੈ ਪੁਰ ਜੋਸ਼ ਵੱਖਯਾਨ ਦਿੱਤਾ, ਸਭ ਸੰਗਤ ਆਨੰਦ ਹੂਈ, ਦੂਸਰੇ ਰੋਜ਼ ਪ੍ਰਾਤਾ ਕਾਲ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਰਾਗੀਆਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਲਗਾਈ ਜਿਸਦੇ ਬਾਦ ਫਿਰ ਬਾਬੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗੁਰ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਨੇ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੌਹੈ ਪੁਰ ਤਾਸੀਰ ਲੈਕਚਰ ਦੀਆਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਨਕੇ ਸਮੂਹ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਮਾਈਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਸਭ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਏਹੀ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਧੰਨ ਸਿੱਖੀ, ਧੰਨ ਸਿੱਖੀ” ਅਤੇ ਧੰਨ ਹੈ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਯਾਨੀ ਦੀ ਕਲਮ ਜਿਸਨੇ ਸਭ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਅਖਬਾਰ ਦੁਆਰਾ ਫੰਡੋਰੇ ਨਾਲ ਜਗਾਇਆ ਹਾਰਦਾਸਾ ਸੋਧ ਕਰ ਜਲਸਾ ਬਰਖਾਸਤ ਹੋਇਆ।

ਇਸੀ ਰੋਜ਼ ੧੨ ਬਜੇ ਅਰਦਾਸਾ ਸੋਧ ਕਰ ਜੰਵ ਤੁਰੀ, ਵੈਰੇ ਵਾਲ ਮੌਹੈ ਲੜਕੀ ਵਾਲੇ ਘਰ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਰਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਗੇ ਉਸਦੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਲੜਕੀ ਦੇ ਨਾਨੇ ਨੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇ ਤੰਗ ਕੀਆ ਪਰ ਉਸਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਧੂਆਡੇ ਮਗਰ ਲਗ ਕੇ ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਸੇ ਬੇਮੁਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗਾ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਰਤੋ ਚਾਹੇ ਨਾ ਵਰਤੋ, ਲੜਕੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਸਭ ਰਾਹ ਵਾਰਸਮ ਗੁਰਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀ ਗਈ, ਕੋਈ ਅਨਮਤੀ ਕਾਰਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ॥

ਲੇਖਕ ਦਾਸ ਵੀਰ ਸਿੰਘ
ਉਵਰ ਸੀਅਰ ਐਮ.ਬੀ. ਰੇਲਵੇ ਬੋਗਰਾ

✽✽✽

ਵੇਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਹੋਵੇ? ਗਰਮਤਿ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਕਤ ਕਿੰਨੀ ਉਮਰ 'ਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੁੰਗਵਾਲੀ

ਇਕੱਲੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੈ, ਵੇਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੈ। ਉਮਰ ਭਾਵੇਂ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ੧੯੯੫ ਤੱਕ ਵੇਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਉਮਰ ੨੧ ਸਾਲ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸਤ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਹੋਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੇਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਚੇਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾ ਕੇ ਵੇਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਉਮਰ ਘਟਾ ਕੇ ੨੧ ਤੋਂ ੧੮ ਸਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਿਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ੧੮ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵੀ ਵੇਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਹੈ?

ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਵਰਸ ਵਿੱਚ ਵੇਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਸਵਰਨ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮਰਦਾਂ ਕੋਲ ਹੀ ਸੀ। ਇਸਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਾਦੀ ਉਪਰੰਤ ਜਦ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਇਸਤਰੀਆਂ ਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਖਾਸ ਜਮਾਤ ਵਲੋਂ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਡਾਕਟਰ ਸਹਿਬ ਦੀ ਦੁਰ ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਰਤਾਂ ਚੋਣ ਲੜ ਸਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਵੀ ਆਪਣੀ ਵੇਟ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵੇਟ ਪਾ ਕੇ ਜਿਤਾਉਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਭਾਗ ਬਣ ਸਕੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਾਦ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਬਣ ਸਕਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਫਿਰਕੇ ਦੀ ਇਜ਼ਾਰੇਦਾਰੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਵੇਟ ਪਾਉਣ

ਦੀ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਚੁੱਕ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਸੋਚਣੀ ਪਏਗੀ ਕਿ ਵੇਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੀ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ? ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਟ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਬੱਚੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ-ਪਹਿਚਾਣਦੇ ਨਹੀਂ, ਜਾਂ ਸਮਝ ਲਈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਨਾਸਮਝੀ 'ਚ ਕਿਸ ਨੂੰ ਵੇਟ ਪਾ ਦੇਣ ਤੇ ਗਲਤ ਬੰਦੇ ਹੀ ਨਾ ਚੁਣੇ ਜਾਣ।

ਕੀ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਵਾਅਕਈ ਨਾ ਸਮਝ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਜਾਂ ਕੀ ਹੁਣ ਦੇ ਬਾਲਗ ਵੇਟਰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਮਝਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੁਖਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡਾ ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਫਰੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿਰਫ ਅੱਠ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਭਾਵ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਲਈ ਭੇਜ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਪਿਤਾ ਜੀ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਮਹਾਨ ਕੌਣ ਹੈ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ (ਦੁਖੀ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਤਾਂ) ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਕੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਾਲ ਉਮਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਤੇ ਗਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਚਕੋਟੀ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨਿਭਾਈ? ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਸਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਉਮਰ ੭ ਸਾਲ ਤੇ ੯ ਸਾਲ, ਬਾਬਾ ਜੋਗਾਵਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਬਾਬਾ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਜਦ ਧਰਮ ਬਚਲਣ ਲਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੇ ਡਰਾਵੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਰਮ ਦੀ ਖਾਤਰ ਜਾਨ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਕਿਧਰੇ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਇਸ ਬਾਲ ਉਮਰ ਦੀ ਨਿਆਰੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ। ਕੀ ਇਸ ਤੋਂ ਉਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸਿਆਣਪ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਬਾਲ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰ ਕਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਲ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਪਦਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਮੁੰਹ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰਾਏ ਜਿਹੜੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਇਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਗੱਦੀ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਟੋਟੇ ਟੋਟੇ ਕਰਵਾ ਲਏ ਤੇ ਝੋਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਵਾ ਲਏ ਪਰ ਸੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਕਿਤੇ ਘੱਟ ਆਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਦ ਗੁਰੂ ਬਣਨ ਲਈ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇਣ ਲਈ, ਉਮਰ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵੇਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਮਰ ਕਿਉਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਭਾਵ ਬਾਲਾਂ ਨਾਲ ਬੇ-ਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ?

ਮੈਂ ਕੋਈ ਨਿਜੀ ਟੀਵੀ ਚੈਨਲ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਉਮਰ ਵਰਗ ਦੇ 20-25 ਬੱਚੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਨਾਲ ਹਰ ਵਕਤ ਹਾਜ਼ਰ ਜਵਾਬ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਾਡੇ ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਯਾਦਵ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਲਾਲੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਆਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਵਾਤਾਅਨੁਕੂਲਿਤ ਸਟੂਡੀਓ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਰੇਲੀਆਂ ਪੈਣ ਲਾ ਦੇਣਗੇ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਲਾਲੂ ਜੀ ਤੋਂ ਉਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜੋ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕਾਂ ਨੇ ਸੋਚੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬੇਜਵਾਬ ਹੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਸਵਾਲ ਸੁਣ ਸੁਣ ਕੇ ਭੌ-ਚੱਕੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਘਰਾਂ 'ਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਵੀ ਟਾਲ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਜਾਂ ਸਾਨੂੰ ਅੱਧੀ ਅਪੁਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਬੱਚੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੂਰੀ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਅਕਸਰ ਹਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੀ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ। ਤੁਸੀਂ ਕਈ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਸਲਾਹ ਲੈ ਕੇ ਦੇਖੋ, ਬੱਚੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਸਲਾਹ ਦੇਣਗੇ। ਬੱਚੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦ ਉਹ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੇਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਕਿਵੇਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਾਲੇ ਸਾਡੇ ਬਾਲਗ ਵੇਟਰ ਤਾਂ ਸ਼ਰਾਬਾਂ ਪੀ ਕੇ ਵੇਟ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਸਹੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵੇਟ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਬਠਿੰਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਤਜ਼ਰਬਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਦ ਟੈਂਡਿਕ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਗੜ ਗਈ ਤੇ ਇਹ ਟੈਂਡਿਕ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵੀ ਵਸੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਜਿਲੇ

ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਮੁਖੀ ਨੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੌਕਾਂ ਵਿੱਚ ਟੈਂਡਿਕ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜੈਕਟਾਂ ਪਵਾ ਕੇ ਟੈਂਡਿਕ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਨਿਕਲੇ। ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ਲੋਕ ਭੱਜ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਜਦ ਕੋਈ ਯਾਤਾਧਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਨਾ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚੇ ਘੇਰ ਲੈਂਦੇ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲਾਣ ਕੱਟਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ। ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਖਾਸ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਤਾਂ ਕਿ ਛੁਟਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਪਰ ਬੱਚੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸੁਣਦੇ। ਪੁਲੀਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਖੁਦ ਬੇਬਸੀ ਜਾਹਰ ਕਰਦੇ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਭੁਲ ਬਖਸ਼ਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਤੇ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਚਲਾਣ ਕੱਟਣ ਤੇ ਅਤ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਜਾਂ ਸਖਤ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ 'ਪ੍ਰੈਸ' ਵਾਲੇ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਧੱਕੇ ਚੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਜਿਹੜੇ ਬੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਵੀ ਹੈਂਕੜਬਾਜ਼ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਹਾਰਨ ਮਾਰ ਕੇ ਲੰਘਦੇ ਸਨ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਸਾ ਵੱਟਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ ਕਿ ਕਿਤੇ ਧੱਕੇ ਹੀ ਨਾ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣੀਏ। ਨਾਲੇ ਅਮਲੀ, ਪਿਆਕੜ, ਪੈਸੇ ਬਟੋਰੂ ਬਾਲਗ ਵੇਟਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਜਾਂ ਮਾਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਵੇਟਰ ਜਿਆਦਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦਿਖਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਲੀਡਰ ਸ਼ਾਇਦ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਪਰ ਬੱਚੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰ ਦੇਣਗੇ ਤੇ ਅਮਲੀਆਂ ਤੇ ਪਿਆਕੜਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜਿਆਦਾ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਸਾਡੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਫੇਰ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਪਰਖ ਤੌਰ ਤੇ ਹੀ ਸਹੀ, ਇਹ ਤਜ਼ਰਬਾ ਜਰੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਂ ਮੰਦਿਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਨਾਲ ਦਾ ਬੱਚਾ ਚਾਹੇ ਗੋਦੀ ਹੀ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਰਤਾਉਣ ਵਾਲਾ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਰੂਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਉਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਉਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਖੁਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਬਿੱਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਆਦਾ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵੇਟ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਬੱਚੇ (ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਡੇ) ਆਪ ਵੇਟ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਰੂਰ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

98557-58064

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਜਦੋਂ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਛੋਹ ਗਿਆ!

ਅਦਾਰਾ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਗੁਰਪੁਰਬ ਦੇ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰ ਦੇਵ ਜੀ ਸੈਕਟਰ 42 ਵਿਖੇ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪੂਰਨ ਸਹਿਗੋਗ ਨਾਲ ਮਿਤੀ 16-6-2010 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 7.30 ਤੋਂ 11 ਵਜੇ ਤੱਕ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤ ਕੁਝ ਘੱਟ ਸੀ ਪਰ ਇਥੇ ਤੱਕ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਬਚਾਖਚ ਭਰ ਗਿਆ ਤੇ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੌਲਿਕ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਜਾਣੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਤੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸ਼ਾਇਰ ਪ੍ਰੇ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੈਲਵੀ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਜਿਲ੍ਹੇ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ ਫਿਰੋਜਪੁਰ ਜੋ ਕਿ ਸਾਹਿਤ ਜਗਤ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨਵੇਕਲੀ ਪਹਿਚਾਣ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਸਟੇਜ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਕਹਿਣ ਲਈ ਪੁਜੇ ਤਾਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਪੁਰੀ ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ ਨੇ ਪ੍ਰੇ. ਕੈਲਵੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੇ. ਕੈਲਵੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਅਦਾਰਾ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਮਹਾਨ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਰਚਨਾ “ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸ਼ਸਤਰ” ਸ. ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। ਤਿੰਨ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰੇ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੈਲਵੀ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਹਿਜੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰ ਮੁਗਧ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਪਹਿਲੀ ਕਵਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਬੋਲ ਸਨ- “ਕੌਮ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹਦਾ ਵੇਖਿਆ” ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਭਰ ਜੋਬਨ ਦਾ ਮੁਕਾਮ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਬੁਲੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਛੋਹ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਚੇਹਰੇ ਤੇ ਚੁਪ ਦੇ ਛਾਏ ਨੇ ਇਸ ਮੁਕਾਮ ਦੀ ਸ਼ਾਹਦੀ ਖੁਦ ਭਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੋ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਹੋਰ, ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਸਰਹਿੰਦ ਫਤਿਹ ਦੇ 300 ਸਾਲਾ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਚਾਰਣ ਕਰਕੇ, ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਇਹ ਦਰਦਨਾਕ ਇਤਹਾਸਕ ਘਟਨਾ ਦੀ ਹੂ-ਬ-ਹੂ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਰੋਤਿਆ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰੇ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਉਤਮ ਕਵੀ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮਹਾਨ ਕਵੀ ਸ. ਬੰਸਣ ਸਿੰਘ ਸੈਟੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੈਟੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰੋਚਕ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਵਿਤਾ ਜਗਤ ਦੀ ਜਾਣੀ ਪਹਿਚਾਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲੀ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ, ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਤੇ ਚਾਰੇ ਸਾਹਿਬਜਾਇਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਬੰਧੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਏ। ਬੀਬੀ ਸੁਖਪਾਲ ਕੈਰ ਮੁਹਾਲੀ ਜਿਸ ਨੇ ਪੂਰਨ ਖਾਲਸਾ ਸਜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਵੱਡੇ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਆਪ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਲੈ ਵਿੱਚ ਗਾ ਕੇ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਮਹਾਨ ਕਵਿਤਰੀ ਹੋ ਨਿਬੜੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟੀ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਵਾਰਡੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕ ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਕੇ ‘ਰਾਹੀਂ’ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁਗੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੌਲਿਕ ਕਵਿਤਾ ਗਾ ਕੇ ਮਹੌਲ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਟਿਆਲੇ ਤੋਂ ਪੁਜੇ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਕਵੀਸ਼ਰ ਨੇ ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਲਹਿਜੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਵਾਈ। ਸ. ਫਤੇਹ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਸਾਹਕਾਰਾ ਜਾਇੰਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜੋ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ ਸੀ, ਉਚਾਰਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਕਵੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ,

ਬਾਬੀ ਸਫ਼ਾ ੧੬ ਤੇ
ਜੁਲਾਈ 2010

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਿੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹੇ !

ਇਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ

ਗੱਲ ਹੁਣ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲਕ ਦੀ ਕਮਈ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਮੁਢਾਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਆ ਗਈ ਸੀ । ਜਿਸ ਦੀ ਬਦੋਲਤ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਵਰਗੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਕਈ ਮੌਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਰਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਅਥਾਹ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਤਸੀਹਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੇਮਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰ-ਮਰਿਯਾਦਾ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਹੋ ਸਕੇ । ਫਿਰ ੧੩ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲਗ ਕੇ ਇੱਕ ਪੰਥਕ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਵੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ।

ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਹੰਤਾਂ ਜਿੱਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਮਰਿਯਾਦਾਵਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਨੂੰ ਤਾਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਆਪ ਅਪਣਾ ਕੇ ਗੋਲਕ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਹੀ ਪਰਮ ਧਰਮ ਸਮਝ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪ ਹੀ ਸਿੱਖੀ ਸ਼ੁਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਮਹੰਤਾਂ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟਾ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਰੂਪੀ ਐਨਕ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਐਨਕ ਨਾਲ ਦੇਖੋਗੇ ਤਾਂ ਠੀਕ ਲੱਗੇਗਾ, ਨੰਗੀ ਅੱਖ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਐਨਕ ਉਤਾਰ ਕੇ ਦੇਖਣ ਲਈ ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਦੀਆਂ ਆਪ ਹੁਦਰੀਆਂ ਨੰਗੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ।

ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਦ ਨਿਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ । ਇੱਕ ਕਾਲ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ

ਅਗਲੇ ਕਾਲ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਚਾਹਵੇ ਤਾਂ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਖੈਰ! ਹੁਕਮਨਾਮਿਆਂ ਵਾਲਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਸੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲ ਮੁੜਾਂ । ਥੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੌਮ ਦੇ ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਬੇਸ਼ਕਿਮਤੀ ਵਿਦਵਾਨ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇ. ਗੁਰਮੁੰਖ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਤੋਂ ਬੁਖਲਾਏ ਹੋਏ ਕੁੱਝ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡੇਗਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਪੰਥਕ ਅਖਬਾਰ 'ਖਾਲਸਾ' ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਿੰਦ ਜਾਨ ਬਣ ਰੁੱਕੀ ਸੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ । ਅੱਜ ਉਸੇ ਪੁਜਾਰੀ ਸ਼ੈਣੀ ਅਤੇ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪੁਜਾਰੀ ਸ਼ੈਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕੌਮੀ ਹੱਕ ਮੰਗਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇ-ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਅਸਫਲਤਾ ਮਿਲਣ ਉਪਰੰਤ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਉਪਰ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ।

ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ, ਫਿਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਪੇਕਸਮੈਨ, ਪ੍ਰੇ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸ. ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੀਂਡਾ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ, ਹੁਣ ਗਿਆਨੀ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਲਬਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ।

" ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਨੇ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬੁਹਾਮਣਵਾਦ, ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ, ਅੰਧ-

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਐਨਕ ਉਤਾਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਏ ਤਾਂ ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਨੂੰ ਕਾਂਬਾ ਛਿਚਿਆ, ਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਘਟੀਆਂ ਦੁਸ਼ਟਕਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰੱਜ ਕੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪੰਥ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇਕਿਆ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜਾਗਰੂਕ ਸਿੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਸਦੀ ਹਿਆਇਤ ਤੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਹਨ । ਅੱਜ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਬਿਪੁਨ ਕੀ ਰੀਤ ਤੋਂ ਸੱਚ ਦਾ ਮਾਰਗ ਅੱਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਜਗਿਆਆਸੂ ਵਰਗ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਹੈ ।

ਜੇਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਪੋਕਸਮੈਨ ਨੇ ਸਖਤ ਘਾਲਣਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੰਥਕ ਅਖਬਾਰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਣ ਹਿੱਤ ਚੋਟੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਲੇਖਕਾਂ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਆਖਿਆ ਆਦਿ ਛਪਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ । ਸਿੱਖ ਵਰਗ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਖੰਡੀ ਸਾਧਾਂ ਦੇ, ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਦੇ ਟੋਲੇ ਦੀਆਂ ਆਪਹੁਦਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੇਖ ਛੱਪੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਆਮ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਹੁਦਰੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਦਾਂਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾ ਚਿੱਠਾ ਵੀ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ ਤੇ ਛੱਪਿਆ, ਸਾਧਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ, ਸਿੱਖੀ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਵਾਰ, ਕਲਗੀ ਦਾ ਮਸਲਾ, ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ, ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਅਤਿ ਗੰਭੀਰ ਮਸਲਾ, ਨਾਨਕਜ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਪੰਥਕ ਮਸਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਛੱਪੇ) ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਐਨਕ ਉਤਾਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜੋ ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਵੱਲੋਂ ਭਉ ਹੇਠ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਇਹ ਕੁੱਝ ਹੋਣਾ ਹੈ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਜੇਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਥ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇਕਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਪੋਕਸਮੈਨ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਰੂਪੀ ਐਨਕ ਸਰਵਉੱਚ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੀ.ਏ. ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਹੇਠ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ । ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਗਈ ਜਿਸਦਾ ਉਲਟਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵੀ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਨੀਤ ਲਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ । ਹੁਣ ਉਸਦੀ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਬੁਖਲਾਏ ਹੋਏ ਸਾਧ ਲਾਣੇ ਨੇ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਸ਼ੈਮਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਨਾਲ ਮਹਾਨ ਕਾਰਨਾਮਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਕਤ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸੰਪਾਦਕੀ (ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਾਪਿਸ ਲੈ ਕੇ ਖਿਮਾ ਜਾਚਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ) ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸੰਪਾਦਕ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ।

ਪ੍ਰੇ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਨਾਲ ਜੇ ਕੁੱਝ ਹੋਇਆ ਉਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕਿਆ ਨਹੀਂ । ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਮੀਡੀਏ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਗੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ ਸੀ (ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਹਾਜ਼ਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ) ਜਦਕਿ ਜਬੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅਧ ਏ.ਸੀ. ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੀ ਨਾ ਨਿਕਲੇ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ ਕਿੰਤੁ ਆਇਆ ਸੀ ? ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਉਹੀ ਜਬੇਦਾਰ ਇਹ ਕੁਫਰ ਸਮੁੱਚੇ ਮੀਡੀਏ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੇ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ ਨੂੰ ਪੰਥ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਿਲਾਫ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਥੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ।

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਝੀਂਡਾ ਜਿਸਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਸ਼ੈਮਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਬਜਟ ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮੰਗਿਆ ਸੀ (ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰੀ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੱਕੜ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਟੇ ਬਾਰੇ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ) ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਮਾਰ ਕੇ ਬਜਟ ਇਜ਼ਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ । ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਕੁੱਝ ਅਖਬਾਰੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਸ. ਮੱਕੜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ੈਮਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ।

ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਥਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸੱਦੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਉੱਪਰ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤੋਹੀਨ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ।

ਗਿਆਨੀ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਲਵਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਜੀ ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਕਥਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਛਾਪੀ ਗਈ ਹਿੰਦੀ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਸਿੰਖ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਰਾਗੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਰਿੰਤਰ ਨੂੰ ਦਾਗਦਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਕੀਤਿਆਂ ਕਿਤਾਬ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਕਹਿ ਕੇ ਬਰੀ ਹੋ ਜਾਣਾ ਇਹ ਕੈਂਟੀ ਸਿਆਣਪ ਨਹੀਂ । ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਲਤੀ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਗਈ? ਇਤਨਾ ਕਹਿਣ ਬਦਲੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ।

ਇਹ ਖਬਰਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇੰਝ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕੰਮ ਹੁਣ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਸਿੰਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁਣ ਕੇਵਲ ਸਿੰਖ ਬੁਧੀਜੀਵੀਆਂ ਜਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਵਾਂਗਾ ਕਿ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸੁਯੋਗ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ

ਸਫ਼ਾ 13 ਦਾ ਬਾਕੀ

ਸੀਨੀ. ਮੈਨੇਜਰ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਟਿਆਲਾ, ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਲਿਖੀ ਕਹਿਤਾ, ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਦਿਸਹੱਦੇ ਕਾਇਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ । ਸੈਕਟਰ ੪੨ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਪਾਰਮਿਕ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਵੀ ਹਨ, ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਹਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਰੰਗ ਬੰਨਿਆ । ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਹਿਰਦੇ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਕਵੀ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਮਲ ਮੁਹਾਲੀ, ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਚਦੇਵਾ ਤੇ ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਕਹਿਤਾਵਾਂ ਉਚਾਰਣ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ । ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਕਵੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਨੈਜਰ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਤੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ ਤੇ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਰਥੀ ਸਾਧਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਸਿੰਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸ਼ਰੀਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਵਾਲੇ, ਸਿੰਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਮੀ ਕਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਛਾਪਣ ਵਾਲੇ, ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪ. ਵੱਡੀਂ ਛਾਪਣ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਤਰਫਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ । ਅੱਜ ਦਾਵੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਛਾਪੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੰਥ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸਿੰਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ੧੦੦ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੁਕੰਮਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ । ਆਉ! ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਇਕਸਾਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਲਈਏ ਫਿਰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵੀ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਪਰ ਗੁਰ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ । ਗੁਰੂ ਭਲੀ ਕਰੇ ।

98150-24920

ਭੁਪਾਲ ਸਾਬਕਾ ਛੀ ਪੀ ਆਈ (ਸ), ਸ ਫਡੇਹ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਸ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਿਸ਼ਨਪੁਰ (ਸਲਾਹਕਾਰ), ਸ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਸ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ, ਸ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਪੁਰੀ ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ, ਸ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਡਿਆਂਵਾਲਾ, ਸ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਲੌੜ, ਬਾਬਾ. ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਸ ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਮੋਮੈਟੋ, ਗਿਫ਼ਟ ਪੈਕ ਤੇ ਸਿਰੋਪਾਉ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੋਮੈਟੋ ਤੇ ਸਿਰੋਪਾਉ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ । ਤਕਰੀਬਨ ੧੧ ਵਜੇ ਸਮਾਗਮ ਉਪਰੰਤ ਸਾਮੂਹ ਸੰਗਤ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਛਕਿਆ ਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਸੁਣੇ ਗਏ । ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਕਟਰ ੪੨, ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਤੇ ਸਾਮੂਹ ਸੰਗਤ ਵਪਾਈ ਦੀ ਪਾਤਰ ਹੈ ।

9465216530

ਐਨ.ਐਸ ਸੇਵਕ

ਕਾਵਿ ਕਿਆਰੀ

ਅੱਜ ਕੱਲ ਨੇਤਾ ਉਹ

ਦੇ ਨੰਬਰ ਦਾ ਧੰਦਾ ਚੋਰ ਬੜਾਰੀ ਕਰੇ,
ਮਾਰੇ ਠੱਗੀ ਠੋਗੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਨੇਤਾ ਉਹ।
ਭੰਬਲ ਭੁਸੇ ਪਾਕੇ ਰੱਖੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ,
ਗੱਲ ਕਰੇ ਨਾ ਕੋਰੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਨੇਤਾ ਉਹ।
ਨਸੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਖਰੀਦੇ ਵੇਟਾਂ ਜੋ,
ਖੇਲੇ ਭੁੱਕੀ ਦੀ ਬੋਰੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਨੇਤਾ ਉਹ।
ਮੀਆਂ ਮਿੱਠੂ ਉਪਰੋਂ ਜੀ ਜੀ ਕਰਦਾ ਜੋ,
ਅੰਦਰੋਂ ਪੂਰਾ ਖੋਰੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਨੇਤਾ ਉਹ
ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਨਾਚਾਵੇ ਗੁੰਡਾ ਗਰਦੀ ਦਾ,
ਕਰਕੇ ਸੀਨਾ ਜੋਰੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਨੇਤਾ ਉਹ।
ਕੁੱਤੇ ਬਿਲੇ ਅਸਲੇ ਵਾਲੇ ਪਾਲੇ ਜੋ,
ਡਾਂਗਾਂ ਰੱਖੇ ਛੇ ਪੇੜੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਨੇਤਾ ਉਹ।
ਕਰਕੇ ਰੇਪ, ਨਾਂ ਚਮਕਾਵੇ ਦੁਨੀਆਂ 'ਤੇ,
ਲੱਭ ਕੇ ਕਿਧਰੋਂ ਗੋਰੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਨੇਤਾ ਉਹ।
ਬਗਲੀ ਵਾਲਿਆ ਡੇਰੇ ਸਾਧਾਂ, ਸੰਤਾਂ ਦੇ,
ਰੱਖੇ ਜੋ ਫੇਰਾ ਤੋਰੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਨੇਤਾ ਉਹ।

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਨ
9878573068

ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ

ਕੌਮ ਦਾ ਸਿਤਾਰਾ ਪੰਥ ਦਾ ਪਿਆਰਾ,
ਇੱਕ ਰੈਸ਼ਨੀ ਦਾ ਚਮਤਕਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
ਪੰਥ ਅੱਵਲ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਦਾ ਮੁੰਦੱਈ,
ਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਸਿੰਗਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
ਕੌਮ ਦੇ ਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ ਛੁੱਬਾ ਰਿਹਾ ਸਦਾ,
ਕਿਉਂਕਿ ਬੜਾ ਗ੍ਰਾਮ ਖਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ,
ਯਾਦਾਸਤ ਦਾ ਇੱਕ ਭੰਡਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੋਣ ਦਾ,
ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਸਿੰਗਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੋਕ ਆਖਣ ਸਾਰੇ,
ਪਿਤਾ ਵਾਂਗੂੰ ਕਰਦਾ ਪਿਆਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।

ਭਰੋਸਾ ਜਿਤਣਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ,
ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਵਫਾਦਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।

ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਗਾ ਨਾਲ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਵਾਹ,
ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਕਰਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।
ਵਾਕਫੀਅਤ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਬਹੁਤ ਸੀ ਉਸ ਦਾ,
ਜੇ ਸਮਝੇ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।

ਇੱਕ ਕਲਾ, ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀ, ਇੱਕ ਰੌਸ਼ਨੀ,
ਸੂਝ ਵਾਲਾ ਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।

ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣੀ ਸਮਝਣੀ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਹੈ,
ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਕਵਿਤਾ ਕਲਾਕਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।

ਘਰਣਾ ਤੇ ਮੁੰਦੱਈ ਏਕਤਾ ਦਾ,
ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।

ਸਿਪਾਹੀ ਬਣਕੇ ਕੌਮ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸੇਵਾ,
ਜੇ ਸਮਝੇ ਸਿਪਾਹ ਸਲਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।

ਦੇਸ਼ ਕੌਮ ਨੂੰ ਬੜਾ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ,
ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।

ਉਹਦੇ ਨਕਸੇ ਕਦਮਾਂ ਤੇ ਆਉ ਸਾਰੇ ਚਲੀਏ,
ਜੋ ਦੇ ਗਿਆ ਸਭ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।

51 ਸਾਲ ਕਰਕੇ ਕੌਮ ਦੀ ਸੇਵਾ,
1901 ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਗੁਰਪੁਰੀ ਸਿਪਾਹ ਸੀ ਗਿਆਨੀ।

ਬੀਬੀ ਸੁਖਪਾਲ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ
ਮੁਹਾਲੀ ਵਾਲੇ

ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੀ ਵੈਬ ਸਾਈਟ

www.bhaiditsinghpatrika.com ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੀ ਵੈਬ
ਸਾਈਟ ਸੁਭੁ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਵਾਰ
ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ upload ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ
ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਸਬੰਧੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ
ਸਬੰਧੀ ਤੇ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ
ਸਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਨਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਸ ਰਾਹੀਂ
ਪੜ੍ਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸੰਪਾਦਕ

ਸਾਕਾ ਜੂਨ ਚੁਰਾਸੀ ਦਾ

ਕੀ-ਕੀ ਦੱਸਾਂ? ਹਾਲ ਹੋਇਆ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦਾ,
ਘੱਟੇ ਵਿੱਚ ਰੋਲਤਾ ਛੁੱਲ ਇਹ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।

ਹਾਸਿਆਂ ਦੀ ਅੱਜ ਛਣਕਾਰ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਈ।

ਦੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਦੀ ਅੱਜ ਅੱਖ 'ਚੋ ਗਈ।

ਖੋਹ ਲਿਆ ਪਾਣੀ ਸਾਥੋਂ ਸਾਡੇ ਹੀ ਝਨਾਬ ਦਾ।

ਘੱਟੇ ਵਿੱਚ ਰੋਲਤਾ ਛੁੱਲ ਇਹ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।

ਮਾਰ ਧਾੜ ਬਹੁਤ ਕੀਤੀ ਪਿਆ ਦਿਲ ਪੜਕੇ।

ਬੇਦੋਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਡੱਕ ਦਿੱਤਾ ਜੇਲੀਂ ਫੜ੍ਹਕੇ।

ਕੰਮ ਨਾ ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਹਿਸਾਬ ਤੇ ਕਿਤਾਬ ਦਾ।

ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਰੋਲਤਾ ਛੁੱਲ ਇਹ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।

ਬੱਦੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਮਾਰੇ ਭੂਮੀ ਲਾਲੇ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈ।

ਅੱਜ ਖਲਕਤ ਦੀ ਰੂਹ ਕਿਉਂ ਨਿਛਾਲ ਹੋ ਗਈ?

ਲੋਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਕਮਾਲ ਦਾ।

ਘੱਟੇ ਵਿੱਚ ਰੋਲਤਾ ਛੁੱਲ ਇਹ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।

ਪੰਚਮ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦਿਰੁੰ ਰਲ ਮਨਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ।

ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਨੇ ਸਭਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾ ਕੇ ਪੰਗਤਾਂ।

ਕਰਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘ, ਨਾ ਬੂੰਦ ਦਿਤਾ ਆਬਦ ਦਾ।

ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਰੋਲਤਾ ਛੁੱਲ ਇਹ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।

ਬਾਂ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਰਫਿਉ ਲਗਾ ਕੇ ਮੁਕਾਰ ਜ਼ਾਲਮਾਂ।

ਘਰੀਂ ਬੈਠਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਤਾਲੇ ਲਾ ਕੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ।

ਕਰਤੇ ਠੰਡੇ ਸੂਰੇ ਕਾਰਾ ਕਰ ਬੇ ਹਿਸਾਬ ਦਾ।

ਘੱਟੇ ਵਿੱਚ ਰੋਲਤਾ ਛੁੱਲ ਇਹ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।

ਢਾਅ ਦਿਤਾ ਸੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦਾ।

ਹਰ-ਮੰਦਰ ਵੀ ਛਲਣੀ ਕੀਤਾ ਪ੍ਰਭੂ ਅਮੀਰੀ ਦਾ।

ਹਰਮੰਦਰ ਦਾ ਰਾਖਾ ਬਣਿਆ ਤਖਤ ਅਕਾਲ ਦਾ।

ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਰੋਲਤਾ ਛੁੱਲ ਇਹ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।

ਐ ਮਾਨਸ ਦੀ ਅੱਲਾਦ! ਕਾਜ਼ ਕਰੋ ਇਨਸਾਨਾਂ ਵਾਲੇ।

ਉਤਰਣਾ ਪੂਰਾ ਸਿਖੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਕੇ ਜੂਬਾਨਾਂ ਵਾਲੇ।

'ਆਜ਼ਾਦ' ਵੀ ਗਾਊਗਾ ਮਹਿਮਾ ਤੰਦ ਕੱਸਕੇ ਰੁਬਾਬ ਦਾ।

ਮੁੜਕੇ ਖਿਲ੍ਹਗਾ ਜਦ ਮੁਰਝਾਇਆ ਛੁੱਲ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਕਾਂਲਾ

ਸਿਵਪੁਰੀ ਪੁਰੀ
9041748241

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਅਜੋਕੀ ਸਿੱਖੀ

ਅੱਜ ਆਖਾਂ ਨਾਨਕ ਬਾਬੇ ਨੂੰ,

ਕਿਤੇ ਅਰਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬੋਲ, ਤੇ ਅੱਜ ਅਜੋਕੇ ਯੁੱਗ ਦਾ
ਕੋਈ ਸਿੱਖੀ ਵਰਕਾ ਫੌਲ।

ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਦੀ

ਤੂੰ ਲਿਖ ਲਿਖ ਧੋਈ ਮੈਲ, ਅੱਜ ਆਪੇ ਧਾਪੀ ਹੈ ਗਈ
ਕੋਈ ਨਾ ਮੰਗੇ ਮੈਰ।

ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ ਉਹ ਯੁੱਗ ਜਦ

ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੋਂ ਸਿੰਘ ਸਨ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਆਂਦੇ
ਦਾਲ ਰੋਟੀ ਛਕ ਕੇ
ਭੁੱਖ ਪੇਟ ਮਿਟਾਂਦੇ।

ਇਕ ਮਨ, ਇੱਕ ਚਿੱਤ ਬੈਠ ਕੇ

ਉਹ "ਇਕੇ" ਧਿਆਂਦੇ ਗਰੀਬੀ ਦਾਵਾ ਰੱਖ ਕੇ
ਗੁਰਬਚਨ ਕਮਾਂਦੇ।

ਤੇ ਹੁਣ- ਮੰਗਣ ਦੀ ਵੀ ਜਾਚ ਨਹੀਂ

ਸੁਕਰਾਨੇ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਨਹੀਂ,

ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਡਾ ਗਹਿਣਾ
ਕਿਸੇ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਸਹਿਣਾ।

ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਹੰਕਾਰ, ਲੋਭ

ਬਣ ਗਏ ਸਿੱਖੀ ਅੰਗ,

ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਹੰਕਾਰ, ਮੋਹ

ਕਰ ਲਏ ਆਤਮਸਾਤ

ਸਭੈ ਵਸਤਾਂ ਲੋੜੀਏ
ਕਰਨ ਲਈ ਆਤਮਘਾਤ।

ਦਸਾਂ ਨਹੀਂਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ

ਭੁੱਲ ਗਏ ਉਹਦੀ ਜਾਚ,

ਅੱਜ ਹਰ ਥਾਂ ਲੁੱਟ ਘਸੁੱਟ ਹੈ
ਕਿਤੇ "ਸਿੱਖੀ" ਗਈ ਗਵਾਚ।

ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਛੱਡ ਕੇ

ਬਣ ਗਏ ਹਾਂ ਕੰਮਚੋਰ,

ਕੇਸ ਕੜਾ ਕਿਰਪਾਨ ਨਹੀਂ

ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਵੇਸ

'ਨਾ' ਨਾਲ ਸਾਡੇ 'ਸਿੰਘ' ਹੈ
ਤੂੰ ਸਾਹਿਬ ਸੱਚੇ ਵੇਖ।

ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਹਿਰਵਾਲਾ
267-495-9638

ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿਆਨੀ

ਉਚਾ ਜਾਤ ਨਾਲ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਚਾ ਉਹ ਜੋ ਨੇਕੀ ਬੋਵੇ
ਬਰਕਤ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਵੇ,
ਦੇਸ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਕਰਕੇ ਜਾਵੇ

ਭਾਈ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਰਾਮ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖ ਮਹਾਨ।

ਨੰਦਪੁਰ ਕਲੋੜ ਨਗਰ ਮਹਾਨ,
ਜੱਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ਾਨ

ਪਰਵਾਰ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਭਾਵੇਂ ਗਰੀਬ, ਜਗ ਤੋਂ ਉਚੇ ਹੋਏ ਨਸੀਬ
ਅਠਾਰਾਂ ਸੌ ਪੰਜਾਹ ਸੀ ਆਇਆ।

ਭਾਗ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਇਸ ਘਰ ਲਾਇਆ।

ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਆਏ ਲੋਕ ਤਮਾਮ,

ਦਿਤ ਰਾਮ ਸੀ ਰੱਖਿਆ ਨਾਮ

ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਬਚਨ ਵਿਚਾਰੇ,

ਗੁਲਾਬਦਾਸੀਏ ਸੰਤ ਪਿਆਰੇ

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੀ ਕੀਤੇ ਦੀਦਾਰੇ ਬਬੇਕ ਬੁਧਿ ਦੇ ਮਿਲੇ ਭੰਡਾਰੇ
ਸਿਖਿਆ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਵੇਦਾਤ,

ਉਰਦੂ ਅਰਥੀ ਫਾਰਸੀ ਦੀ ਦਾਤ

ਸਿਰ ਤੇ ਝਲਕੇ ਕਸ਼ਟ ਹਜ਼ਾਰੇ,

ਚਮਕੇ ਵਾਂਗਰ ਧੂ ਇਹ ਤਾਰੇ

ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਹ ਕੁਰਬਾਨੀ।

ਦਿਤ ਰਾਮ ਤੋਂ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ।

ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਗੀ, ਨਿਸਕਾਮ ਸੇਵਾ ਗੁਰਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗੀ
ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ

ਪ੍ਰਚਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਉਜਾਲਾ

ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੰਕਾਰੀ।

ਮੁਰਲੀ ਧਰ ਦੀ ਆਈ ਵਾਰੀ।

ਮੰਦੀ ਸਬਦਾਵਲੀ ਉਸ ਨੇ ਬੋਲੀ

ਸਿਖੀ ਦੀ ਪੱਤ ਉਸ ਨੇ ਰੋਲੀ,

ਹਿੰਦੂ ਸਿਖਾਂ ਤੇ ਕੀਤੇ ਹੋਲੇ, ਦਿਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਗਏ ਨਾ ਝੱਲੇ,
ਵਰਿਆਮ ਸੂਰਸਾ ਰੋਹ ਵਿੱਚ ਆਇਆ।

ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸੀ ਉਹਨੂੰ ਹਰਾਇਆ।

ਸਵਾਮੀ ਦੁਆਨੰਦ ਦਾ ਖੋਲਿਆ ਪਾਜ

ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਰਹੁਗਾ ਧਾਦ

ਵਹਿਮਾ ਭਰਮਾਂ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਮੁਕਾਇਆ

ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਰਾਹ ਦਖਾਇਆ

ਖੁਜਾਰੀਵਾਦ ਦੀ ਜੜ ਹਲਾਈ, ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਉਸ ਜੋਤ ਜਗਾਈ।

ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਬਾਨੀ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤਿਕਾ

ਜੱਗ 'ਚ ਕਰ ਗਿਆ ਕਾਇਮ ਨਿਸਾਨੀ
ਗੁਰੂ ਡੰਮ ਸਿਖਰ ਤੇ ਆਇਆ

ਦਿਤ ਸਿੰਘ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸਫਾਇਆ

ਬਿਪਰਨ ਰੀਤ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਨਿਕਾਰ।

1901 ਦੀ 6 ਸਤੰਬਰ ਸੀ ਭਾਈ, ਚਿਠੀ ਧੂਰ ਦਰਗਾਹੋਂ ਆਈ
ਹੀਰਾ ਕੌਮ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਖੋਇਆ

ਆਪਣੀ ਬੁਕਲ ਵਿੱਚ ਲੁਕੋਇਆ

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਭੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸਿੰਗਾਰ।

ਜੱਗ ਵਿੱਚ ਜਿੰਦਾ ਰਹੂ ਸਰਦਾਰ।

✿✿✿ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਭੋਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸਨਰੀ

ਅੱਜ ਦਾ ਪੰਜਾਬ

ਮੇਰੇ ਸੁਹਣੇ ਦੇਸ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਸੀ,
ਇਸ ਦੇ ਸੋਹਣੇ ਗੱਭਰੂ ਤੇ ਮੁਟਿਆਰਾਂ।

ਪੇਚਵੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਨਾਲ ਜਚਦੇ ਸੀ ਗੱਭਰੂ,

ਤੇ ਗਜ ਗਜ ਲੰਮੇ ਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਜਚਦੀਆਂ ਸੀ ਮੁਟਿਆਰਾਂ।

ਜਿੰਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਜਾਨ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਗੁਰੂਆਂ,

ਅੱਜ ਕੇਸ ਕੱਟਦੇ ਗੱਭਰੂ ਖੜ੍ਹਦੇ ਨੇ ਵਿੱਚ ਯਾਰਾਂ।

ਚੁਨੀ ਉਡਾ ਕੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਕਰਕੇ ਪੋਨੀ ਟੇਲਾਂ,

ਅੱਜ ਕੱਲ ਜਚਦੀਆਂ ਨੇ ਮੁਟਿਆਰਾਂ।

ਨਸੇ ਬਿਨਾਂ ਗੱਭਰੂਆਂ ਦੀ ਅੱਖ ਨੀ ਖੁਲ੍ਹਦੀ,

ਜਿਹੜੇ ਮਾਰਦੇ ਸੀ ਅਖਤਿਆ 'ਚ ਮੱਲਾਂ

ਚੂੰਘ ਕੇ ਸੂਰੀਆਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਂ।

ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੇ ਕੁੜੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ,

ਤਰਿੰਸਣ ਤੇ ਗਿੱਧੇ ਸੁੰਨੇ ਪਏ ਬਿਨਾਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ।

ਇੱਕਵੀ ਸਦੀ ਚ ਕਹਿਣ ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਰਹਿੰਦੇ,

ਪਰਾਈਵੇਸੀ ਤੇ ਆਜਾਦੀ ਨੇ ਪਾਈਆਂ

ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਾਂ।

ਬਿਰਧ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਲ ਨੀ ਕਰਦਾ,

ਬੈਕਵਰਡ ਸਮਝ ਕੇ, ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਯਾਰਾਂ।

ਸੁਹਾਗ ਘੋੜੀਆਂ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਗੀਤ ਨਹੀਂ ਚਲਦੇ,

ਘਟੀਆ ਗੀਤਾਂ ਤੇ ਲੱਚਰ ਵੀਡਿਓਜ਼ ਨੇ ਪਾਈਆਂ

ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਮਾਰਾਂ।

ਪਤਾ ਨੀ ਕੀ ਬਣ੍ਹ ਰਣਜੀਤ ਦੇਸ ਪੰਜਾਬ ਦਾ,

ਲੱਗਦਾ ਇਸ ਦੀ ਸਾਦਗੀ ਦੇ ਸੁਹਪਣ ਨੂੰ

ਜ਼ਜਰ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਯਾਰਾਂ।

✿✿✿

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ

9876262642

ਪਾਠੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ

ਮੱਥੇ ਘਸਾਉਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵੇਖੀ,
ਜਾਂ ਫਿਰ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਮਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ ॥

ਤਾਜੂ ਪੇਚਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੋ ਵੇਲੇ,
ਸੇਵਾ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਮਝ ਕਮਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ ॥

ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਅਮਲਾਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ,
ਬਹਾਨੇ ਲਾ ਲਾ ਕੇ ਪੱਲਾ ਛੁਡਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ ॥

ਲੜੀਆਂ ਰੰਗ ਬਰੰਗੀਆਂ ਲਾ ਲਾ ਕੇ,
ਗੁਰਦੁਆਰੇ, ਖੂਬ ਸਜਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ ॥

ਏ. ਸੀ. ਕੂਲਰ, ਪੱਥੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਲਈ,
ਰੁਮਾਲੇ 'ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ' ਲਈ ਚੜਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ ॥

ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਅਮਲਾਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ, ਬਹਾਨੇ

ਗੁਰਪੁਰਬ ਜਾਂ ਦਿਨ ਦਿਹਾਰ ਵੇਲੇ,
ਹਿੱਸੇ ਮਾਇਆ ਦੇ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹਕੇ ਪਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ ॥

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਮੇਂ ਗਲੀਆਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਕੇ,
ਉਪਰ ਪਾਣੀ ਖੂਬ ਛਿੜਕਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ ॥

ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਅਮਲਾਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ, ਬਹਾਨੇ

ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਅਲੀਸ਼ਾਨ ਬਣ ਗਈਆਂ ਨੇ,
ਲੈਂਟਰ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਰਲ ਮਿਲ ਪਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ ॥

ਗ੍ਰੰਥੀ ਰਖਣ ਵਾਰੀ ਕੰਜੂਸੀ ਕਰ ਜਾਂਦੇ,
ਭਾਵੇਂ ਅਨਪੜ੍ਹ ਨੂੰ ਹੀ ਲਿਆ ਬੈਠਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ ॥

ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਅਮਲਾਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ, ਬਹਾਨੇ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਦੂਰ ਦੀ ਹੋਈ,
ਧਰਮਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਨਜ਼ਰਾਂ ਚੁਗਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ ॥

ਆਉਣ ਬਾਬੇ ਤਾਂ ਬੋਗੀਆਂ ਭਰ ਦਿੰਦੇ,
ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਖਰਦੇ ਗਿਣਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ ॥

ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਅਮਲਾਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ, ਬਹਾਨੇ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਖੁਦ ਪੜ੍ਹਨੀ ਭੁਲ ਗਏ ਨੇ,
ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੇ ਕਰਾਏ ਪਾਠ ਦੀ ਕਰਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ ॥

ਪਾਠ ਸੁਖਮਨੀ ਦਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸੁੱਖ ਚਹੁੰਦੇ,
ਵਾਰ ਆਸਾ ਦੀ ਤੋਂ ਆਸ ਪੁਗਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ ॥

ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਅਮਲਾਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ, ਬਹਾਨੇ

ਪਾਠ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਰਵਾਕੇ,
“ਪਾਠ ਕਰੀ ਜਾ” ਪਾਠੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ ॥

ਆਪ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਲੱਗ ਜਾਣ ਗੱਲੀਂ,
ਜਾਂ ਫਿਰ ਟੀ.ਵੀ ਨਾਲ ਮਨ ਪਰਚਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ ॥

ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਅਮਲਾਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ, ਬਹਾਨੇ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਸਮਝਣ ਦੀ ਵਿਹਲ ਕਿਥੇ,
ਕਹਿਕੇ ਬੇਅੰਤ ਰੁਝੇਂ ਵੇਂ ਗਿਣਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ ॥

ਨਿਤਨੇਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਛੱਡ ਬੈਠੇ,
ਅਪਣਾਂ ਹੋਰ ਹੀ ਨਿਤਨੇਮ ਬਣਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ ॥

ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਅਮਲਾਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ, ਬਹਾਨੇ

ਸੱਚੇ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ “ਸਿੰਦਰ” ਨੂੰ ਦੱਸ ਤੂੰ ਹੀ,
ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਅਮਲਾਂ ਬਾਝੋਂ,
ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ ॥

ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਉਣ ਸੰਗਤਾਂ ॥

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਲਾਗ
ਫਤਿਹਾਬਾਦ
9466266708

ਰੰਗ

ਹਰ ਉਲੱਝਣ ਨੂੰ ਦੂਰ ਭਜਾ ਜਾਂਦੇ,
ਬੁਨਿਆਦ ਸੱਚ ਦੀ ਗਿਆਨ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ।

ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਕਿਨਾਰੇ ਕਰ ਜਾਂਦੇ,
ਪਾਰ ਦੂਜਿਆਂ ਤਾਈਂ ਲੰਘਾਉਣ ਵਾਲੇ ।

ਐਕੜਾਂ ਵਿਚ ਪਿਰੇ ਨੂੰ ਰਸਤਾ ਵਿਖਾ ਜਾਂਦੇ,
ਬਿਨਾਂ ਸਵਾਰਥ ਹੱਥ ਵਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ।

ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾ ਜਾਂਦੇ,
ਦਿਸ਼ਾ ਤੁਫਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਜ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ।

ਜਿੰਦਗੀ ਘਰੇਲੂ ਤੰਗੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਜਾਰ ਜਾਂਦੇ,
ਖੁਸ਼ਗਲੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਭੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ।

ਦੇਵਤੇ ਕਿਸਨੇ ਵੇਖੇ ਅੰਬਰਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ,
ਵਸਦੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਹੀ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ।

ਜੀਵਨ ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਸਫਲਾ ਕਰ ਜਾਂਦੇ,
ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਕੁੱਝ ਕਰ ਵਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ।

ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਪਰਾਗਪੁਰ
ਤਹਿ:- ਡੇਰਾਬੱਸੀ,
ਮੁਹਾਲੀ

ਗਜ਼ਲ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬਾਪੜਾ ਲੈ ਕੇ ਉਹਦੀ ਲੈ ਮਿਹਰ ਦਾ ਸਾਇਆ,
ਜਕੜ ਉਸ ਜੂਲਮ ਦੀ ਤੋੜੀ ਫਤਿਹ ਦਾ ਗੀਤ ਉਸ ਗਾਇਆ।

ਬਿਰਾਗੀ ਬਣ ਗਿਆ ਬੰਦਾ, ਜਦੋਂ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਦਾ ਯਾਰੇ,
ਉਨ੍ਹੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਛਿੱਟ ਪੀਤੀ ਬਣੀ ਫਿਰ ਬਰਕ ਦੀ ਕਾਇਆ।

ਬਦਨ ਤੇ ਪਹਿਨ ਕੇ ਸ਼ਸਤਰ ਨਿਗਾਰੇ ਚੇਟ ਲਾਈ ਉਸ,
ਸਫਰ ਨਾਂਦੇੜ ਤੋਂ ਕਰਦਾ ਉਹੋ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਪਾਇਆ।

ਗੁਰੂ ਨੇ ਤੀਰ ਪੰਜ ਬਖਸ਼ੇ ਤੇ ਬਖਸ਼ੇ ਹੁਕਮ ਨਾਮੇ ਵੀ,
ਤੁਰੇ ਸਿੰਘ ਸੂਰਮੇ ਸਾਥੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਖਸ਼ ਦਰ ਪਾਇਆ।

ਸਲਾਹਾਂ ਸਮਲਤਾਂ ਕਰਦੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਜਪਦੇ ਉਹ,
ਵਧੇ ਉਹ ਵਾਂਗ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਟਕ ਨਾ ਪਾਇਆ।

ਜੁ ਸ਼ਰਧਾ ਆਸਥਾ ਵਾਲੇ ਜੁੜੇ ਆ ਗੈਰਤਾਂ ਵਾਲੇ,
ਜਗਾਈ ਚੇਤਨਾ ਐਸੀ ਸਿਤਮ ਦਾ ਮਹਿਲ ਉਸ ਢਾਹਿਆ।

ਲਿਤਾੜੇ ਲੋਕ ਕਰ ਕੱਠੇ ਝੁਲਾਇਆ ਕੇਸਰੀ ਪਰਚਮ,
ਫਤਿਹ ਸਰਹਿੰਦ ਤੇ ਪਾਣੀ ਗੁਰੂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵਰਤਾਇਆ।

ਨਾ ਝੁਕਿਆ, ਡੋਲਿਆ ਹਿਰਦਾ, ਕਬੂਲੀ ਮੌਤ ਹੱਸ ਹੱਸ ਕੇ,
ਕਲੇਜਾ ਮੁੰਹ 'ਚ ਪੁੱਤਰ ਜਦੋਂ ਜੱਲਾਦ ਸੀ ਪਾਇਆ।

ਉਹੋ ਜਰਨੈਲ ਜੋਧਾ ਸੀ ਬਹਾਦਰ ਕੁਸ਼ਲ ਪ੍ਰਬੰਧ,
ਤੁਸੀਂ ਇਤਿਹਾਸ ਪੜ੍ਹ ਵੇਖੋ ਜਿਨ੍ਹੇ ਉਹ ਵੀਰ ਅਜ਼ਮਾਇਆ।

ਅਸਾਡੀ ਕੌਮ ਅੱਜ ਭੁੱਲੀ ਵਿਰਾਸਤ ਹੈ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿੰਦਗੀ ਦਿੱਤੀ ਅਸਾਂ ਪਰ ਮੁੱਲ ਕੀ ਪਾਇਆ?

ਅਸਾਨੂੰ ਕੈਲਵੀ ਚੰਬੜੀ ਹੈ ਮਾਇਆ ਈਰਖਾ ਚੰਦਰੀ,
ਅੱਧਮ ਤੇ ਨੀਚ ਬਿਰਤੀ ਨੇ ਹੈ ਪਰਦਾ ਅਕਲ ਤੇ ਪਾਇਆ।

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੈਲਵੀ
ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ
9878381474

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਝੰਡਾ ਬਰਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਉਠਿਆ

ਨਾਨਕ ਦਾ ਨਾਮ ਲੇਵਾ, ਮੁਰੀਦ ਜੋ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾ ਸੀ,
ਝੰਡਾ ਬਰਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਉਠਿਆ।

ਘੂੰਕ ਸੁੰਤੀ ਪਈ ਕੌਮ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਸੀ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕੀ,
ਉਸਨੂੰ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਬੀਤਾ ਢੁੱਕਿਆ।

ਭਰਮਾਂ ਪਖਡਾਂ ਵਾਲਾ ਜਾਮਾਂ ਲੀਰੇ ਕੀਰ ਕੀਤਾ,
ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਉਹ ਸ਼ੇਰ ਵਾਂਗੁ ਬੁੱਕਿਆ।
ਨਾਨਕ ਦਾ ਨਾਮ ਲੇਵਾ.....

ਤਨੋਂ ਮਨੋਂ ਛਿੱਗਦੀ ਸਾਖ ਪੰਥ ਦੀ ਬਚਾਉਣ ਖਾਤਰ,
ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਅਟਕਿਆ, ਉਹ ਕਲਮੋਂ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ।
ਨਾਨਕ ਦਾ ਨਾਮ ਲੇਵਾ.....

ਤੁਕਿਆ ਨਹੀਂ, ਅਟਕਿਆ ਨਹੀਂ, ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਜੋਤ ਲੈ ਕੇ,
ਪੰਥ ਰੁਸ਼ਨਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਦਰ ਦਰ ਢੁੱਕਿਆ।
ਨਾਨਕ ਦਾ ਨਾਮ ਲੇਵਾ.....

ਘਾਲਣਾ ਕਲਮ ਦੀ ਤੇ ਉਡਾਣ ਸੀ ਬੁਲੰਦ ਏਡੀ,
ਡੰਕੇ ਦੀ ਚੋਟ ਬੀਜ ਨਫਰਤਾਂ ਦਾ ਪੁੱਟਿਆ।
ਨਾਨਕ ਦਾ ਨਾਮ ਲੇਵਾ.....

ਕੰਵਲ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਈ ਸੀ ਨਕੇਲ ਜਦੋਂ,
ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਡਰਿਆ, ਨਾ ਕਿਸੇ ਅੱਗੇ ਝੁੱਕਿਆ।

ਨਾਨਕ ਦਾ ਨਾਮ ਲੇਵਾ, ਮੁਰੀਦ ਜੋ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾ ਸੀ,
ਝੰਡਾ ਬਰਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਉਠਿਆ।

ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਰੂਹਾਨੀ ਉਦੇਸ਼

ਗਿਆਨੀ ਧਰਮ ਸਿੰਘ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਰੂਹਾਨੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ:-
ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਚਿਆਰ ਬਣਾ ਕੇ, ਸੱਚ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੀਨ ਕਰ ਦੇਣਾ; ਮਨੂਰ ਤੋਂ ਕੰਚਨ ਕਰ ਦੇਣਾ; ਨਾ-ਪਾਕ ਤੋਂ ਪਾਕ; ਅਪਵਿੱਤਰ ਤੋਂ ਪਾਵਨ-ਪਵਿੱਤਰ ਤੇ ਨਿਰ-ਖਾਲਸ; ਅਧੂਰੇਪੁਣੇ ਤੋਂ ਪੂਰਾ-ਸਾਬਤ-ਸੂਰਤਿ; ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਅਤੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ। ਰੂਹਾਨੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਿਖਰ ਤੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਵੀ ਸਿਖਰ। ਅੰਦਰੋਂ ਵੀ ਨਿਰਮਲ ਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਪੂਰਨ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ 'ਸਚਿਆਰ' ਆਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲੋਂ ਖਾਲਸਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਜ ਭਾਵੇਂ ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਵੀ ਆਖ ਲਉ; ਸੌ ਗਜ਼ ਰੱਸਾ, ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਰੰਢ। ਸਚਿਆਰੇ ਪੁਰਖ ਹੀ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੁਝਿਆਰ ਕੀ ਜਾਣੇ, ਸੱਚ ਦੇ ਵਣਜ ਨੂੰ?

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ 'ਤੇ ਕੋਈ, ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਗਨ ਵਿੱਚ ਸੜਦਾ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਵੇ। ਸਭੇ ਹੀ ਸੁੱਖ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਵੱਸਣ। 'ਜਗਤੁ ਜਲੰਦਾ' ਠਰ ਜਾਵੇ। ਸ਼ਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਹਰ ਮਨੁੱਖ, ਰੂਹਾਨੀ ਅਤੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰਨ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਵੇ, ਭਾਵ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਹੋਵੇ। ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜਾਂ 'ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ' ਲਈ ਕੁੱਝ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਢਹਿੰਦੀ ਕਲਾ ਨੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਸੰਵਾਰਿਆ। ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ, ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਆਤਮ-ਬਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਆਤਮ-ਬਲ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ- ਪ੍ਰਮਾਤਮ-ਬਲ ਵਿੱਚੋਂ, ਨਾਮ ਰਾਹੀਂ; ਭਾਵ ਸੱਚ ਦਾ ਪੱਲਾ ਪਕਿਆਂ, ਇਹ ਬਿਖਮ ਪੈਂਡਾ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਤਹਿ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਆਧਾਰ 'ਨਾਮ' ਭਾਵ ਸੱਚ ਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:-

"ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ, ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ"
ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਰੂਪੀ ਮਹੱਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਚਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬੰਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ - ਧਾਰਮਿਕ, ਆਰਥਕ, ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ। ਇਹੋ ਹੀ ਬੰਮ ਨੇ, ਵਿਸ਼ਵ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਭਾਵ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੇ।

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੇ ਇਸ ਮਹੱਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨਕਾਰੀ, ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤਤਪਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਘਨਕਾਰੀਆਂ ਦੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ, ਕਾਮ, ਕਰੋਧ, ਲੋੜ, ਮੋਹ ਅਤੇ ਅਹੰਕਾਰ ਕਰਕੇ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਨਾਸਤਕ ਮਨੁੱਖ ਕਾਮ, ਕਰੋਧ, ਲੋੜ, ਮੋਹ ਅਤੇ ਅਹੰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਐਵੇਂ ਫਜ਼ੂਲ ਤੇ ਵਾਪੂ ਦੀਆਂ ਮੰਨ ਕੇ, ਮੂੰਹ ਮੋੜ ਕੇ ਖਲੋ ਜਾਏਗਾ ਤੇ ਆਖੇਗਾ ਸੰਸਾਰਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਿਖੀਆਂ- ਮੁਨੀਆਂ ਵਾਲਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਿੱਥੋਂ ਆ ਵਕਿਆ ਏ? ਇਸ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਆਪੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ? ਉਹ ਕੀ ਜਾਨਣ ਸਰਬ-ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ? ਇਹ ਲੰਗੜਾ-ਲੂਲ੍ਹਾ ਸਿਧਾਂਤ ਬੋਝ੍ਹਾ ਏ? ਇਹ ਤਾਂ ਸਰਬ ਗੁਣਾਂ ਭਰਪੂਰ-ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ!

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਸੱਚ ਤੋਂ ਤੁਰ ਕੇ ਅਜਾਦੀ ਤੱਕ ਲੰਮਾ ਸਫਰ ਹੈ ਭਾਵ ਧਰਮ 'ਤੇ ਤੁਰਿਆਂ ਹੀ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲੇ ਮਕਸੂਦ ਤੱਕ ਅਪਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨੀਅਤ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਕੇ ਤੁਰਿਆਂ ਹੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਧਰਮ ਦੇ ਅਰਥ ਬੜੇ ਛੂੰਘੇ ਨੇ। ਸੱਚ ਦਾ ਭੰਡਾਰਾ ਏ ਧਰਮ ਕੋਲ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ! ਧਰਮ ਦੇ ਬੁਰਕੇ ਥੱਲੇ ਅਧਰਮੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ, ਧਰਮ ਦੇ ਸੂਰਜ-ਵੱਤ ਮੁਖੜੇ 'ਤੇ ਬੱਦਲ ਰੂਪੀ ਧੱਬੇ ਲਾਉਣ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕੁਕਰਮ ਕੀਤੇ ਤੇ ਕਰਾਏ। ਇਸੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮੂਰਖ ਨੇ ਧਰਮ ਰੂਪੀ ਸੱਚ ਨੂੰ ਅਫੀਮ ਆਖਿਆ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ 'ਲੜਾਈ ਦੀ ਜੜ੍ਹ'। ਅੰਦਰੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਭਾਵ ਕਬਨੀ ਅਤੇ ਕਰਨੀ ਕਰਕੇ ਸੱਚਣ ਸੱਚ ਹੋਏ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਝੁਠ ਦਾ ਹਰਫ਼ ਧਰਮੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖਾਰਜ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੋ-ਤਨੋਂ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤਿ ਤੇ ਨਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ।

ਕੀ ਸੱਚ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਮਨੁੱਖ ਕਰੇ ਵਿਹਲੜਪੁਣੇ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਲੋਚੇਗਾ? ਕਦਾਚਿਤ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਮ ਉਪਦੇਸ਼ 'ਕਿਰਤ ਕਰਨਾ' ਹੈ। ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਆਰਥਕ ਤਰੱਕੀ ਹੋਣੀ ਹੀ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਆਸਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਆਰਥਕ ਢਾਂਚਾ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ

ਆਰਥਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰਹੇ। ਆਰਥਕ ਦਸ਼ਾ ਨਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਸਚਿਆਚਾ ਮਨੁੱਖ, ਦੇਸ਼ ਦੀ, ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਆਰਥਕ ਉਨੱਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਝੁਠ ਦਾ ਸਹਾਈ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਘਪਲੇਬਾਜ਼, ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਦੇ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਪਰਮੀ ਮਨੁੱਖ, ਆਰਥਕ ਤਰੱਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਤੋੜ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਸਮਾਜਕ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਜਾ ਫੜੇਗਾ। ਸਚਿਆਚਾ ਹੀ, ਮਨੁੱਖ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਕਮਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤਾਨ ਮਨੁੱਖ ਤਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਮਕੌਂਡੇ ਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਵੇ।

ਮਨੁੱਖ ਸਚਿਆਚਾ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਆਰਥਕ ਪੱਖਾਂ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ, ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਧਰ ਵੀ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਪਰ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀ ਜੰਜ਼ੀਰ ਗਲੇ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਖੀ ਜੀਵਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮਨੁੱਖ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ, ਮਨ ਕਰਕੇ ਤੇ

ਤਨ ਕਰਕੇ, ਅਜਾਦੀ ਭਰਪੂਰ ਜੀਵਨ ਜੀਉ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਸੇ ਇਹ ਹੈ ਧਰਮ ਮਾਰਗ ਦੇ ਸਚਿਆਚੇ ਪਾਂਧੀ ਬਣ ਕੇ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸਫਰ, ਸੱਚ ਤੋਂ ਤੁਰ ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਪੈਂਡਾ।

ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸੁੱਚੇ ਜੀਵਨ ਭੇਦ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਸਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਮਧਾਣੀ ਨਾਲ ਮੱਥਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦਹੀਂ ਰਿਤਕਿਆਂ ਮੱਥਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਵੱਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਸੰਸਾਰ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਦਿਨ ਜ਼ਰੂਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਬਖਸ਼ਿਆ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲਾ ਦਾ ਰੂਹਾਨੀ ਉਦੇਸ਼ ਅਵੱਸ਼ ਹੀ ਸਾਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

9877251660

ਪੁੱਠਾ ਗੋੜਾ

ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਿਡਿਆਂਵਾਲਾ

ਲਾਈਟਾਂ ਵਾਲੇ ਚੌਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦਰਖਤ ਦੇ ਓਹਲੇ ਖੜ੍ਹੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਨੇ ਜਦ ਸਕੂਟਰ ਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਬਾਉ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ, ਤਾਂ ਬਾਉ ਨੇ ਚਲਾਣ ਨਾ ਕੱਟਣ ਲਈ ਬੜੇ ਹੱਥ ਪੈਰ ਜੋੜੇ।

ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਾ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੇ ਅੜਿਆ ਰਿਹਾ ਕਿ ਬਾਉ ਜੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਐ, ਚਲਾਣ ਤਾਂ ਕੱਟਣਾ ਈ ਪਉ, ਤੁਸੀਂ ਕਾਗਜ਼ ਕੱਢੋ। ਜਕੋ ਤਕੀ ਵਿੱਚ ਬਾਉ ਜੀ ਨੇ ਕਾਗਜ਼ ਕੱਢਕੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਥ ਫੜਾਏ, ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਨੇ ਚਲਾਣ ਕੱਟਕੇ ਬਾਉ ਦੇ ਹੱਥ ਫੜਾਇਆ।

ਬਾਉ ਜੀ ਨੇ ਚਲਾਣ ਦੀ ਤਹਿ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਆਕੜ ਕੇ ਕਿਹਾ ਲੈ ਹੁਣ ਮੈਂ ਦੱਸੂ ਚਲਾਣ ਕਿਵੇਂ ਕੱਟੀਦੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਕਹਿੰਦੀ ਐ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਗੂ ਕਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਗੂ ਕਰੋ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ

ਕਰਾਉਣੈ, ਉਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਚਲਾਣ ਕੱਟੀ ਜਾਂਦੇ ਐ। ਲੈ ਨਾਲੇ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰੂੰ ਨਾਲੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਵੀ ਪਾਉਂ। ਫੇਰ ਪਤਾ ਲੱਗੂ ਬਈ ਚਲਾਣ ਇੰਝ ਵੀ ਹੁੰਦੇ।

ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਾ ਦੁਬਕ ਗਿਆ, ਤੇ ਆਖਣ ਲੱਗਾ ਬਾਉ ਜੀ ਇੰਝ ਨਾ ਕਰਿਉ, ਲਿਆਓ ਆਹ ਚਲਾਣ ਮੈਨੂੰ ਫੜਾ ਦਿਓ,, ਮੈਂ ਆਪੇ ਭੁਗਤ ਲਉਂਗਾ। ਪਰ ਬਾਉ ਕਿੱਥੇ ਮੈਨੇ।

ਨੇੜਿਉਂ ਲੰਘਦਿਆਂ ਮੈਂ ਸੁਆਦ ਲੈਂਦਿਆਂ ਟਕੋਰ ਮਾਰੀ, “ਬਲੇ ਓਇੇ ਬਾਉ!” ਦੇ ਤਾ ਪੁੱਠਾ ਗੋੜਾ।

9888515261

ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਦਾਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਬੀ. ਸਵਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

“ਅੱਖਾਂ ਵਾਲਿਓ, ਅੱਖਾਂ ਬੜੀਆਂ ਨਿਆਮਤ ਨੇ” ਇਕ ਮੰਗਤੇ ਦੇ ਬੋਲ, ਛੋਟੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੈਂ ਸੁਣਦੀ, ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦਿਮਾਗੀ ਤੇ ਅਸਰ ਕਰਦੇ ਤੇ ਮੈਂ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਜੇ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਇਹ ਜਿੰਦਗੀ ਕਿਰੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ। ਤਦ ਤੋਂ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਨੇਤਰਹੀਨ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਪੜੀ ਚੇਤਨ ਹੋ ਗਈ।

ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇੱਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਹਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਸੁਤੇ ਸਿੱਧ ਹੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਘੱਟਾ ਤੇ ਧੂੰਏ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਥੋੜਾ ਹੋਰ ਪਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਵਿਟਾਮਿਨ “ਏ” ਅਤੇ “ਡੀ” ਦੀ ਕਮੀ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਖਰਾਬ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸੋ ਇਹਨਾਂ ਵਿਟਾਮਿਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਹੋਵੇ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਫੱਲ, ਮੱਖਣ ਘਿਉ, ਦੁੱਧ ਆਦਿ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੱਢੀ ਗਾਜਰ ਤੇ ਗਾਜਰ ਦੇ ਰੱਸ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੇ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੁੰਗੀ ਦੀ ਦਾਲ, ਪਾਲਕ, ਦਹੀਂ ਤੇ ਲੱਸੀ ਲਾਭਵੰਦ ਸਾਧਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਿਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਤੇਲ ਨਾਲ ਮਾਲਸ਼ ਵੀ ਜੜੂਰੀ ਹੈ।

ਪੜ੍ਹਾਈ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜੜੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਮੇਂ ਠੀਕ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹੋਵੇ ਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੇ ਨਾ ਘੱਟ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਮੇਂ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੈਠਿਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਤੇ ਪਵੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਸਿੱਧੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ ਪੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਲਗਾਤਾਰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਨੇਤਿਤਿਤ ਟੀ. ਵੀ. ਵੇਖਣ ਨਾਲ, ਘੱਟ ਸੌਣ ਭਾਵ ਨੀਂਦ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾ ਹੋਣਾ, ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਮਿੱਟੀ ਘੱਟੇ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਅਜਿਹੇ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਿਥੇ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਅਸਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗੈਸਾਂ ਦਾ ਨਿਕਲਣਾ, ਲੰਮੇ

ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਆਦਿ, ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਰੋਗ ਖਾਨਦਾਨੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕੁੱਝ ਛੂਤ ਦੇ ਰੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਤੇ ਅਸਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਬੱਚੇ ਦਾ ਭੈਗੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਆਦਿ। ਹੋਰ ਯਿਮਾਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਗੁਰਦਾ ਜੇ ਠੀਕ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਰੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਬਚਪਨ, ਜੁਆਨੀ ਜਾਂ ਬੁਡਾਪੇ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਜਾਂ ਨੇੜੇ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੋਗ ਹੈ। 80 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਲੋਕੋਮਾਂ ਦਾ ਰੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪੁੰਧਲਾ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰ ਦਰਦ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤੀਆਂ ਬਿੰਦ ਦਾ ਰੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਲੈਂਜ਼ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ਨੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਕ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਤੇ ਇਸ ਦਾ ਉਪਰੋਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਕਨ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮੋਟੇ ਲੈਂਜ਼ ਵਾਲੀਆਂ ਐਨਕਾਂ ਲਗਾਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਰੋਗ “ਅੰਧਰਾਤਾ” ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੋਗੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਇਹ ਰੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

“ਦਿਨੋਬੀ” ਰੋਗ ਵਿੱਚ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਰੋਗੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦਾ। “ਤਿਪਲੋਪੀਆਂ” ਰੋਗ ਵਿੱਚ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਦੋ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਰੋਗ “ਕਲਰ ਬਲਾਈਡ” ਵਿੱਚ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ।

ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਰੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਆਉਣਾ, ਅਥਰੂ ਸੁੱਕ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਣਾ, ਭਰਵੱਟਿਆਂ ਦਾ ਝੜ ਜਾਣਾ, ਪੁਤਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੋਜਸ਼, ਕੁਕਰੇ, ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਰਸ਼ ਹੋਣੀ, ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਲਾਲ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਮਾਸ ਆ ਜਾਣਾ, ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰ ਦਰਦ ਹੋਣਾ, ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਮਖੀਆਂ ਉਡਣੀਆਂ ਨਾਲੇ ਧੱਬੇ ਦਿਸਣਾ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਆਮ ਰੋਗ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਝ ਘਰੇਲੂ ਨੁਸਖੇ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਹਿਦ ਖਾਣਾ, ਸ਼ਹਿਦ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਾ, ਸ਼ਹਿਦ ਵਿੱਚ ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰੱਸ, ਪਿਆਜ਼ ਰੱਸ ਅਤੇ ਅਦਰਕ ਦਾ ਰੱਸ ਬਰਾਬਰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਲਾਈ ਨਾਲ ਪਾਉਣਾ ਆਦਿ ਹਨ। ਕੁੱਝ ਅੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕਸਰਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਡਾਇਓਸੋਮਿਕ ਮਾਲਸ, ਪੁੱਧ ਸੈਕਣਾ, ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਧੋਣਾ, ਤੈਰਣਾ, ਗਰਦਨ ਦੀ ਕਸਰਤ, ਪੈਨਸਿਲ ਐਕਸਰਸਾਈਜ਼ (ਪੈਨਸਿਲ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਨੇਤੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਲਿਆਣਾ) ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਮਾਲਿਸ਼, ਭਾਫ ਲੈਣਾ, ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਘਰੇਲੂ ਨੁਸਖੇ ਅਤੇ ਕਸਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨੀ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਅਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੰਨ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਕੇਵਲ ਅੱਖਾਂ ਦਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੱਖਾਂ ਦਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੇੜ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਦਾਨ ਨੂੰ ਮਹਾਂ ਦਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੱਖਾਂ ਦਾਨ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਅੰਨ੍ਹੇ ਤੋਂ ਸੁਜਾਖਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅੱਖਾਂ ਹੀਣ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜੀਵਨ ਜੋ ਨਿਰਾਸਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਆਸਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਇਕ ਮਹਾਨ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ

ਆਓ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੀਏ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਪੁਰੀ

ਸਿੰਘ ਕੌਮ ਦੇ ਗੈਰਵਮਈ ਵਿਦਵਾਨ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੌਕੇ ੧੮-੪-੨੦੧੦ ਨੂੰ ਆਰਟ ਗੈਲਰੀ ਸੈਕਟਰ ੧੦ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਅਤੇ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੇ ਜੂਨ ੨੦੧੦ ਦੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਸ ਵੱਲੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਆਓ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੀਏ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਬਹੁੱਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਦਾ ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਚੰਗਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਸਿਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਦੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਲਿਖਵਾ ਲਈਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਹਨ:-

1. ਸ. ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ:- ੨੧੨ ਆਰਨਦਪੁਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਕਜ਼ੇੜੀ ਯੂ.ਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
2. ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਪੁਰੀ:- ੧੩੨੮/੪੪ ਬੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
3. ਸ. ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ :- ੫੨੩/੪੫ ਏ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸਗੀਰ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਤਾਂ ਹੋਣਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅੱਖਾਂ ਦਾਨ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇ ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਅੱਖਾਂ ਦਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚਿਆਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਨ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ— ਹਰੇਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਜਾਲਾ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰਿਆ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਥੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਤੋਂ ੪-੬ ਘੰਟੇ ਦੇ ਵਿਚਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਤੇ ਕੇਵਲ ੧੦ ਮਿੰਟਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ— ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੂੰਹ ਮੱਥਾ ਵਿਗੜਦਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੱਢੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ੪੮ ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੋਈ ਤਾਂ ਕੰਮ ਕਰੋ ਮਹਾਨ,
ਜੋਤੀ ਹੀਣ ਨੂੰ ਜੋਤੀ ਦੇਵੇ, ਕਰਕੇ ਅੱਖਾਂ ਦਾਨ।

8. ਸ. ਚੜ੍ਹਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਹਿਰਾਂਵਾਲਾ:- ੧੩੨੮/੪੪ ਬੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
9. ਸ. ਰਾਮਦਾਸ ਸਿੰਘ:- ੨੦੪੬/੩ ਸੈਕਟਰ ੪੫ ਸੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
੧੦. ਸ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ
੧੧. ਸ਼੍ਰੀ ਵਲੀਪ ਕੁਮਾਰ- ੧੪੬੧/੧ ਸੈਕਟਰ ੩੦ ਬੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਅਦਾਰਾ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਲੋਂ ਤਹਿਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦਿ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਦਾਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਦੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਵਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਅੱਗੇ ਲਗਾਵਾਉਣ ਅਤੇ ਲਗਾਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਐਡਰੈਸ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰੋ ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਮ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਿਤਰਾਂ ਦੇਸਤਾਂ ਸਕੇ ਸਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਰੇਰ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇ ਸੇਵਤ ਬਣੋ। ਦਾਸ ਆਪ ਸਭ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਵੇਗਾ।

9316133498

ਚਾਰ ਮੁਏ ਤੋਂ ਕਿਆ ਭਇਆ

ਸ. ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ ਤੇ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਮੇਵਾ ਮੁਕਤ)

ਮਹਾਂ ਕਾਵਿ ਦੇ ਕਵੀ ਸ. ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸਲਾਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ
ਇਸ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਛਾਪਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸੋ ਉਪਰੋਕਤ ਮਹਾਂ ਕਾਵਿ ਹਰ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਲੜੀ ਜੋੜ
ਕੇ ਛਾਪਿਆ ਜਾਇਆ ਕਰੇਗਾ।

ਸੰਪਾਦਕ

ਡਟਵਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ

44- ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਸਿੱਖ ਇਕ ਇੰਚ ਨਾ ਹਟਣ ਪਿੱਛੇ,
ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਤਾਈਂ ਰੂਪ ਜਾਪਦੇ ਉਹ ਕਾਲ ਸੀ।
ਮੋਹਲੇ-ਪਾਰ ਬਾਰਿਸ਼ ਬਰਸ ਰਹੀ ਸਾਉਣ ਵਾਂਗੁ,
ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਪਾਣੀ ਹੋਇਆ ਸੂਹਾ ਲਾਲ ਸੀ।
ਨਾਹਰ ਖਾਂ, ਜਹਾਨ ਖਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਈਂਦੀ ਫੱਟੜ ਭਾਰੀ,
ਸਾਹਿਬ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਰਗੇ ਕਮਾਲ ਸੀ।
ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਸੂਰਮੇ ਦਿਓਅਂ ਜੈਸੇ ਕੱਦ ਆਹੇ,
ਖਾਇ ਖਾਇ ਫੱਟ ਡਿੱਗੇ ਹੋਇਕੇ ਨਿਢਾਲ ਸੀ।

ਰਣ-ਭੂਮੀ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ

45- ਨਦੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਰੱਤ ਵਗੇ ਰਣਭੂਮਕਾ 'ਚ,
ਆਉਂਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਢੇਰੀਆਂ।
ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਅੰਗ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸੀ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦੇ,
ਜੱਟ ਨੇ ਖਿੰਡਾਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਗੰਨੇ ਦੀਆਂ ਗਨੇਰੀਆਂ।
ਪੇਸ਼ ਨਾ ਗਈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਭਾੜੇ ਵਾਲੇ ਟੱਟੂਆਂ ਦੀ,
ਘੋੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਾਗਾਂ ਕਈਆਂ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ ਢੇਰੀਆਂ।
ਇੱਕ ਇੱਕ ਲੱਖ ਨਾਲ 'ਕੱਲਾ 'ਕੱਲਾ ਜੂਝਦਾ ਸੀ,
ਵਾਹ, ਵਾਹ ਗੋਬਿੰਦ ਇਹੋ ਰਹਿਮਤਾਂ ਸੀ ਤੇਰੀਆਂ।

ਇਕ ਪਾਸੇ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਪਾਠ

46- ਆਸਾ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸੀ ਗੋਬਿੰਦ ਲਾਈ,
ਕੀਰਤਨ ਹੋਵੇ ਤੇ ਅਲਾਪ ਰਹੇ ਰਾਗ ਸੀ।
ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਚੱਲਈ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਸੂਰਿਆਂ ਦੀ,
ਹਵਾ ਵਿਚ ਬਰਛੇ ਉਡਣ ਜੀਕੂੰ ਨਾਗ ਸੀ।

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਸੋਧ ਰਹੇ ਸਿੰਘ ਅਰਦਾਸੇ ਨਾਲ ਖੰਡਿਆਂ ਦੇ,
ਇਕ ਵਾਰੀ ਆਇਆ ਜੋ ਵੀ ਵੈਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਗ ਸੀ
ਕਰ ਅਰਦਾਸ ਜਾਂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਝਾਤ ਮਾਰੀ,
ਵੇਖ ਕੇ ਅਜੀਤ ਤਾਈਂ ਹੋਏ ਬਾਗੋ ਬਾਗ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਲੋਂ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ

47- ਇੱਥੀ ਉਤੇ ਚੜ੍ਹ ਜਦੋਂ ਵੇਖਿਆ ਅਜੀਤ ਤਾਈਂ,
ਦੁਸ਼ਟ ਦਮਨ ਢੁਲੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਾਂਵਦੇ।
ਪੰਜ ਕੋੜੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ,
ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਂਵਦੇ।
ਆਫਤਾਬ ਵਾਂਗੁ ਲਾਲ ਹੋਏ ਚੱਲੇ ਸਿੰਘ ਸੂਰੇ,
ਮਾਰ, ਮਾਰ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਤੁਖਮ ਮਿਟਾਂਵਦੇ।
ਸਾਹਿਬ ਅਜੀਤ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਜੀਓਣ ਸਿੰਘ,
ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਹੋਰੀਂ ਹੋਰ ਜਲਵਾ ਵਿਖਾਂਵਦੇ।

ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਲੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀ

48- ਬਣ ਕੇ ਪਹਾੜ ਖੜਾ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਜੰਗ ਵਿੱਚ
ਵਾਰ ਵਾਰ ਮੁਗਲਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਸੀ ਪਛਾੜਦਾ।
ਪਾਇ ਦਿੱਤੀ ਠੱਲ ਕੇਰਾਂ ਵੈਰੀਆਂ ਦੀ ਛੋਜ ਤਾਈਂ,
ਜੋ ਵੀ ਅੱਗੇ ਆਇਆ ਉਹਨੂੰ ਗੋਬਿੰਦ ਵਾਂਗੁ ਵਾਡਦਾ।
ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਤਾਈਂ ਆਖਦੇ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ,
ਲੰਘ ਜਾਓ ਨਦੀ ਓਹਲਾ ਕਰਕੇ ਪਹਾੜ ਦਾ।
ਸੁੰਦਰੀ, ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਦੇਵਾਂ ਤਾਈਂ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਓ,
ਫੇਰ ਨਾ ਫਿਕਰ ਸਾਨੂੰ ਮੁਗਲਾਂ ਦੀ ਪਾੜ ਦਾ।

**ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਾ ਸਾਹਿਬ ਕੈਰ ਤੇ
ਸੁੰਦਰ ਕੈਰ ਦਾ ਵਿਛੜਨਾ**

49- ਦੋਹਾਂ ਮਹਲਾਂ ਤਾਈਂ ਲੈ ਕੇ ਠਿਲ੍ਹ ਪਏ ਮਨੀ ਸਿੰਘ,
ਪੰਨਾ ਤੇ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਦੇਰ ਨਾ ਲਗਾਵਦੇ।
ਭਾਗੇ ਅਤੇ ਬੀਰੋ ਦੇਨੇਂ ਦਾਸੀਆਂ ਵੀ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ,
ਸੱਤੇ ਜਣੇ ਸਰਸਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਵਦੇ।
ਟੁਰ ਪਏ ਭੇਸ ਬਦਲਾਇ ਕੇ ਅਨੋਖਾ ਕੋਈ,
ਰਸਤੇ ਦਵਾਰ ਹਰਿ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਸਿਪਾਵਦੇ।
ਮੁੜ ਮੁੜ ਪਿੱਛੇ ਅੱਖਾਂ ਤੱਕਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੀਆਂ,
ਚਾਰੇ ਹੀ ਪਿਸਰ ਕਿਤੇ ਨਜ਼ਰੀ ਨਾ ਆਵਦੇ।

**ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਤੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ
ਦਾ ਵਿਛੜਨਾ**

50- ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਦੋ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ,
ਲੰਘ ਗਏ ਪਾਰ ਨਦੀ ਸਰਸਾ ਨੂੰ ਚੀਰ ਸੀ।
ਗੰਗਾ ਸੀ ਰਸੋਈਆ ਥੋੜ੍ਹਾ ਧਨ ਮਾਲ ਨਾਲ ਆਹਾ,
ਰੋਪੜ ਦੇ ਵੱਲ ਚਾਰੇ, ਘੱਤ'ਗੇ ਵਹੀਰ ਸੀ।
ਡਰਦੇ ਡਰਦੇ ਅਤੇ ਠੁੰਡੇ ਠੋਰੇ ਖਾਂਦੇ ਹੋਏ,
ਕੁੱਖ ਤੇ ਪਿਆਸ ਨਾਲ ਡਾਢੇ ਦਿਲਗੀਰ ਸੀ।
ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਪਹੁੰਚਗੇ ਸਹੇਤੀ 'ਚ ਮੇਰਿੰਡੇ ਪਾਸ,
ਸਰਸਾ ਦੇ ਕੰਢੇ ਅਜੇ ਮਾਮਲਾ ਗੰਭੀਰ ਸੀ।

ਸਾਹਿਬ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਘੇਰੇ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲਣਾ

51- ਚਾਰੇ ਪਾਸੋਂ ਘੇਰਿਆ ਅਜੀਤ ਤਾਈਂ ਵੈਰੀਆਂ ਨੇ,
ਜੀਉਣ ਸਿੰਘ ਪੁੱਜਾ ਲੈ ਕੇ ਖੰਡਾ ਚਾਲ੍ਹੀ ਸੇਰ ਦਾ।
ਵੱਡ ਵੱਡ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਚੀਬੜੇ ਉਡਾਉਣ ਲੱਗਾ,
ਜੋ ਵੀ ਅੱਗੇ ਆਇਆ ਛੱਟ ਜ਼ਿਮੀ ਉਤੇ ਗੇਰਦਾ।
ਕੱਢਿਆ ਅਜੀਤ ਤਾਈਂ ਘੇਰੇ ਵਿਚੋਂ ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ,
ਹੋਇਕੇ ਅਗੇਰੇ ਸਾਰੇ ਮੁਗਲਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰਦਾ।
ਨਾਲ ਲੈ ਜੁਝਾਰ ਨੂੰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਾਰ ਹੋਏ,
ਗੁਰੂ ਤਾਈਂ ਮਿਲ ਕਿਸਾ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਸ਼ੇਰ ਦਾ।

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਕਾ

ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ

52- ਕਰਕੇ ਸੁਰਖ਼ਰੂ ਅਜੀਤ ਤੇ ਜੁਝਾਰ ਤਾਈਂ
ਜੀਉਣ ਸਿੰਘ ਜਾਇ ਫੇਰ ਡਟਿਆ ਮੈਦਾਨ ਸੀ।
ਉਹੀ ਰੰਗਰੇਟਾ ਜੋ ਲਿਆਇਆ ਸੀਸ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚੋਂ,
ਨੋਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਜਦੋਂ ਦਿੱਤਾ ਬਲੀਦਾਨ ਸੀ।
ਸੈਂਕੜੇ ਮੁਗਲ ਮਾਰ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਮਿਲਾਇ ਦਿੱਤੇ,
ਡੇਲਦਾ ਜਗਾ ਨਾ ਐਸਾ ਸੂਰਾ ਬਲਵਾਨ ਸੀ।
ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਸਿਦਕ ਨੂੰ ਨਿਭਾਇਆ ਐਨ ਤੋੜ ਤੀਕ,
ਦਾਗਾ ਨਾ ਲੱਗਣ ਦਿੱਤਾ ਵਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਨ ਸੀ।

**ਚਾਲ੍ਹੀ ਸਿੰਘਾਂ ਸਮੇਤ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ
ਸਰਸਾ ਪਾਰ ਕਰਨਾ**

53- ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਹਾਲੇ ਵੀ ਮੈਦਾਨ ਸਾਂਭ ਰੱਖਿਆ ਸੀ,
ਬਾਕੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ।
ਕਈ ਮਣ ਭਾਰ ਸੀ ਗ੍ਰੰਥਾਂ, ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਾਲਾ,
ਸਭੇ ਕੁਝ ਲੈ ਕੇ ਛਾਲਾਂ ਸਰਸਾ 'ਚ ਮਾਰੀਆਂ।
ਅਨੇਕ ਹੀ ਗ੍ਰੰਥ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਕਈ ਸਿੱਖ ਸੂਰੇ,
ਸਰਸਾ ਨਦੀ 'ਚ ਡੱਬੇ ਲੱਗੀਆਂ ਨਾ ਤਾਰੀਆਂ।
ਚਾਲ੍ਹੀ ਸਿੰਘ ਬਚਗੇ ਜੋ ਮਿਲਗੇ ਗੋਬਿੰਦ ਤਾਈਂ,
ਰੋਪੜ ਤਰਫ ਗੁਰਾਂ ਮੋੜੀਆਂ ਮੁਹਾਰੀਆਂ।

ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਲੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀ

54- ਵੇਖ ਕੇ ਬਹਾਦਰੀ ਅਜੀਬ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀ,
ਮੁਗਲ ਮੁਖਾਲਿਫ਼ਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਘਬਰਾ ਗਏ।
ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਮਝ ਬੈਠੇ ਇਹੋ ਹੈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ,
ਪਰਕਾਲ-ਇ-ਆਤਿਸ਼ ਤੋਂ ਕੇਰਾਂ ਧੋਖਾ ਖਾ ਗਏ।
ਸੈਂਕੜੇ ਕੁ ਸਿੱਖ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ,
ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਨ ਵਿਚ ਤਾਰੇ ਸੀ ਵਿਖਾ ਗਏ।
ਚੱਪੇ ਚੱਪੇ ਲਾਸ਼ਾਂ ਪਈਆਂ ਵਿਛੀਆਂ ਮੈਦਾਨ ਸਾਰੇ,
ਵਜੀਦ ਤੇ ਜਬਰਦਸਤ ਭਾਨ ਅੱਗੇ ਆ ਗਏ।

9814710668

ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ 'ਚ

ਜੁਲਾਈ 2010

ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ - ਇੱਕ ਸਮਰਪਿਤ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ

ਡਾ. ਜਗਜੀਵਨ ਸਿੰਘ, ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ

ਅਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਅਤੇ ਉਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਰਣਪੀਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਦੀ ਸੇਣੀ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਵੱਡੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁ ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਬੜੇ ਚੁੰਬਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਚਿੰਤਕ, ਵਕਤਾ, ਪ੍ਰਵਚਨਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਆਰਾ ਦਰਸ਼ਨੀ ਸਿੱਖ ਵਿਅਕਤਿੱਤਵ ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਵਾਂਗ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਂਧੇ ਕੀਲ ਲੈਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਜੀਸ ਸਖਸੀਅਤ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਪਰਤਾਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁ ਰੰਗੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਇਵੇਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ। ਜਿਥੇ ਉਹ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੱਲੀ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਜਾਗ੍ਰਤੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਮੌਜੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਨ, ਉਥੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬੜੇ ਉਤਮ ਅਧਿਆਪਕ ਵੀ ਸਨ। ਭਾਸ਼ਣ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਰਤ ਹਾਸਲ ਸੀ। ਹਾਜ਼ਰ ਜਵਾਬੀ ਅਤੇ ਵਾਦ ਵਿਵਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਭੇ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਵਿਆਖਿਅਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਮਹਾਨ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਵੀ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਨੰਦਪੁਰ ਕਲੋੜ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੰਨ ੧੯੫੦ ਈ. ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਸ. ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਮਾਤਾ ਰਾਮ ਕੌਰ ਸੀ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਫਕੀਰਾਨਾ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਸਾਧ ਬਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਦਾਤ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਰਸੇ 'ਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। ਸਿੰਘ ਸਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤ ਰਾਮ / ਰਾਮ ਦਿੱਤਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਸੰਤ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਉਪਰ ਉਦਾਸੀ ਮਹਾਤਮਾ ਗੁਲਾਬ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਆਪ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ

ਉਦਾਸੀ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਲਾਹਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤਿੱਤਵ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਏਨੇ ਪੱਖ ਪਾਸਾਰ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਰਣਨ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਆਕਾਂਤੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਹੱਥਲੇ ਲੇਖ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਕੇਵਲ ਸੰਖੇਪ ਅਤੇ ਸੂਤਰਿਕ ਵਰਣਨ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਜੋ ਇਵੇਂ ਹੈ:- ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ:- ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਖਸੀਅਤ ਦਾ ਮੂਲ ਪਾਸਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇੱਕ ਸਮਰਪਿਤ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਪ੍ਰਵਚਨਕਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਉਪਰੰਤ ਜਦੋਂ ਇਸਾਈ ਮਿਸ਼ਨਰੀਆਂ ਨੇ ਈਸਾਈ ਮੱਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਨ੍ਹੇਗੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੋਈ ਸੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਈਸਾਈਅਤ ਦੇ ਵੱਧਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਵੱਧ ਰਹੇ ਪਤਿਤਪੁਣੇ ਨੂੰ ਠੱਲ ਪਾਉਣ ਲਈ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਅਤੇ 'ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ' ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਹੱਭਲੇ ਮਾਰੇ ਉਹ ਉਲੇਖਯੋਗ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੜੇ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਦਲੀਲਜੁਕਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਦਕਾ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਈਸਾਈ ਮੱਤ ਪ੍ਰਤੀ ਵੱਧ ਰਹੇ ਲਗਾਓ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਭੁੰਡਾਰ ਸਨ। ਸਮੁੱਚਾ ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਤਮਸਾਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਨ ਉਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਕੜ ਕਿੰਨੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੀ ਇਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੰਨੇ ਪ੍ਰਮਨੇ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਸਾਧੂ ਦਯਾਨੰਦ ਸਰਸਵਤੀ ਨੂੰ ਸਾਸਤ੍ਰਾਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਹਰਾਇਆਅਤੇ ਇਵੇਂ ਆਪਣੀ ਵਿਦਵਤਾ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮੰਨਵਾਇਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ "ਸਾਧੂ ਦਯਾਨੰਦ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਸੰਵਾਦ" ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਮਹਾਨ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਪਨਪ ਰਹੀਆਂ ਕੁਰੀਤੀਆਂ

ਬਾਬੀ ਸਫ਼ਾ ੩੩ ਤੇ

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਾ ਸਪੁੱਤਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਡਾਕਟਰ ਇੰਜ. ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ

ਸ. ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਇਸ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਦੀ ਤਨ, ਮਨ ਤੇ ਧਨ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਤੇ ਸਿਦਕ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਸ਼ੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ੇਰ ਨਾਮੀ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਕੇ ਪੰਥ ਰਤਨ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਤੇ ਇਸ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਡਾਕਟਰ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਰੇ ਜੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੇਕਲੀ ਹੈ। ਜੱਸਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ ਇਹ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਵਿਸ਼ਾ ਫਲ੍ਹਿਆ ਹੈ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜੋ ਦਿਸ਼ਹੋਂਦੇ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰਖਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਯੋਗ ਕਦਮ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਪਾਠਕ ਖਾਸ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਣਗੇ ਤੇ ਜੱਸਲ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸੋਚਣੀ, ਘੋਖਣੀ ਤੇ ਕਲਮ ਨੂੰ ਵਿੜਤਾ ਨਾਲ ਨਵੇਕਲੇ ਦਿਸ਼ਹੋਂਦੇ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣਨਗੇ।

ਅਨ ਐਸ ਸੇਵਕ (ਸੰਪਾਦਕ)

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ੧ ਜਨਵਰੀ ੧੯੮੩ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਾਲਕ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਵਿਦਿਆ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਈ। ਇਥੇ ਐਫ. ਏ ਕਰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਥੇ ਇਕ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।

ਇਥੇ ਇਹ ਲਿਖਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਗੋਜੀ ਫੰਦਾਂ ਵਿੱਚ “TRUMPET CALL” ਨਾਮ ਦਾ ਗੁਟਕਾ ਬਣਾਇਆ ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੁਰਮ ਬਜਾ ਕੇ ਫੌਜ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਖਬਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਧਰਮ ਵੱਲ ਖ਼ਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨੜੀ ਹੈ। ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ

ਕਵੀ, ਉਰਦੂ ਅਤੇ ਫਾਰਸੀ ਦਾ ਸ਼ਾਇਰ ਹੁੰਦਿਆਂ, ਰਾਗ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਮਾਹਰ ਵੀ ਸੀ।

ਜੂਨ ੧੯੦੩ ਵਿੱਚ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਆਹ ਪਿੰਡ ਉਰਨਾ (ਨਜ਼ਦੀਕ ਮਾਛੀਵਾੜਾ) ਵਿਖੇ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲੜਕੀ ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਪੂਰਨ ਗੁਰ ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਇਆ। ਜੰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਸੱਤ ਸੱਜਣ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਆਨੰਦ ਕਾਰਜ ਦੀ ਰਸਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚਰਨ ਕੰਵਲ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਦੇ ਗੰਢੀ ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਿਭਾਈ।

ਸਿੰਘ ਕੌਮ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਬਦੀਅਤ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਿਪੁਦਮਨ ਸਿੰਘ ਰਿਆਸਤ ਨਾਭਾ ਦੀ, ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ MEDICAL CAREER ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਟਿਕਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਦਿਆ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਨਹੀਂ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਕਾ

ਲਈ ਸਗੋਂ ਪਿਤਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਮਹੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਆਪ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਫਾਰਸੀ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਉਰਦੂ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਆਲੰਮ ਸਨ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਿਪੁਭੁਮਨ ਜੀ ਦੀ ਰੱਗ ਰੱਗ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਸਪਿਰਟ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਿਪੁਦਮਣ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਜੋ ਅਚਾਨਕ ਸੰਨ ੧੯੦੪ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਆਏ ਸਨ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚੋਂ ਫੇਲ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਗੋਂ ਪੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣੇ ਪਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਿਪੁਭੁਮਨ ਸਿੰਘ ਇਸ ਗੱਲ ਪਰ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਪੜਾਈ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਭੇਜ ਕੇ ਡਾਕਟਰੀ ਪਾਸ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਮਾਤਾ ਬਿਸ਼ਨ ਦੇਈ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ **QUALIFIED TEACHER** ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੇਠ, ੧੯੦੫ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿੱਚ ਬੇਟਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਇੰਗਲੈਂਡ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਇਥੇ ਆ ਕੇ EDINBURGH (SCOTLAND) ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਕੀਤੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਹੋਰ ਦੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਈ ਹੀਰੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਆਣ ਮਿਲੇ। ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ DEGREES AND DIPLOMAS ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ:-

1. M.D (HONS.) BRUX- FIRST DIVISION (GRANDE DISTINCTION) FROM BRUSSELS
2. DPH (EDIN AND GLASG)
3. CLINICAL TRIAL MANAGEMENT : CTM (LIVERPOOL)
4. LICENTIATE OF THE ROYAL COLLEGE OF PHYSICIANS- LRCP (LONDON) AFTER ADMITTING ON 30.10.30
5. LICENTIATE OF THE ROYAL COLLEGE OF SURGEONS - LRCS (EDIN)
6. LICENTIATE OF THE ROYAL FACULTY OF PHYSICIANS AND SURGEONS- LRFPS (GLASGOW)

ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ **QUALIFIED DOCTOR** ਸਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ੧੫ ਜੁਲਾਈ ੧੯੧੦ ਨੂੰ ਯੂ.ਕੇ ਵਿੱਚ MEDICAL REGISTRATION ਕਰਵਾ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ।

ਪਰ ਬੜੇ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਹਾਨ ਡਾਕਟਰੀ ਸ਼ਬਦੀਅਤ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਅਣਗੋਲਿਆਂ ਹੀ ਪਈ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਕਹਿ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਨ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਤਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਡਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ੧੯੧੧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਤ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਗੁਰਪੁਰਵਾਸੀ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀਆਂ ੧੪ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਈਆਂ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਦਾ ਪਤਾ “ਕੱਚਾ ਚਾਬਕ ਸਾਵਰਾਂ” ਲਾਹੌਰ ਸੀ। ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਰਮੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਫੁੱਟੀ ਹੋਵੇ, ਕੇਵਲ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਹੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ‘ਬੱਚੇ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸਦਾ ਮਾਵਾਂ ਹੀ ਘੜਦੀਆਂ ਹਨ।’

ਸੰਨ ੧੯੧੨ ਵਿੱਚ ਡਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਲੜਕਾ ਜਨਮਿਆ। ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੇ ਲੜਕੇ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿਲਾਵਰ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਸਿੰਘ ਰੱਖਿਆ। ਸੰਨ ੧੯੧੩ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਲਾਹੌਰ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦੇ ਜੁਆਇੰਟ ~~ਸੈਕੰਟਰੀ~~ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਵਿਰੋਧੀ ਟੋਲੇ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈਲਥ ਅਫਸਰ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਭੀ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕੀ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਨਾਭਾ ਸਟੇਟ ਸਰਵਿਸ ਵਿੱਚ ਹੈਲਥ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋ ਗਏ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਿਪੁਭੁਮਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਿਜੀ ਡਾਕਟਰ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਪਟਨਾ ਦੇ ਸੈਨੀਟਰੀ ਕਾਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਵੀ ਸੁਭਾਗ ਨਸੀਬ ਹੋਇਆ। ਸੰਨ ੧੯੨੦ ਵਿੱਚ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਾਚੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਭਾਈ ਤਖਤ ਸਿੰਘ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਕੋਨੀਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਬੀਬੀ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਬੀਬੀ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ **QUALIFIED NURSE** ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾ ਸੀ।

ਸੰਨ ੧੯੨੦ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਾਭਾ ਦੇ ਆਪਸੀ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੀ ਘਸੀਟ ਲਿਆ। ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਕੇ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਾਤਿ, ਗੁਰੂ

ਆਪਣੀ ਮੜਾ, ਖਡਨੀ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਸਾਲ ਭਾਰਤੀ ਮਹਿਲਾ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜਾਣ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ ਅਤੇ 8-9 ਸਾਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਬੰਬਈ ਪੁੱਜ ਗਏ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਬੰਬਈ ਠਹਿਰ ਕੇ ਨਿਉਜ਼ੀਲੈਂਡ ਜਾ ਪੁੱਜੇ। ਇਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਵੱਡੇ ਸੂਨ ੧੯੨੧ ਨੂੰ MEDICAL REGISTRATION ਕਰਵਾ ਕੇ ਮਾਅਰਕਾ ਮਾਰਿਆ। ਨਿਉਜ਼ੀਲੈਂਡ ਆਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ੧੭ ਦਸੰਬਰ ੧੯੨੦ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਬਦਲ ਕੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਆਕਲੈਂਡ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਲੀਡਰ ਚੁਣਿਆ। ਹੁਣ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਨਿਉਜ਼ੀਲੈਂਡ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਡੋਮੀਨੀਓਨ ਰੋਡ, ਆਕਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਰਹਿਸ਼ ਮਕਾਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਸਨ।

੨੦੧੩

ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ

ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਲਈ ੨੦ ਜੁਨ ੧੯੨੮ ਵਿੱਚ ਫੀਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵੀ MEDICAL REGISTRATION ਕਰਾ ਛੱਡੀ ਸੀ। ਇਥੇ ਸੰਖੇਪ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ੨੯ ਸਤੰਬਰ ੧੯੨੯ ਦਾ ਮਨੁਸ ਦਿਨ ਸੀ ਜਿਹਤਾ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਕਲੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪਹਾੜ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ।

ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ੧੯ ਜਨਵਰੀ ੧੯੩੧ ਨੂੰ ਬੀਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਆਕਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਸਾਰੇ ਸੁਭ ਚਿੱਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਗਮ ਦੀ ਲਹਿਰ ਫੈਲ ਗਈ। ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਾਤਾ ਅੰਖੀਆਂ ਦੀ ਜੋਤ ਗੁਆ ਬੈਠੀ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥਣ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰੀਵਸ ਪੰਜਾਬ ਆ ਜਾਣਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸੁਪਤਨੀ ਨੇ ਭਾਈ ਤੁਖਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਾਸ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਬੁਫ਼ਾਂਪਾ ਕੱਟਿਆ ਅਤੇ ਏਥੇ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਭਾਈ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਨਿਉਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਿਉਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ MEDICAL PRACTICE ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਕਰ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਕ ਪ੍ਰਮੱਖ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਇਆ। ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ, AS FOR ME, I HAVE COME HERE TO STAY. ALL MY DEPENDENTS HAVE COME TO NEW ZEALAND WITH ME, AND I

HAVE NOW NO TIES IN INDIA. I SHOULD LIKE TO SEND MY SON TO AN EUROPEAN SCHOOL. WHERE HE WILL HAVE THE BENEFITS OF A SOUND EUROPEAN EDUCATION

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਧਾਰਣੀ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ੫ ਦਸੰਬਰ ੧੯੩੧ ਨੂੰ ਨਿਉਜ਼ੀਲੈਂਡ ਛੱਡ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਪਰਤਣਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਪਰ ਗੁਰਵਾਕ ਅੱਟਲ ਹੈ “ਨੱਕ ਨੱਬ ਖਸਮ ਹੱਥ, ਕਿਰਤ ਪਕੇ ਦੇਹੁ, ਜਹਾਂ ਦਾਣਾਂ ਤਹਾਂ ਖਾਣਾ, ਨਾਨਕਾ ਸੱਚ ਇਹੁ।”

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਰਤਣ ਤੇ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ੧੫ ਸਾਲ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਸਥਤ ਮਹਿਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਖੇਤ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਕਿਤਾਬੀ ਤੁਪ ਦੇਣ ਦੇ ਇਛਕ ਸਨ। ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਤ ਪਾਤ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਇਰਸ ਤੁਲ ਸਮਝ ਕੇ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਗੁੰਮਨਾਮੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਘਾਟਾ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਾਂਤੀ ਦਾ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਸਰਦਾਰ ਐਸ. ਐਸ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਭੇਟ ਪਾ ਲਿਆ ਉਸਦੇ ਜੋਰ ਦੇਣ ਤੇ ਕੋਸ ਰੱਖ ਲਏ। ਸਿੱਖੀ ਵੇਸ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ। ਸੰਨ ੧੯੩੭ ਵਿੱਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਹੈਲਥ ਅਫਸਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੈਲਥ ਅਫਸਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਰਮਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਫਲਤਾ ਪੁਰਵਕ ਨਿਭਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ੧੯੩੮ ਵਿੱਚ ਰੀਟਾਅਰ ਹੋ ਕੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਹੀ ਰੱਖ ਲਈ।

ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਲਨ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਨ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ੧੯ ਜੁਨ ੧੯੪੦ ਨੂੰ ਸਾਥੋਂ ਸਦਾ ਲਈ ਵਿਛੜ ਗਏ ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਹਜਾਰਾਂ ਸਜਣਾਂ ਮਿੜਾਂ ਦੇ ਨੇੜ ਸੋਜਲ ਕਰ ਗਏ। ਕਿਉਂਕਿ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੌਤ ੧੯ ਜੁਨ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਰਾ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹੀ ਸੱਚੀ ਸਰਧਾਂਜਲੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸ਼ਬਦੀਅਤ ਨੇ ਜੋ ਜਾਤ ਪਾਤ ਪਖੋਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਉਹ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦਾ ਕੋਝ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਕੰਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

✿*✿*✿

9815549523

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਅਦਬ ਤੇ ਜਿਉਂਣ ਦੀ ਹੁੱਥ

ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੋਮਲ

ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਖੁਬੀ ਉਸ ਖੁਬਸੂਰਤੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ, ਸਲਾਹੁਣ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਸੈਨਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾਹਿਰ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਕਦੇ ਲੁਪਤ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਉਂਣ ਦੀ ਅਮੁੱਕ ਲਾਲਸਾ ਬਣ ਸਦੈਵ ਖਿੱਚਾਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕਦੇ ਕੋਈ ਮਨਚਾਹੀ ਤਸਵੀਰ, ਕੋਈ ਪਿਆਰਾ ਦਿਸ਼ਾ, ਕੀਲਵਾ ਅੰਦਾਜ਼, ਤੁਠ ਗਈ ਨਜ਼ਰ ਕਿਸੇ ਦੀ, ਕੋਈ ਛੁਬ ਨਿਰਾਲੀ ਜੋ ਛਾ ਜਾਏ ਰੂਹ 'ਤੇ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ, ਮਾਣ-ਮੱਤਾ ਬਣਾ ਜਾਣ ਬੋਲ ਕਿਸੇ ਦੇ, ਲਿਹਾਜ਼ ਤੇ ਅਦਬ ਅਜਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰ ਉਚਾ ਹੋਵੇ ਦੁਵੱਲੀ 'ਤੇ ਇਉਂ ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ ਦਿਆਲਤਾ ਨਾਲ ਤਰ ਹੋਇਆ ਦਿੱਸੇ, ਉਤਰ-ਉਤਰ ਆਉਂਦੇ ਸਾਵਣ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ। ਖੁਦਾਈ ਸਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁਲ ਘੁਲ ਜਾਏ- ਕੀ ਕੌਲ ਕੌਲ ਨਹੀਂ ਖਿੜ ਜਾਂਦਾ ਬੰਦੇ ਦਾ ਤਦ?

ਪਰਤੀ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿੱਚ ਛਿਪੀ ਵਚਿੱਤਰਤਾ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਘਾਤਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਸੁਸ਼ੇਖਣੇ ਨੂੰ ਘੜੀ ਪਲ ਤੱਕਦਿਆਂ ਸੈਲਾਨੀ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੀਆਂ ਅੱਖਿਆਈਆਂ ਤੇ ਮਤਰੇ (ਇਸ ਲੱਭਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ) ਤੁੱਛ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਦੂਰ ਪਹਾੜਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ 'ਤੇ ਟਿਕੀ ਕੋਈ ਭੀਲ, ਕਿਤੇ ਅਨੇਖੇ ਜਲੌਆ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਦੇ ਜਾਂ ਛਿਪਦੇ ਸੂਰਜ ਦਾ ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਚੰਨ ਚਾਨਣੀ ਵਿੱਚ ਧੋਤੀ ਕਿਸੇ ਦੁੱਧ ਚਿੰਟੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਦਿਸ਼ਾ-ਲੰਮੀਆਂ ਵਾਣਾਂ ਤੇ ਅੱਖੇ ਪੈਂਡੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਵਧਾ ਹੀ ਤਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਹਾਡੂ ਦੇ ਹੁੰਮਸ ਵਿੱਚ ਰੁਮਕਦੀ ਹਵਾ ਦਾ ਇਕ ਬੁੱਲਾ ਜਗ ਛੂਹ-ਛੂਹਈ ਖੇਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੋਮ ਰੋਮ ਲਿੱਸਲ ਹੋਣ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਪਿੱਛੋਂ ਚੁਪਕੇ ਜਿਹੇ ਆ ਕੇ ਬਾਲ ਅਪਣੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਛੂਹ ਗਲਵੇਂ ਨੂੰ ਦੇ, ਇਭਕਾਉਂਦੀ 'ਝਾਤ' ਆਖ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਕੇਵਾਂ-ਬਕੇਵਾਂ ਉਡ-ਪੁੱਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੰਦਾ ਹੌਲਾ ਛੁੱਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਕਾਸ਼ੀ ਉਡਦੇ ਪੰਛੀਆਂ ਨਾਲ ਪਰਤੀ ਤੋਂ ਤੱਕਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਜੁੜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀ ਸੈਰ ਅਜੇ ਟਾਵੇਂ ਟਾਵੇਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਿਸੇ ਪੰਛੀ ਜਾਂ ਸੈਲਾਨੀ ਸੰਗ ਅਧਾਰੀ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਉਡਾਰੀ ਭਰ ਕੇ ਕੀ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਲਈਦਾ?

ਭਾਈ ਇੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤਿਕਾ

ਮਾਂ ਅਧਾਰੇ ਬਾਲ ਨੂੰ ਚੁਫੇਰੇ ਪੁੜੇ ਗਏ ਸੁਹੱਪਣ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ? 'ਅਹੁ ਵੇਖ ਚੰਦ, ਅਹੁ ਤਾਰੇ, ਵੇਖ ਮੌਰ, ਅਹੁ ਉਡ ਗਿਆ ਤੋਤਾ, ਇਹ ਫੁੱਲ ਤੇ ਤਿਤਲੀਆਂ, ਛੂਹ ਕੇ ਵੇਖ ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ...' ਮਾਵਾਂ ਜਿਹੇ ਹੀ ਹਮਦਰਦ ਤੇ ਹੁਸੀਨ ਰੂਹਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ, ਚਿੱਤ ਤੋਂ ਕਲਾਕਾਰ, ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਵਾਂਗ ਜਗਦੇ, ਉੱਚੀਆਂ ਵਿਸ਼ਟੀਆਂ ਤੇ ਸੁੱਚੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਾਨੂੰ ਨਿਰੋਈਆਂ ਆਸਾਂ ਤੇ ਸੋਹਣੇ ਵਿਸਵਾਸਾਂ ਦੇ ਲੜ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਉਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਲੁਕੀਆਂ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੇਲਣ, ਤੇ ਰਾਹ ਟਟੇਲਣ ਦੀਆਂ ਚੁਗਤਾਂ ਸੁੱਝਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੀਵਨ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਦਾ ਅਣਮਿਉਂਦਾ ਚਾਈ, ਜਾਣੇ ਹਰਿਆਲੀ ਦੀ ਸੰਘਣੀ ਤਹਿ ਬਣੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ ਉੱਚੇ ਹੋ ਰੋ ਕੁੱਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਲ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ, ਵੰਡ ਦੇਣਾ ਹੈ ਸਭੋਂ ਕੁੱਝ।

ਪਰ ਸਾਡੇ ਅਜੋਕੇ ਵਿਹਾਰਾਂ ਤੇ ਵਰਤਾਵਿਆਂ ਦਾ ਹਾਲ ਜ਼ਰਖੇਜ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਉਤੇ ਜੰਮੀਆਂ ਪੇਪੜੀਆਂ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਦੱਬੇ ਘੁਟੇ ਬੀਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬੀਜ ਤੁਰਦੇ ਤਾਂ ਹਨ ਪਰ ਸਮਝ ਪੇਪੜੀ ਹੇਠ ਬੇਵੇਸ ਮਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤਰਾਵਤ ਉਡ ਪੁੱਡ ਗਈ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਦੀ ਆਥਰੂ ਦਾ ਪਾਸ ਹੋਣਾ, ਨਿੱਕੀਆਂ-ਨਿੱਕੀਆਂ ਲਿਹਾਜ਼ਾਂ, ਕਦੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਉਮਰ ਕਰਕੇ, ਕਦੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਉੱਜ ਹੀ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਸ ਉਤੇ ਅਪਣੋਂਤ ਦਾ ਛੱਤਰ ਬੁਲਾ ਦੇਣਾ। ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇ ਦੇਣਾ, ਬੋੜੀ ਥਾਂ ਬਣਾ ਲੈਣੀ ਅਗਲੇ ਲਈ, ਉਸ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹੋਣਾ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਪਾਸੀ ਸੈਰਾਂ ਦੀ ਚਾਹਤ ਦਾ ਪਸਰ ਜਾਣਾ। ਸੁਖਾਲੀ ਲਗਦੀ ਹੈ ਇਉਂ ਜਿੰਦਗੀ।

ਫੁੱਲ-ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣਾ, ਬੇਜੁਬਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਇਉਂ ਆਪਣੀ ਕੋਠੀ ਦੇ ਬੂਹੇ ਬਾਹਰ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵੱਲ ਖੋਲ੍ਹ ਦੇਣੇ। ਕਿਉਂ ਕੋਈ ਨਾਜ਼ ਨਾ ਕਰੇਗਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਭਦੇ ਵਤੀਰਿਆਂ ਅਤੇ ਵਰਤਾਵਿਆਂ 'ਤੇ? ਲੋੜੀਆਂ ਵੱਤਰ ਦਾ ਹੋਣ ਪੇਪੜੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਜ਼ਮੀਨ ਹਰ ਬੀਜ ਨੂੰ ਉਂਗਣ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਵਾਹ

ਬੇਸ਼ੱਕ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੁਹਜ ਨੂੰ ਡੱਬੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਵਾਲੇ ਕੀ ਜਾਣਨ ਕਿ ਸਭੋਂ ਕੁਝ ਸੋਂਹਦਾ ਤੇ ਜਚਵਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੌਲਣ ਤੇ ਵਿਗਸਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦੀ ਹੁੱਥ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਅਦਬ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਸਿਦਕਵਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ, ਲੱਖਣ ਲਾਉਣਾ ਕਠਿਨ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਇਸੇ ਲਈ ਸਨ ਕਿ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਨੂੰ ਮਾਨ-ਸਨਮਾਨ ਵਾਲਾ ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪਰਵਾਨਿਆਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਮਾਣ ਰੱਖ ਸਕੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿਲੇਹਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਨੀ ਭੋਗਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਦਰਕਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜੇ ਵੀ ਧਰਮ, ਜਾਤ, ਫਿਰਕਾ, ਬੁਬਾਨ ਆਦਿ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਵਾਰਬ-ਪੁਰਤੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਡਾਂ ਖਿੜਨੀਆਂ ਹੀ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਬੰਨੇ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਤੇ ਚੰਗੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਵੰਚਿਤ ਹੈਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਯੋਗ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਅਜੇ ਤਾਂ ਮੂਹਰਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਰੱਜ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਸੱਜਣਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸੁੰਮੇਲੇ ਲੰਗੇ ਕੰਮ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ

ਸਫਾ 28 ਦਾ ਬਾਕੀ

ਅਤੇ ਆਡੰਬਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਹ ਬਹੁਤ ਫਿਕਰਮੰਦ ਸਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡੇ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਅਸਲ ਰਾਹ ਤਿਆਗ ਕੇ ਕੁਰਾਹੇ ਪਏ ਨਕਲੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਪਾਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਵਿਆਂਗਮਈ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਇਵੇਂ ਉਘਾਤਿਆ ਹੈ:- ਕੌਣ ਸਿੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਭਾਈ? ਜੀ ਸੈਂ ਅਰੋੜਾ ਇਹ ਹੈ ਨਾਈ। ਤੇਰੀ ਸਿੱਧਾਂ ਕੀ ਹੈ ਜਾਤ! ਨਾਮੀ ਵੰਸ਼ੀ ਸੈਂ ਹਾਂ ਭਗਤ। ਤੇਰਾ ਜਨਮ ਕਿੰਨ੍ਹ ਦੇ ਘਰ ਦਾ? ਸੈਂ ਜੀ ਮਹਿਰਾ ਪਾਣੀ ਭਰਦਾ।

ਇੱਕ ਨਿਪੁੱਨ ਪੱਤਰਕਾਰ, ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ:-

ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੱਖ ਜੀ ਸਿੱਖ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਮੌਢੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਨ। ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਹਿੱਤ ੧੯੮੯ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਵਲੋਂ ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਇਸ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੱਖ ਪੱਤ੍ਰਕਾ

ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਚਾਈਂ ਚਾਈਂ ਕਰਦਾ ਤੇ ਅੱਗੇ ਅਗਲਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ। ਪਰ ਉਹ ਖੁੱਡ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕਲਮ ਰੋਕ ਲਈ ਅਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਦੇ ਦੋ ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਅਗਾਊਂ ਚਾਰ ਛਿੱਲੜਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਅਥੇ 'ਸਭੋਂ ਕੁਝ ਨਕਦੋ-ਨਕਦੀ, ਤੂੰ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਮੈਂ ਵੀ ਖੁਸ਼। ਗੱਲ ਮੁੱਕ ਗਈ।' ਜਾਣੋ ਭਟਕਦੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤੇਜ਼ ਛੁੱਗੀ ਨਾਲ ਮਾਸ ਦੇ ਟੋਟੇ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਬਸ ਐਨਾ ਕੁ?' ਭਟਕਈ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਬੇਕਿਰਕੀ ਦਾ ਹੱਦ ਬੰਨਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਉਂ ਕੱਟਣ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਆਮ ਬੰਦੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਮੌਤਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਵਰਤਮਾਨ ਤੋਂ ਤਾਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਹੈ ਭਵਿੱਖ ਵੱਲ ਵੀ ਵੇਖਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਵੇਸਵਾ- ਬਿਰਤੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਸਮਝਣਾ ਅੰਖਾਂ ਨਹੀਂ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਰਹਿ ਰਹਿ ਕੇ ਇਕ ਗੀਤ ਦੇ ਇਹ ਬੋਲ ਯਾਦ ਆਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ: ਅੱਬ ਕੋਈ ਗੁਲਸ਼ਨ ਨਾ ਉਜੜੇ, ਅੱਬ ਵਤਨ ਆਜ਼ਾਦ ਹ। ਦਹਾਕਿਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਕਲਾਕਾਰ ਮਨ ਨੇ ਇਕਰਾਰ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਗੁਲਸ਼ਨ ਦਾ ਆਬਾਦ ਰਹਿਣਾ ਯਕੀਨੀ ਹੈ ਸਕੇ। ਇਹ ਸੋਹਣਾ ਇਕਰਾਰ ਕੀ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ? *

ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਉਹ ਇਸ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਬਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਰੂਹ ਢੂਕ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਛਾਹਿਬਾਰ ਲਈ। ਇੱਕ ਸਫਲ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪ ਨੂੰ ਉਗੀਐਂਟਲ ਕਾਲਜ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਾਬਲ ਪ੍ਰੈਫੈਸਰ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਹੈ। ਆਪ ਕੋਲ ਇੱਕਠਾਂ ਵਿੱਚ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਥਾਈਂ ਕੀਲ ਲੈਣ ਦੀ ਬਲਕਾਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਸੀ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਵੀ ਸਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਖੋਲਣ ਲਈ ਆਪ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ। ਜਦੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਖੁਲ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਆਪਦੀ ਵਡਮੁੰਲੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਉਚ ਧਾਰਮਿਕ ਬਿਰਤੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਮੌਹਰੀ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਲਜ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜੀਵਨ ਭਰ ਆਪ ਜੀ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਾਨ੍ਹਿ ਕੂੰ।' *

ਅਧੂਰਾ ਸਫਰ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਪੁਰੀ

ਕਮਰੇ ਦੀ ਖਿੜਕੀ ਨੇੜੇ ਲੱਗੇ ਨਿੰਮ ਦੇ ਦਰਖਤ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਚੋਂ ਛਣ ਛਣ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਪੁੱਪ ਠੁੰਡੀ ਠੁੰਡੀ ਕਰਦੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਨਿੱਧਾ ਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਨਿੱਧ ਤੋਂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਬਹੁਤ ਸੁੱਖ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਨਿੱਧ ਜਿਆਦਾ ਦੇਰ ਨਾ ਰਿਹਾ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਸ ਸੰਘਠੀ ਪੁੰਦ ਨੇ ਕਿਥੋਂ ਆ ਕੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਜਿਹਾ ਪਾਲਿਆ। ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੁੰਦ ਨੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਨਾ ਹੀ ਚੌਸ਼ਨੀ ਰਹੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿੱਧ ਰਿਹਾ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਬਲ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਉਪੱਰ ਨੂੰ ਕਰ ਲਿਆ। ਕਮਰੇ ਦੀ ਇੱਕ ਨੁੱਕਰੇ ਪਿਆ ਜੋਗਿੰਦਰ ਅੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਮੱਧਮ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਪੁਤਲੀਆਂ ਨਾਲ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਕਮਰੇ ਦੀ ਕੁੱਖ ਫਰੋਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਹੁਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਮਰੇ ਅੰਦਰ ਹਨੇਰਾ ਛਾ ਚੁਕਿਆ ਸੀ। ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਨੀਂਦ ਨੇ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੀਂਦ ਨੇ ਵੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦਾ ਜਿਆਦਾ ਦੇਰ ਤੀਕਰ ਸਾਥ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਭੈੜਾ ਸੁਪਨਾ ਸੀ ਕਿ ਜੋਗਿੰਦਰ ਇੱਕ ਦਮ ਤੁਥਕ ਕੇ ਉੱਠ ਕੈਥਿਆ। ਖਿੜਕੀ ਚੋਂ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਢੂਰ ਢੂਰ ਤੱਕ ਪੁੱਪ ਹਨੇਰਾ ਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੇ ਪਲਕਾਂ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਦੀਵਾਰ ਨਾਲ ਢੇ ਲਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬੀਤੇ ਵਿੱਚ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਫਿਲਮ ਦੀ ਰੀਲ ਵਾਗੂੰ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੁਲਵੰਤ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੇ ਸਕੇ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਦੀ ਜੁਥਾਨ ਤੇ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਸੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕਿਥੋਂ ਹੂਰ ਲੱਭ ਲਿਆਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਸਕੇ ਸਬੰਧੀਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੀ ਛਾਤੀ ਚੌੜੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਸਾਲ ਤੱਕ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੇ ਕੋਈ ਅੱਲਾਦ ਨਾ ਹੋਈ ਜੋਗਿੰਦਰ ਉਦਾਸ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਕੋਠੀ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਵੱਗੈਰ

ਸੰਨੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਰੱਬ ਨੇ ਕੋਠੇ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਪੌੜੀ ਚੁੱਕ ਲਈ ਹੋਵੇ।

ਕਈ ਸਾਲ ਬੀਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਪਤਨੀ ਦੇ ਚੇਹਰੇ ਤੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਬਹਾਰ ਆ ਗਈ ਜਾਪੀ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੋਠੀ ਦੇ ਲਾਅਨ ਵਿੱਚ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠਾ ਅਖਬਾਰ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਪਾਸੋਂ ਵਾਪਿਸ ਆ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਾਪ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਹੋ। ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਨੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦਾ ਰੋਮ ਰੋਮ ਖਿੜਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਉਡ੍ਹੂੰ ਉਡ੍ਹੂੰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਉਸਨੂੰ ਸਾਲਾਂ ਲੰਬੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅੰਤ ਨਾ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਕੁਝੋਂ ਬਾਲੜਾ ਉਸਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਵਕਤ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧਦੀ ਗਈ। ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗ ਕਦੋਂ ਉਸਦਾ ਬੇਟਾ ਰਿੱਕੀ ਵੱਡੇ ਹੁੰਟ ਲੰਬਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਵੀ ਰੱਜ ਕੇ। ਲੇਕ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨੀ ਮੁੰਡਾ ਕਹਿ ਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਰਿੱਕੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਦੋਨਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਉਸ ਦਿਨ ਹੱਦ ਬੰਨੇ ਟੱਪ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਰਿੱਕੀ ਐਮ.ਏ ਦੀ ਪ੍ਰੀਧਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਨੇ ਮੁੰਡਾ ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਚਾਚੇ ਵਾਗੂੰ ਤੂੰ ਵੀ ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ ਅਫਸਰ ਬਣੇਗਾ। ਰਿੱਕੀ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਮੈਂ ਤਾਂ ਭੈਡੀ ਚਾਚੇ ਤੋਂ ਵੀ ਉਪਰ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਈ। ਏ ਐਸ ਅਫਸਰ ਬਣਾਂਗਾ। ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੀ ਛਾਤੀ ਵੁੱਲ ਗਈ ਸੀ।

ਐਮ. ਏ ਉਪਰੰਤ ਰਿੱਕੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਿਗੜੇ ਹੋਏ ਨਸ਼ਈ, ਮੁਸਟੰਡਿਆਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾ ਲਈ ਜੋ ਕਿ ਪਿਤਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗਦੀ ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਰਿੱਕੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਕੁਝ ਤਲਖੀ ਵੱਧ ਗਈ ਤੇ ਰਿੱਕੀ ਜੁਆਨੀ ਦੇ ਜੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਬੇਇਜਤੀ ਸਹਿਣ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਹਫਤਾਭਰ ਇਕ ਤਲਖਾਈ ਭਰਿਆ ਯੁੱਧ ਚਲਦਾ

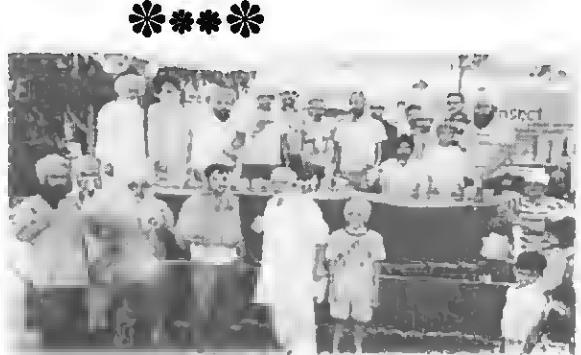
ਰਿਹਾ ਤੇ ਰਿੱਕੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਅਜੇਗੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਚੁੱਭ ਗਈ ਇਕ ਦਿਨ ਸਲਫਾਸ ਦੀ ਗੋਲੀ ਖਾ ਬੈਠਾ। ਗਲਤੀ ਤਾਂ ਕਰ ਬੈਠਾ ਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਬਾਹਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਰਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, “ਪਾਪਾ ਮੈਨੂੰ ਬਚਾ ਲਈ, ਪਾਪਾ ਮੈਨੂੰ ਬਚਾ ਲਈ।” ਸਭ ਸੋਚਿੰਦੀ ਪੈ ਗਏ— ਇਹ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ? ਰਿੱਕੀ ਨੇ ਬੜੇ ਤਰਲੇ ਕੀਤੇ, ਮੁਆਫੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ— ਝੱਟ ਪੱਟ ਸ਼ਹਿਰ ਚੰਗੇ ਡਾਕਟਰ ਪਾਸ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰ ਪਏ। ਰਿੱਕੀ ਗੱਡੀ ‘ਚ ਪਿਆ ਤੜ੍ਹਦ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਰੱਬ ਦਾ ਭਾਣਾ ਹਸਪਤਾਲ ਪੁਜਦੇ ਸਾਰ ਗੇਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੀ ਉਹ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ ਤੇ ਸੱਭ ਕੁਝ ਖਤਮ ਕਰ ਗਿਆ। ਰੋਂਦੇ ਕੁਰਲਾਂਦੇ ਲਾਸ਼ ਘਰ ਲੈ ਆਏ।

ਬੇਟੇ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕੁਲਵੰਡ ਦਾ ਸਬੂਤਾ ਸੁੱਸਾ ਪਲਾਂ ‘ਚ ਹੀ ਖੇਂਹੂੰ ਖੇਂਹੂੰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਵਰਤਮਾਨ ਜਿਵੇਂ ਖਿੰਡ ਪੁੰਡ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਪੂਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਸੀ। ਪੁੱਤਰ ਤੋਂ ਵਗੈਰ ਉਸਨੂੰ ਘਰ ਖਾਣ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਹਲਚਲ ਮੱਚ ਜਾਂਦੀ। ਉਹ ਪੱਥਰ ਦਾ ਬੁੱਤ ਜਿਹਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਬੋਲਿਆਂ ਸਾਰਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਲੰਘਾ ਦਿੰਦੀ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਵੀ ਪੂਰੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਝੰਜੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਪਤਨੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਖਦਾਈ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਉਸਨੇ ਕੁਲਵੰਡ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵਜੂਦ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਸੀ। ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਘਬਰਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੇ ਕੁਲਵੰਡ ਨੂੰ ਕੋਲ ਬਿਠਾਇਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਰਿੱਕੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਤੇਰਾ ਦਿੱਲ ਲੱਗਿਆ ਰਿਹਾ ਕਰੇਗਾ। ਤੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਚੌਂ ਆਪਣੇ ਰਿੱਕੀ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕੇਂਗੀ। ਕੁਲਵੰਡ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਮੱਚ ਉਠੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਚੰਗਿਆਝੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੋਲਾਂ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਫੂਸ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਾਂਬੜ ਮੱਚ ਉਠੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਂਬੜਾਂ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਫੂਲਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ। ਪੂਰੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਬੁਲ੍ਹ ਫਰਕੇ ਸਨ “ਕਿਸ ਰਿੱਕੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋ?” ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਮੈਥੋਂ ਪੁਛਣਗੇ ਕਿ ਉਹ ਰਿੱਕੀ ਕੌਣ ਸੀ? ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਿਆ ਜੁਆਬ ਦੇਵਾਂਗੀ ਕਿ ਇਹ ਰਿੱਕੀ ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਚੁਕਾਇਆ। ਜਿਸ

ਨੇ ਮਾਂ ਦੀ ਮਮਤਾ ਦਾ ਖੂਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਆ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲੈਣਗੇ ਬੱਚੇ? ਪਤਨੀ ਦੀ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਖੰਭ ਕੱਟੇ ਕਬੂਤਰ ਵਾਗੂੰ ਬੱਸ ਫੜ ਫੜਾ ਕੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਬੇ-ਬੱਸ ਜਿਹਾ। ਪੱਥਰ ਦੇ ਬੁੱਤ ਵਾਂਗੂੰ ਬੱਸ ਉਥੇ ਹੀ ਮੱਥੇ ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰਿੱਕੀ ਦੀ ਫੌਟੋ ਤੇ ਪਿਆ ਹਾਰ ਦੇਖ ਕੇ ਕੁਲਵੰਡ ਆਪੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਰਿੱਕੀ ਦੀ ਫੌਟੋ ਲਾਹ ਕੇ ਜੋਰ ਨਾਲ ਫਰਸ਼ ਤੇ ਮਾਰੀ। ਫੌਟੋ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਪੂਰੇ ਫਰਸ਼ ਤੇ ਬਿਖਰ ਗਏ ਸਨ। ਗੁਸੇ ਵਿੱਚ ਭਰੀ ਕੁਲਵੰਡ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਕੱਪੜੇ ਅਲਮਾਰੀ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਇੱਕਠੇ ਕਰ ਲਏ। ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਬੋਤਲ ਦਾ ਢੱਕਣ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਤੇ ਸਾਰੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੇ ਛਿੜਕ ਕੇ ਅੱਗ ਲਾਈ ਤੇ ਉੱਪਰ ਬੈਠ ਗਈ ਸੀ। ਅੱਜ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਲਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸਤਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੜ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਕੁਲਵੰਡ ਦਾ ਅਫਸੋਸ ਕਰਨ ਆਏ ਸਕੇ ਸਬੰਧੀਆਂ ਦੇ ਕੀਰਨੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਜਿਹੇ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਿੱਡੋਂ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਗਿਰਫ਼ਾਂ ਦਾ ਰੋਲਾ-ਜਾਪ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਬੱਸ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੁਲਵੰਡ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਸੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਚਿਖ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਸਰੀਰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅੱਗ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਂਬੜਾਂ ਨੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਹੋਰ ਜਿਖਾ ਚਿਣ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

9316133498

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਗੁ. ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਯਾਦਗਾਰ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਲੋਤ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਤੇ ਸੰਗਤ ਵਲੋਂ ਠੰਡੇ ਜਲ ਦੀ ਛਈਲ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਫੌਟੋ ਵਿੱਚ ਬਲਲਾ (ਸਰਪੰਚ), ਬਾਬਾ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਿਰਧ ਭਇਆ ਛੋਡਿ ਚਲਿਓ ਪਛਤਾਇ

ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਕੂਵੈਤ

ਸਿਆਣਿਆ ਨੇ ਆਸਰਮ ਚਾਰ ਮੰਨੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ :-

1. ਬੁਹਮਚਾਰੀ - ਜਨਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੱਚੀ ਸਾਲ ਤੱਕ
2. ਗੁਹਿਸਥੀ - ਪੱਚੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਤੱਕ
3. ਬਾਣ ਪ੍ਰਸਤੀ - ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
4. ਸੰਨਿਆਸੀ - ਬਾਣ ਪ੍ਰਸਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਨਿਆਸੀ

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਚਾਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ:-

ਬਾਲ ਬਿਵਸਥਾ ਬਾਰਕਿ ਅੰਧ॥

ਭਰਿ ਜੋਬਨ ਲਾਗਾ ਦੁਰਗੰਧ॥

ਡਿੜੀਆ ਬਿਵਸਥਾ ਸਿੰਚੈ ਮਾਇ॥

ਬਿਰਧ ਭਇਆ ਛੋਡਿ ਚਲਿਓ ਪਛਤਾਇ॥ (ਪੰਨਾ- ੮੮੯)

ਆਉ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ:-

1. ਬੁਹਮਚਾਰੀ - ਬਾਲ ਬਿਵਸਥਾ ਬਾਰਕਿ ਅੰਧ॥

ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਆਰੰਭ ਹੋਈ। ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਬੱਚਾ ਬਿਲਕੁਲ ਭੋਲਾ ਹੈ। ਮਾਂ ਨੇ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਇਆ ਤੇ ਪੀ ਲਿਆ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਸੜ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਮੁਸਕਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਬੱਸ ਅਜੇ ਉਸ ਦੀ ਇਹੋ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਅਚੇਤਪੁਣਾ ਹੈ। ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਖਿੱਡੋਣਿਆਂ ਦੀ ਹੀ ਖੇਡ ਹੈ। ਦਿੱਲ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਵੀ ਘੋੜਾ ਬਣਾ ਲਿਆ।

ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ ਮਾਂ, ਬਾਪ, ਭੈਣਾਂ, ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸੋਚੀ ਆਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੋ ਗਈ। ਕਾਲਜ ਗਏ, ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਡਾਕਟਰ ਬਣ ਗਏ। ਨੌਕਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਫਿਕਰ ਪੈ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ ਤੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪਰ ਕਈ ਇਹ ਸੋਚ ਨਾ ਆਈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਆਇਆ ਤੇ ਮੇਰੇ ਇਥੇ ਆਉਣ ਦਾ ਕੀ ਮਕਸਦ ਹੈ? ਕਿਸੇ ਵਿਰਲੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਤੇ ਮਿਹਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਵਾਂਗ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਕਾ

ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਲਕੜਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਗ ਲਗਦੀ ਵੇਖਕੇ ਖਿਆਲ ਆਵੇ ਕਿ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਪਹਿਲਾਂ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫਲਸਰੂਪ ਕੁੱਝ ਵੈਰਾਗ ਜਾਗੇ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਲਗਨ ਇਸੇ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਹੀ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਜੋ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੇ ਪੁੱਜਣ ਲਈ ਆਸਾਨੀ ਹੋ ਜਾਵੇ।

2. ਗੁਹਿਸਥੀ - ਭਰਿ ਜੋਬਨ ਲਾਗਾ ਦਰਗੰਧ॥

ਇਹ ਜੀਵਨ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਪੱਚੀ ਸਾਲ ਗੁਜ਼ਰ ਗਏ। ਹੁਣ ਇਹ ਜੀਵ ਜਵਾਨੀ ਤੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਕਡਿਆ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਨੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਔਗੁਣ ਵਾਸਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਪੰਨ ਤੇ ਜੋਬਨ ਦਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਰੰਗੀ ਨਸੀਹਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਬਸ ਆਪਣੀ ਹੀ ਮਨ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰਨੀ ਹੈ।

ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਇਸਤਰੀ, ਪਤਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਖਿੱਡੋਣਾ ਹੋਰ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਇਸ ਭਰੀ ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਦੁਰਗੰਧ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਗ ਰਿਹਾ। ਪੀਆਂ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਆ ਗਏ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੌਹ ਵਿੱਚ ਹੀ ਫਸ ਗਿਆ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋੜੀ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੋ ਗਈ। ਇਸੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਹੀ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਸਮਝ ਬੈਠਾ ਤੇ ਜੋ ਗੋਬਿੰਦ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨੀ ਸੀ, ਸੱਭ ਵਿੱਚੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਈ।

3. ਬਾਣ ਪ੍ਰਸਤੀ : - ਡਿੜੀਆ ਬਿਵਸਥਾ ਸਿੰਚੈ ਮਾਇ॥

ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਹੋ ਗਈ। ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਸਰੀਰਕ ਸਕਤੀ ਘਟਣ ਲੱਗ ਗਈ ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆਈ। ਦੁਨਿਆਵੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਹੀ ਦੀਵਾਨਾ ਹੋਇਆ ਰਿਹਾ। ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਪੰਨ ਜੋੜਨ, ਬੈਂਕ ਬੈਲੇਸ਼ ਬਹੁਤਾ ਕਰਨ ਤੇ ਮਹਿਲ ਮਾੜੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਰਬਾਦ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਮਰਨ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਆਗਿਆਨੀ ਅਜੇ ਵੀ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਉਂਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ।

4. ਸੰਨਿਆਸੀ : - ਬਿਰਧ ਭਇਆ ਛੋਡਿ ਚਲਿਓ ਪਛਤਾਇ॥

ਹੁਣ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸੱਭ ਸਾਲ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਬੁਢੇਪੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਵਿਖਾਉਣਾ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ

ਨੀਰ ਵਗ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਰੀਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਕਠਿਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਬੇਵਸੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਭਗਤ ਭੀਖਣ ਜੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ:-

ਨੈਨ੍ਹੁ ਨੀਰ ਬਹੈ ਤਨੁ ਖੀਨਾ ਭਏ ਕੇਸ ਦੁਧਵਾਨੀ॥
ਰੂਪਾ ਕੰਠ ਸਬਦੁ ਨਹੀਂ ਉਚਰੈ ਅਬ ਕਿਆ ਕਰਹਿ ਪਰਾਨੀ॥

(ਪੰਨਾ- ੬੫੮)

ਕੇਸ ਸਫੇਦੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲਾ ਕਰਕੇ ਜਵਾਨ ਦਿਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਕੋਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ, ਸੂਝ ਬੂਝ ਹੈ ਪਰ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਤਾਕਤ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬੁੱਢਾ ਬੜੀ ਪੀੜਾ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਭਾਵੇਂ ਬੁੱਢਾ ਤੇ ਨਿਰਬਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਮਾਹਿਸ਼ਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਜਵਾਨ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਰੀਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬਲ ਵਾਸਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੋਗ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਗੁੱਸਾ ਬਹੁਤ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸੁਭਾਉ ਬਹੁਤ ਚਿੜ ਚਿੜਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਅਧੂਰੀਆਂ ਵਾਸਨਾਵਾਂ ਹੀ ਅਗਲਾ ਜਨਮ ਲੈ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਗੇੜ ਚਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੇ ਬੁਢੇਪੇ ਨੂੰ ਇਕ ਰੋਗ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਿਰੋਮਣੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ:-

- ਥਾਕੇ ਨੇਨ ਸੁਵਨ ਸੁਨ ਥਾਕੇ ਥਾਕੀ ਸੰਦਰ ਕਾਇਆ॥
ਜਗਾ ਹਾਕਦੀ ਸਭ ਮਤਿ ਥਾਕੀ ਏਕ ਨ ਥਾਕਿਸ ਮਾਇਆ॥

(ਪੰਨਾ - ੨੯੩)

ਜਬ ਲਗੁ ਜਗਾ ਰੋਗੁ ਨਹੀਂ ਆਇਆ॥

ਜਬ ਲਗੁ ਕਾਲਿ ਗੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕਾਇਆ॥

ਜਬ ਲਗੁ ਬਿਕਲ ਭਈ ਨਹੀਂ ਬਾਨੀ॥

ਭਜਿ ਲੇਹਿ ਰੇ ਮਨ ਸਾਰਿਗਪਾਨੀ॥ (ਪੰਨਾ ੧੧੫੮)

ਸਰੀਰ ਭਾਵੇਂ ਬੁਫ਼ਾਪੇ ਕਾਰਨ ਜਰ ਜਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਜੇ ਵੀ ਬਲਵਾਨ ਹੈ। ਅੱਖਾਂ, ਕੰਨਾਂ, ਦੰਦਾ ਆਦਿ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੱਥ ਪੈਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਦੋ ਕਦਮ ਉਠ ਕੇ ਚਲਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜੀਵ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਜਾਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ। ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਏਨੀਆਂ ਪਰਬਲ ਹਨ ਕਿ ਆਪਣੇ ਇਸ ਪੁਰਾਣੇ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੇ ਟਾਕੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਾਕੀਆਂ ਉਪਰ ਵੀ ਹੋਰ ਟਾਕੀਆਂ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਦਰਖਤ ਦਾ ਪੱਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਕੀਮਤ ਤੇ ਵੀ ਦਰਖਤ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸੁਕ ਸੜ ਜਾਵੇ ਪਰ ਦਰਖਤ ਨਾਲ ਲਗਾ ਰਹੇ,

ਭਾਵੇਂ ਧਾਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਨ ਦੇਵੇ। ਜੀਵਨ ਦੇ ੬੦-੨੦ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਾਰਿਕ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵੇਖ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ੧੦-੧੫ ਸਾਲ ਹੋਰ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਵੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਨਾ ਸੋਚੋ ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਫਲ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋ। ਪੁੱਤਰ ਪੋਤੇ, ਪਿਤਾ ਦਾ ਹੀ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਬੰਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੇ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸਾਡਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ ਤੇ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀਏ।

ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਮ ਕਰਕੇ, ਹਰ ਬੁੱਢੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਰੋਗ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਵਾਉਣਾ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਬਸ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਕਦੇ ਨਾਮ ਹੀ ਅਉਖਦ ਬਣੇ ਤਾਂ ਦੈਨ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਡਾਕਟਰ ਅਸਲੀ ਰੋਗ ਨਹੀਂ ਹਟਾ ਸਕਦਾ, ਬਸ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪੀੜਾ ਘਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਹਕੀਮ ਲੁਕਮਾਨ ਪਾਸ ਇਕ ੮੦ ਸਾਲ ਦਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਾਬਾ ਆਇਆ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਦਾ ਜਿਵੇਂ ਤਕੀਆ ਕਲਾਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਪੁਛਿਆ ਕੀ ਤਕਲੀਫ ਹੈ ਬੁੱਢੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੰਨਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੁਣਦਾ ਹੈ। ਹਕੀਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬੁਢੇਪਾ ਹੈ। ਉਸ ਬੁੱਢੇ ਨੇ ਫੇਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰਾ ਸਰੀਰ ਦੁੱਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਹਕੀਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬੁਢੇਪਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਬੁੱਢੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸਾ ਆਇਆ ਤੇ ਗਾਲ ਕੱਢ ਕੇ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਹਕੀਮ ਕਿਸ ਉਲੂ ਦੇ ਪੱਠੇ ਨੇ ਬਣਾਇਆ। ਹਕੀਮ ਨੇ ਹਲੀਸੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਬਾਬਾ ਜੀ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬੁਢੇਪਾ ਹੀ ਹੈ। ਆਮ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੁਢੇਪੇ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਦੱਪ ਸਾਲ ਦਾ ਬੁੱਢਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ੬੦ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸੇਗਾ। ਬੀਬੀਆਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਇਕ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਹਨ, ਉਹ ਤਾਂ ੩੦ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਜਾਈਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸੇਖ ਸਾਅਦੀ ਦੇ ਇਹ ਬੋਲ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੋਏ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਕਬੂਲ ਵੀ ਕੀਤੇ:- ਬਜ਼ੁਰਗੀ ਬੇਅਕਲ ਅਸਤ ਨਾ ਬਸਾਲ,

ਤਵੰਗਰੀ ਬਦਿਲ ਅਸਤ ਨਾ ਬਮਾਲ।

ਬਾਬੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ 'ਚ

9814007847

ਜੁਲਾਈ 2010

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਪੱਤਰ

ਪਰਮ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ

ਸ. ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ ਜੀ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਮਾਂਸਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੀ
ਸੁਰੂਆਤ ਕਰਕੇ ਵਹਿਮਾ, ਭਰਮਾ, ਹਉਮੇ, ਝੂਠੇ ਪਥੰਡਾਂ ਵਿੱਚ
ਉਲੜੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦਾ ਲੰਗਰ ਵੰਡਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ
ਕਰਨਾ ਅਤਿ ਸ਼ਲਾਘਾ ਯੋਗ ਕਦਮ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਗਿਆਨ ਵੱਸਦਾ
ਹੈ, ਉਥੇ ਸਬਰ, ਸੰਤੋਖ ਦੇ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਵੀ ਨਿਵਾਸ
ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਹੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਗਿਆਨ ਬਿਨ੍ਹੁਂ ਇੱਕ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਮਨੁੱਖ ਵੀ
ਰਜੋਗੁਣ (ਝੂਠੀ ਵੰਡਿਆਈ) ਤਮੋਗੁਣ (ਲਾਲਚ) ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ
ਹੋ ਕੇ ਸਤੋਗੁਣ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਤੋਗੁਣ ਤੋਂ ਕੋਰਾ
ਮਨੁੱਖ ਕੇਵਲ ਅਪਣੇ ਬਾਰੇ ਹੀ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਬਾਰੇ
ਅਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਦਿਲੋਂ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ
ਸਾਰੀਆਂ ਭੈਡੀਆਂ ਕੁਗੀਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਲੈਣ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ
ਜੋ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਿਲਣੀਆਂ ਵੇਲੇ
ਕੰਬਲਾਂ ਉਤੇ ਚਮਕਦੇ ਨੋਟ ਰੱਖਕੇ ਭਰੇ ਇੱਕਠ ਵਿੱਚ ਝੂਠੀ
ਸੋਭਾ ਦਾ ਪਖੰਡ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਨਿਮਾਣਾਂ ਵੱਲ ਹੀ ਪਕੇਲਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਜ਼ ਦਹੇਜ਼ ਤੂਪੀ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਨਾਗ
ਮਾਦਾ ਭਰੂਣ ਨੂੰ ਗਰਭ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਲੇਟਾ ਮਾਰਨ ਦੀ ਤਾਕ
ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਰਾਹੀਂ
ਸਦਾ ਚਾਰਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਮੁਰਝਾਏ ਪੋਏ ਨੂੰ ਹਰਿਆਉਣਾ
ਬਹੁਤ ਹਿੰਮਤ ਵਾਲਾ ਕਦਮ ਹੈ।

ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਪ ਸੁੱਭ ਕਰਮ ਕਰਨੇ ਅਤੇ
ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁੱਭ ਕਰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਜੀਵਨ
ਸਫਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਰਮਾਤਮਾ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ
ਕਲਾ ਬਖਸ਼ੇ।

ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਪਰਗਪੁਰ
ਡੇਰਾਬੱਸੀ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਅਤੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ (ਸ. ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ) ਜੀਉ,
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

“ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ”

ਅਪੈਲ ਦਾ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਅੰਕ ਚੜ੍ਹਦੇ
ਸੂਰਜ ਵਾਂਗ ਸੀ। ਸੰਪਾਦਕੀ ਖਾਲਸਾ ਮੇਰੇ ਰੂਪ ਹੈ ਖਾਸ
ਵਧੀਆ ਲੱਗੀ। ਮੇਥ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ ਦਾ ਨਿਗਲਾ ਝੂਤ ਕਾਲਮ
ਲਾਜਵਾਖ ਸੀ। ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਪੱਤਰ ਕਾਬਲੇ ਗੇਰ ਸਨ। ਤੇ
ਬੱਸ ਚੱਲ ਪਈ ਕਹਾਣੀ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਆਈ। ਗਜ਼ਲਾਂ ਪਸੰਦ
ਆਈਆਂ। ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਧੀਆ ਤੇ ਮਿਆਰੀ
ਛਾਪਣ ਤੇ ਅਦਾਰਾ ਵਧਾਈ ਦਾ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਮੇਹਰ
ਕਰੇ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲ ਵਿੱਚ
ਰਹੇ ਤੇ ਦਿਨ ਦੁਗਣੀ ਰਾਤ ਚੋਗਣੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰੇ। ਭਾਈ ਦਿੱਤ
ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਜੀ।

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗੀ
ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ
ਮੰਗ ਸਿੰਘ ਤੁੰਗ
ਪਟਿਆਲਾ

ਧਿਆਰੇ ਸੇਵਕ ਜੀ,
ਸਤਿ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ

ਆਸ ਹੈ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੋਗੇ। ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ
ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਚਾਲੂ ਕਰਕੇ ਤੁਸਾਂ ਬਤਾ ਮਰੱਤਵਪੂਰਣ ਕੰਮ ਕੀਤਾ
ਹੈ। ਭਾਈ ਜੀ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਛਾਪ ਕੇ ਤੁਸੀਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸਾਰਥਕਤਾ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕਰ
ਰਹੇ ਹੋ।

ਉੱਜ ਤਾਂ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ
ਰਚਨਾਵਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਛਾਪ ਹੀ ਚੁੱਕੇ ਹੋ,
ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
ਵੀ ਸੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤੀ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਇਸ ਜਨਮਸਾਖੀ ਬਾਰੇ ਮੇਰਾ ਇਕ ਲੇਖ ਰੋਜ਼ਾਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਦਿੱਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਅੰਦਾਜਾ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਉਹ ਲੇਖ ਪੱਤ੍ਰਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਬਹਰਹਾਲ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮੁੱਲਵਾਨ ਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਗੀ ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸਾਂ। ਮੇਰੀ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੁਸ਼ਟ ਬਾਰੇ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ ਦੀ ਸ਼ੋਧ ਕਾਰਨ ਮੇਰੀ ਹੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੰਮ ਅਜੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਮੈਨੂੰ 4-੬ ਮਹੀਨੇ ਹੋਏ ਲਾਤਾਰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੀ ਪੁਰੂਢ ਰੀਡਿੰਗ ਵੱਲ ਹੋਰ ਤਵੱਜੇ ਦਿਓ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਧਰੇ ਕਿਧਰੇ ਛਾਪਾਈ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਆਸੇ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰੋਗੇ।

ਹਿਤੁ,
ਧਰਮ ਸਿੰਘ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ
ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ (ਸ. ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ) ਜੀਉ,

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੜੀ ਵਧੀਆ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਹੈ। ਛਾਪਾਈ ਬੜੀ ਹੀ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਤੁਹਾਡਾ ਯਤਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਚਾਰ ਧਾਰਮਿਕ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਚਾਹੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛਾਪ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਮੇਰੇ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਪਿਤਾ (ਸ. ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ) ਫੌਜ ਚੋਂ ਗੀਟਾਇਰ ਹੋ ਕੇ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਅੰਦੇਲਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ੧੯੩੦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਕੇ ਉਹ ਕੱਲਕੱਤਾ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਬੜੀ ਸੰਗਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਕਈ ਸਾਲ ਜਥੇਦਾਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮੈਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਭੇਜਦਾ ਰਹਾਂਗਾ।

ਹਿਤੁ,
ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
ਨਾਭਾ

PIFA ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਫੁੱਟਬਾਲ

1. ਕਿਉਂ FIFAFੁੱਟਬਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। 19ਵਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ 11 ਜੂਨ 2010 ਤੋਂ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਖੇ ਬੜੇ ਧੂਮ ਪੜ੍ਹੇ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 11 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗਾ। ਅਫਰੀਕਾ ਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਤੇ ਜੁਤੀਆਂ ਹੋਇਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਮੈਚਾਂ ਵਿੱਚ ਜੁਦਦੀ ਬੇਅੰਤ ਭੀਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਫੁੱਟਬਾਲ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਖੇਡ ਹੈ। ਫੁੱਟਬਾਲ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤੇ ਕੁਲ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਖੇਡ ਨੇ ਦਿਵਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਸਕ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਗਲਪਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੀ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਇਸ ਦੇ ਨਾਇਕਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਹੈ। ਨਾਇਕ ਹਰ ਖੇਡ ਦੀ ਜਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਖੇਡ ਦੇ ਨਾਇਕ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਹਨ ਪਰ ਮਹੱਤ ਨਾਇਕ ਤਿੰਨ ਹੀ ਹਨ- ਪੇਲੇ, ਮੈਰਾਡੋਨਾ ਤੇ ਜਿਡਾਨ। ਚੱਲ ਰਹੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਵਿੱਚ 32 ਟੀਮਾਂ ਭਾਗ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਖਿਡਾਰੀ ਖਿਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਕਾ ਤੇ ਕਿਸਟੀਨੇ ਰੋਨਾਲਡੋ (ਬਰਾਜ਼ੀਲ), ਲਿਓਨਲ ਮੈਸੀ (ਅਰਜਨਟੀਨਾ), ਵੇਅਨ ਰੂਨੀ (ਮਾਨਚੈਸਟਰ ਯੂਨਾਈਟੀਡ), ਰੋਬੀਨੇ (ਬਰਾਜ਼ੀਲ), ਡੇਵਿਡ ਵਿਲਾ (ਬਾਰਸੀਲੋਨਾ), ਫਰੈਂਕ ਰਿਬੇਰੀ (ਬਿਉਰਨ ਮਿਊਨਿਖ ਕਲੰਬ), ਫੈਰਕ ਲੈਪਰਡ (ਇੰਗ੍ਲੈਂਡ) ਆਦਿ ਹਨ। 2010 ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਸੈਪੀਅਨ ਕੌਣ ਬਣੇਗਾ ਇਹ ਤਾਂ ੧੧ ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਾਜ਼ੀਲ, ਅਰਜਨਟੀਨਾ, ਜਰਮਨੀ ਇਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਦਾਵੇਦਾਰ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਿਪੋਟਰ ਅਗਸਤ ਦੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਦਾਰਾ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਲੋਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵ ਮਹਾਂਕੁੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅਨ. ਐਸ. ਸੇਵਕ

WITH BEST COMPLIMENTS FROM:

0172-2609388, 93161-33498

PARAMJIT MEHTPURI

CONSULTANT (LIC OF INDIA)

LIC'S KOMAL JEEVAN

FOR BRIGHT FUTURE OF YOUR CHILD. A MONEY BACK POLICY FOR CHILDREN WITH GUARANTEED ADDITION.

MINIMUM AGE AT ENTRY - 0 YEAR (LBD)

MAXIMUM AGE AT ENTRY - 10 YEARS

MATURITY AGE - 26 YEARS

MINIMUM PREMIUM PAYING TERM - 8 YEARS

MAXIMUM PREMIUM PAYING TERM - 18 YEARS

MONEY BACK

AGE	18	20	22	24	26
%	20%	20%	30%	30%	GUARANTEED ADDITION +LOYALTY ADDITION

UNIQUE FEATURES:-

1. MONEY BACK POLICY (ONLY FOR CHILDREN)
2. THE PAYMENT OF PREMIUM CEASES AT THE COMPLETION OF 17 YEARS OF AGE.
3. IDEAL GIFT FOR YOUR CHILD
4. FATHER CAN PROPOSE. MOTHER ALSO CAN PROPOSE. IF SHE HAS HER OWN INCOME.
5. PREMIUM WAIVER BENEFIT IS AVAILABLE.
6. RISK COVERAGE AFTER COMPLETION OF 7 YEARS.

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਪੰਨਾ ਵੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਣ। ਅਦਾਰਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰੇਗਾ।

ਰਿਸਤੇ

ਫੀਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਬਦ 5/-, ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ 20/- ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਫੀਸ 200/-
ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੋਨੋਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਪੇਗਾ।

BEST COMPLIMENTS FROM:

Invest as low as
Rs. 2.5 Lacs
(Get assured
rental income of
12% p.a.)

Starting immediately with limited offer

Getting ready to operate from 01-03-2010

RARE OPPORTUNITY FOR SMALL INVESTORS

Invest in
Design &
Designer-Wear
Studios

In Design Pavillion II

List of Fashion Businesses in Studios:-

1. Design & Designer Wear Studios for Design and Samples for Fashion Manufacturing, Exclusive Designer Wear for Shows and exclusively designed Wedding Wear
2. Fashion Design Studio, Designing of Textiles, Knit-Wear, Leather, Yarn & Jewellery
3. Fashion Shows Organizers, Modeling Agencies, Photographers, Choreographers, Light & Sound Specialists, Audio & Video Studios
4. Exporters - Traders, Distributors, Boutiques, Embroiders (Hand made & Machine made), Fine Tailors, Butterfing and Coutures

FASHION TECHNOLOGY PARK

MOHALI - LANDRAN ROAD, SECTOR 80, MOHALI. VISIT: www.fotpohal.com

9915322330, 9988151167, 9815511552, 92572-06704

CORPORATE OFFICE # SCO 196-197, TOP FLOOR, SECTOR-34-A, CHANDIGARH

0172-5001170, 5001180, 9592281011

RKM HOUSING LTD.

Corp. Off : - SCO 673, 11nd Floor, Sector 70, Mohali
Phone No. 0172-4655654, 4655653, Email: rkmhousing@gmail.com
Fax: 0172-4655654, website: www.rkmhousing.com

16 ਜੂਨ 2010, ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਝਲਕੀਆਂ

ਪੈ ਸਮਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੈਲਵੀ ਆਪਣੀ ਸਾਹਿਬ ਦਰਨਾ ਭੇਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ. ਪਸ. ਕੁਪਾਲ, ਮੁੱਖ ਕਵੀ ਪੈ ਕੈਲਵੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਪ੍ਰਣਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸ. ਰਿੰਲ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਿਰਪਾਂਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਜ. ਸਕਾਂਤਰ, ਗੁ. ਸਾਹਿਬ ਸ. ਸੁਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿਰਪਾਂਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਸਲਾਹਕਾਰ ਫਤਿਹਜੰਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੈਨੋਜਰ ਬੰਡਰਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿਰਪਾਂਚ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਹੋਡ ਗੁਬੀ ਤੇ ਕਵੀ ਸ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਣਾਨ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਕਵਿਤਾਕਾਰ ਸ਼੍ਰੁਤਪਾਲ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਕਵੀ ਕ. ਕ. ਰਾਧੀ, ਸ. ਕੁਪਾਲ ਜੀ, ਸ. ਫਤਿਹਜੰਗ ਸਿੰਘ ਪਾਸੋਂ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਗ. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇਵ ਜੀ, ਸੈਕਰ 42 ਵਿਖੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿੰਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸੰਗਤਾਂ

ਸਟੋਚ ਸਕਾਂਤਰ ਅਤੇ ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ ਮਹਿਤਵਪੂਰੀ ਜੀ ਨਾਲ ਸਟੋਚ ਤੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧਕ